

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

31095

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

జెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 6-వ తేది శనివారము
శ్రీ రత్నాక్షినామ సంవత్సరము, మార్గశిరమాన శుద్ధ ఏకాదశి ౧౧.

No 209

సంచిక ౨౦౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొన్ని గొప్పవారినే వేలవ వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంపభాష చీటి చూచి కొనిన జూతముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద

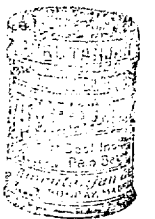

తలనొప్పుల మాన్పును, నాయువుపోట్ల కాపును,
చర్మపు నొప్పుల దారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల యాపుమాపును.
బగ్గను తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

జుమందును రుద్దగానే జెమటు పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్కార్యములను తొలగించి బహుమున
కాకోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

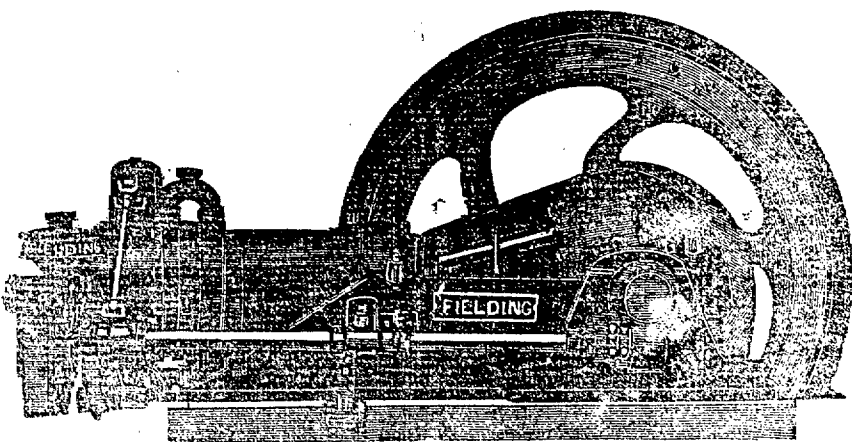

జులై-నివట్టిలో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో. 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

REMOVAL NOTICE.
HAMILTON & Co.,
has been removed from Villivakkam to
158-A, Broadway, MADRAS.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీల్డింగు” వేటెంటు శమిడిశత్
క్యూక్ స్టార్టింగు క్రూడు ఆయిలు ఇంజను
STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

586

యీ ఇంజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరై జరు చ్చుని స్థితిలో నుండగనే స్టార్టు
కాగలదు. యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతోనైనను అతిసంతుష్టి కగముగా పనిచేయును. క్రూడు
ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ ఇంజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును,
యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజెంట్లు:—

జులైఫోన్

నెం 690 రు.

డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో.,

12, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

ఫోన్ నెం 203 రు.

ఒక లక్షరూపాయలు ఖర్చుచేసి ఈ సుప్రసిద్ధమైన
మనపాఠాశిక నూతన నాటకము
తయారు చేయబడినది.

శ్రీకృష్ణవిద్యోగము, రాయల్ తియే
టలో, సి. కన్నయ్య కంపెనీ,

దశావతారము

29-11-24 తేది శనివారమునుండి ఒక పక్షము దినములు
ఈ నాటకము రాయల్ తియేటలో ప్రదర్శింపబడును
శని, మంగళ, గురువారము రాత్రి 9 గంటలకును,
ఆది, సోమ, బుధ, శుక్రవారములందు సాయంత్రము 5 గంట
లకును ప్రదర్శింపబడును. ప్రవేశ కట్టుములు రిజిస్ట్రేడు రూ 4,
రూ 8, రూ 2, రూ 1, 0-8-0.

కష్టానంహరణము

దీనివిజయముచే యేలూరితాన మంటునేక వేదమునం
దేభాగమునం దివన గుండు పట్టుకలను తక్షణము చేతిపడేయును.
8 కెల్లెలల చెట్టు 1 కెల్లెల రూ 14-0.
8 కెల్లెలలను ఒకేదాఖ కొనువారికి ఒక సాంబెల్ కేసా
యిగాను గా పంపబడును.

సుందరం అండ్ కో.

5 భద్రవచ్చగార్లవీధి, పాన్పుకొన, మద్రాసు.

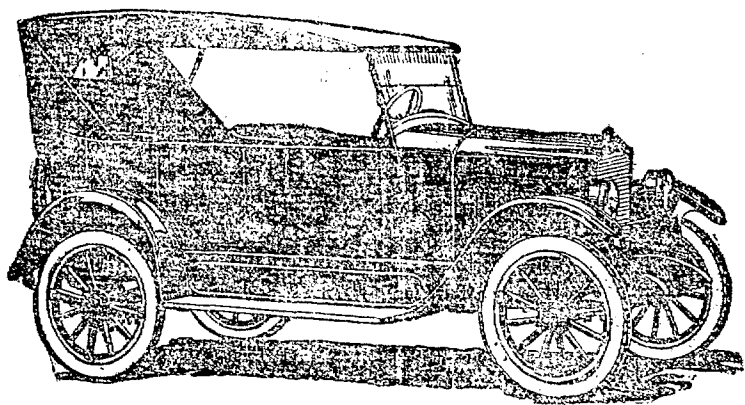
ప్రభాకరశాస్త్రిగారి గ్రంథములు

1. శృంగార శ్రీనాథము శ్రీనాథుని పద్యగచ్ఛిత్రి 200
2. చాటుపద్య మణిమంజరి 2 భాగము 150
3. ,, ప్రథమభాగము 140
4. ప్రబంధరత్నావళి. 180
5. మాన్వాళ్ళముచ్చట 040
6. తంజావూరి చరిత్రాంశములగ్ధిత. 060

మహేష్వుజరి ఆఫీసు, 8/15 నల్లతంబివీధి, తిరువల్లి క్లె.సి.

మిక్కిలి సరసమైనబండి

చిక్కు లేమియు లేనిది.

టూరింగు మాడల్
ధర రూ 3250

మద్రాసున ఖర్చులులేక యివ్వబడును

క్రొత్త రగ్బీ టూరింగు కారు.

అందమైన రేడియేటరుగలిగి మిక్కిలి గంభీరముగా నుండును. సాగనైన బానెట్, కీళ్లు అగపడకుండా అమర్చబడినది. కొక్కిలు, వంకరకమ్మలు, అస్థిమయముగండు మొదలగునవి కప్పును నిడదొరుకు అమర్చబడినది. క్రొత్తమాదిరి ఇనుపచక్రము డ్రమ్ మైపు హెడ్ లాండ్రలు, మురికినీళ్లు వైన పడకుండుటకై రేడియేటరు మొదలగునవికూడ గలిగి మిక్కిలి సాగుగా నుండును. తలుపులందు మందుకుచ్చయ్యిండి మాయపడు ఒకదానిపై మరియొకటి పడుటచే సౌకర్యముగాను, కబ్బములేకయు నుండును. ఒకమనిషికి తల, భుజములను పూటోపి, జిప్సీతెరలు, ప్రక్కతెరలు తలుపులకే అమర్చబడియున్నది. గాలి లోన ప్రవేశించకుండునట్లు ప్రస్తుత మోస్తరుప్రకారము తయారుచేయబడినది. పూర్తి పరికరములతోగలిగి భేదము స్పష్టముగా తెలుపునట్టి ఆకృతి గలదు.

వివరములకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

1299

మిక్కిలి తక్కువధరగలది, నియమములను అనుసరించి హద్దమిరక తయారుచేయబడినది.

దక్షిణఇండియా, మైసూరు, హైదరాబాదు, మొదలగుచోట్లకు సోల్ ఏజెంట్లు.

SPENCER & Co. Ltd., MADRAS.

UP-COUNTRY SUB-AGENTS :

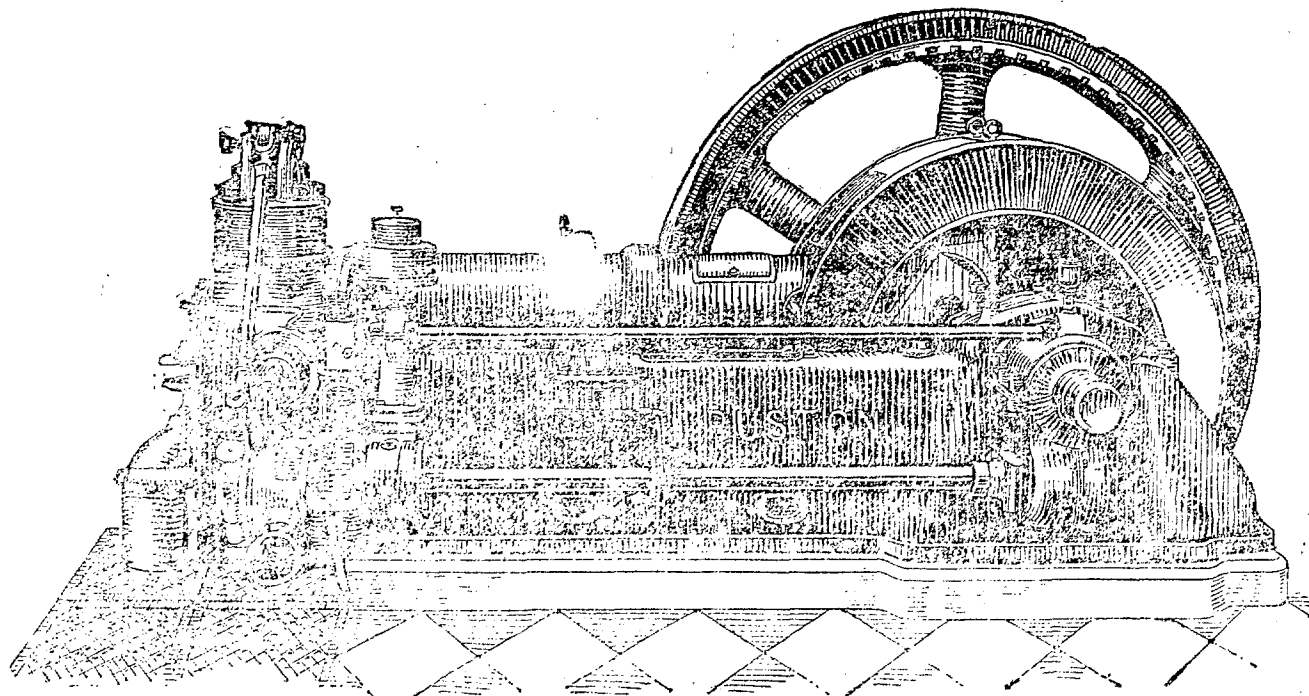
Spencer & Co. Ltd., Bangalore, Coimbatore, Madura, Coorg. and Waltair. W. E. Hooper, Wellington. Alliance Motor Co. Trichinopoly. Aerial Transport and Ropeway Co, Kottayam. T. N. Motha & Sons, Trivandrum. M. E. Sheriff & Co., Salem. K. Perraju, Cocanada.

ది రస్ట్ న్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఏంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న ఆయిల్ ఏంజిను లన్ని టికంఠెను మిక్కిలి పోడిమిగలది. తక్షణమే కదులును. హాట్ బల్బు, స్ట్రోక్, మాగ్నెటా, మున్నగునవి లేవు

పొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన నూనె చాలును. కొద్దినూనెతో పనిచేయును. చతురతసమియు ఉండ నవసరములేదు.

నెం 4612 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగుకు వ్రాయుడు (388) మద్రాసులో సోల్ ఏజెంట్లు, మాస్సి అండుకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ పెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

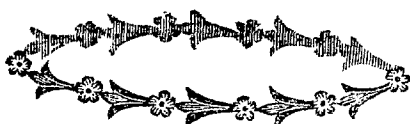
మీ రిదికరలో మావద్ద బేరము చేయకుండిన ఒకదఫా తప్పక చేసి లాభమునుపొందుదు.

సాగనైన చేతిగొలుసు.

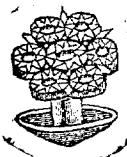
యిది 3 మొదలు 6 నవరములవరకు తయారగును. లా కెట్టుతో సహా మజూరి రూ 1-0-0

రాళ్లకు వత్తేకకర గువ్వవలెను.

పువ్వు ఈటిగాజు

3 మొదలు 6 నవరములలో తయారగును జత 1 కి చేదాంసహా మజూరి రూ 8-0-0 లు.

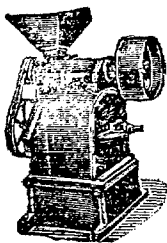

పువ్వురాగములతోడు జత 1 కి రూ 40 మొదలు 1-0-0 వరకు గలదు. కెంపులు, పట్టుకెంపులతోడు కూ

మావద్ద గలవు. రకము, సైజునునరించి ధరలుండును.

నవరముబంగారుకు, మేలుపువ్వురాగములకు, కెంపులకు, సీమవెండికి పూచీనిచ్చెకము (వె. నెం. 2) ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, నెం 25, చైతాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మెషిన్లు అమ్మకము

1. క్రొత్త 16 గుట్టుల పవరుగల హోరన్నులి యింజను.
2. క్రొత్త 12 గుట్టుల పవరుగల బెట్టి యింజను.
3. బెట్టి లైనుహల్లు పాలిషర్లతో సహా నెం 1 ను 7 ను.
4. క్రొత్త 18 అంగులము వేగముల పేషింగు మెషిన్.
5. 14 అంగులము డ్రైనుమీటరుగల, వర్టికల్, పిండిమిల్లు.
6. క్రొత్త 12 అడుగులు $\times 8\frac{1}{2}$ అంగులం నూస్ట్రా, కట్టింగ్, శేర్లు, యికా వుపయోగించిన 12 అడుగుల $\times 10$ అంగులం, 12 అడుగుల $\times 10\frac{1}{2}$ అంగులం శేర్లును ఉన్నవి.
7. ఉపయోగించిన 50 గుట్టుల పవరుగల, బ్లాష్టింగ్, 65 గుట్టుల పవరుగల, రప్టు, ప్రాప్టర్, క్రూడా యిలు యింజను, (బొంబాయి స్టాపులోగలవి.)
8. ఉపయోగించిన 20 గుట్టుల పవరుగల, మార్షలు, డబిలు, సిలిండరు, పార్ట్బిలు, స్టీం, యింజను. (కల్ కత్తా స్టాపులోగలవి.) మాయొక్కధరలు మిక్సిలి తక్కువ, సచ్చిమాను.
9. "ఒక సకండాండు 32 గుట్టుల పవరుగల హోరన్నులి పాత్రైపు యింజను. రెండు చక్రములుగలవి."
10. సకండుహండు 25 గుట్టుల పవరుగల ప్రాత్రైపు హోరన్నులి యింజను.
11. సకండుహండు 20 గుట్టుల పవరుగల ప్రాత్రైపు హోరన్నులి యింజను.
12. ఒక మేలైన సకండుహండు 10-12 గుట్టుల పవరుగల షెర్టర్స్ హోరన్నులి ఎంజను.

బి. డి. బెట్టి అండ్ కంపెనీ, 8, నెంబుదానునీధి, చెన్నపురి.

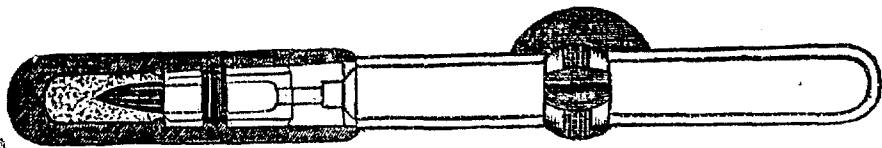
"నర్సి నన్" (స్వర్ణము చేరియున్నది)

అద్భుతమైన జీవామృతము

లోహము లన్నిటిలోను స్వర్ణము దివ్యమైనది మాత్రమే కాదు. అయితే దానిని చక్కగా వాడిన ప్రపంచమునందున్న రసాయనము లన్నిటికిని రాజానంటిదని హిందూదేశపు ప్రాచీన ఋషులు తెలిపియున్నారు. ప్రాచీ, ప్రదీవి బౌద్ధములలో మిక్సిలి శ్రేష్ఠమైనవాటిని మిళితముచేసి, తయారు చేయుటన దివ్యవృధము. నరముల బలహీనత, నపుంసకత్వము స్వల్పముగా నున్నను, హెచ్చుగా నున్నను, రక్తహీనత, బరువుతగ్గుట, అపరిశుద్ధరక్తము, దుగ్బలత్వము, న్యూరస్టీనియా, మలబద్ధకము, ఆస్తీరము మొదలగు అన్ని విధములు చెడువ్యాధులు, తీరనివ్యాధులు తప్పక గుణిమగును. కనిపింపజేయు, లంకణముచేయు నవ సరములేదు. సాధారణ దుర్బలత్వమునకు పైకి కనూరితలమును వాడవలెను. నర్సి నన్ నులను అనేక అద్భుతగుణములు గలవు. ఒక నెలకు సరిపడు నర్సి నన్ బౌద్ధము స్వర్ణముతో మిళితమైనది. బుడ్డి 1 కి రూ 5-0-0. పై పూతబౌద్ధము రూ 2-8-0 ఒక పూర్తి సెట్టు రూ 7-0-0 తిపాల ఖర్చు వేరు. ఉష్ణదేశములలో నందువారి కిది ఆమోఘమైనది.

డి. కెంకట్రావు ఎస్కైర్లు, బి. ఏ. నైదావేలబొమ్మ "మందు పుట్టిన కలంకశేషనది" - మిస్టర్ ఎం. బి. నాయకర్, మద్రాసు "రక్తమును శుభ్రచేయును" - మిస్టర్ హెచ్. కార్పెరు, బొంబాయి "మిక్సిలి ఆశ్చర్యకరమైనది" - డాక్టరు, బొంబాయి "మిక్సిలి ఆశ్చర్యకరమైనది" - డాక్టరు ఎస్. మాస్సే ఆహవాదాబాదు: "నూరస్టీనియా రోగికి చాలవలసినది" - మిస్టరు డబ్ల్యూ. శెట్టి మద్రాసు "2 పాసల బరువు ఎక్కువైనది" - మిస్టరు రూఫ్ ఖాన్ సి. వి. డి సబ్ ఇన్స్పెక్టరు పాట్నా "ఉపయోగకారి, గుణకారి" - ఎస్. ఆర్. రావు ఎస్కైర్లు బి. ఏ. డెప్టి కలెక్టరు వేలూరు "నాకు చాలా మేలు చేసినది" - మిస్టర్ పి. ముక్కురామలు, రంగును "సంపూర్ణశుభ్ర పి నికలుగ జేసినది" మిస్టర్ ఎస్. సి. డిటా కానిటరు ముప్పావెట్టరు కలకత్తా "అద్భుతమైన గుణములను కలిగించినది" ఆంగ్లముగా నుండ గోరిన ఇప్పుడే ఈదిగున పలాసమునకు వ్రాయుదు: నేనులో బాగల్ పూరు విలాసమునకు (వాసువమ్మను లేక ఏజుట్ల వద్ద తీసుకొన వచ్చును. (1982)

Behar Chemcl Works Bhagalpur. Branch-Mihijam. Telegrams:-Chemists, Bhagalpur or direct from Agents. W. E. SMITH & Co., Ltd., Madras and Branches: DADHA & Co., ASVIN & Co., Iyacaunco Mudaliar Mirdaas. Woollen Mart Mangalore; A. Abid & Co., Hyderabad. T. C. Nataraj & Co., Mysore.

గ్లాసు పాళీలు

గ్లాసుపాళీల కలము

మేలూపూరు

ఒకతూరి సిరాలో ముంచియెడల 5 నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.

గ్లాసు రూ 14. గ్లాసుపాళీ ఫవులైన్ పేనా రూ 1. చిజును రూ 10.

విక్టోరియాడిపో,

మద్రాసు.

బ్రహ్మసూత్రార్థచంద్రిక

తెనుగు చనము

రెండుసంపుటలు (ప్రతి 1 కి రూ 12-0-0) తెలియపరిచుచు, పత్రక "డాక్టర్ పనిమత్తులు, సంస్కృతమునకు సరియైన తెనుగు అప్పకవీయము, నూతనమువ్రాసిన రావుసాహెబు గిడుగు వేంకటరామమూర్తి పండితులగారి పరిష్కారము పరిష్కారల సీతకతో నున్నది. " 8-0

వాస్తవ రామస్వామి శాస్త్రులు

అంతు సన్న

29, ఎస్ట్రేడే, మద్రాసు.

లోధ-బంగారు-గారడి

సిరిటి పాపారావుగారు, దుమ్మెగూడం: ఒకశ్రీ క్రమధంగములను అనేక సంవత్సరములనుండి కడుపునొప్పితో బాధపడుచుండెను. అనేక మందులను వాడి ప్రయోజనము లేక పోయెను. కడపలు తమలో ప్రయోగబుడ్డి నుపయోగించిన గారడివిద్యవాదిగ ఆమెకు యందుకున్న రుగ్మతన్నియు, అత్యద్భుతముగ తుదిరెను. ఈ లోధ్రను వర్ణించుటకు నాకు మాటలు దొరకలేదు. ఒకబుడ్డిలో ప్రయోగించుటగారు యిచ్చినను దీనివల చాలవని నేనుచెప్పగలను.

"కేసరి కటిరం"

ఆయుర్వేద ఒకటిబౌద్ధశాల, యెమ్మూరు, మద్రాసు.

సిరి మోటారుపాతశాల మదరాసు

తెలియను నెంబరు 143

ఇచ్చట నుంచి అనభవముగలవారిచే మోటారు బండిని నిడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మొగలగునవి నేర్పబడును.

మరియు మోటారుబండ్లు మరమతులు, రంగులు వేయుట వగైరా అన్ని పనులును చేయుదును.

యోగ్యతాపత్రములు మంచిపుణులైన ఆటో ఇంజనీర్లచే ఇయ్యబడును.

అన్నివిధములైన ధరలు సరసముగా యిండును. వినియోగము తెలియగోరువా ర్సీకిందివిలాసమునకు వ్రాయుటయును.

మేనేజరు,

సిటి ట్రాక్సి కంపెనీ, 1756

2/3 అంబర్లకొనీ, జి.టి. మదరాసు.

((వాడేగకు పడనుటిసిధి))

ప్రతాపకస్తూరి మాత్రలు

ఘోషులు, ముత్యముల గలవి 3351

తొలుతులనులోగాని విడిగాగాని పుచ్చుకొనిన, అల్లము, వాయువు, జలుబుజ్వరము, సన్నిపాతము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, నీటివోషములు మొదలగు వ్యాధుల కిది సుఖాధమునలె పనిచేయును. 3

200 మాత్రల సీసారు 6-4-0 డబ్బు రూ 2-8-0 2-పి లు 4 పి. 3 పి. అంతు కంపెనీ. వెలిదేపి. (వెన్నూరుజిల్లా.

పుష్ప మాలతి

తలనూనె లన్నిటికిని మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది

(ప్రతి చోటను దొరకును)

ఆనందమును కలిగించు సుమారుమైన సువాసనగలది. వెంట్రుకలు నలుపుగాను, పొడుగుగాను పెరుగు నట్లుచేయును. 3 బెస్సల బుడ్డి 1 కి ధర 1-0-0 వర్తకులకు ప్రత్యేక సదుపాయముగలదు.

సోల్ ఏజెంట్లు:— ఎస్. వైద్య అండ్ కో., పార్కుచాను, మద్రాసు.

బ్రాంచి ఆఫీసు, చైనాబజారు, తిరుచనాపల్లి, ఫోర్టు.

166

ప్రదర్శనగదులు నెం 6, బందరువీడి, మద్రాసు

సమస్తమగు శ్రీమదాది నగలుదొరకు స్థానము

ది ఆంధ్రాజ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

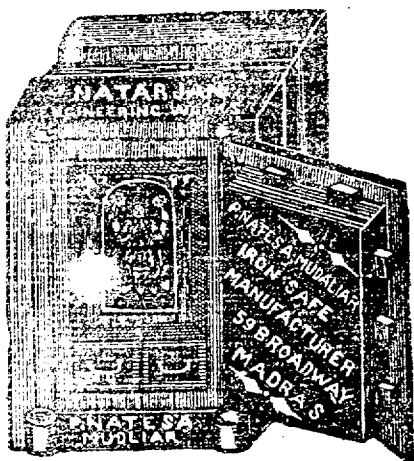
మానవ అనేక రకములు శ్రీమదాది గాజాలు, మెడగొలుగులు, కానుకలలు అడ్డగి వైకొలు మొదలు బంగారు నగలు నన్ను, నెరర్చుచును వేసిన అనేకమాదిరి అడ్డగిలు, జడవిళ్ళులు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకము లు, మొదలగునవిన్ని వెండి రైలుకాజాలు, బంగల్లు, పేలాగిన్నెలు, కాపి పెట్టు మొదలగు పాత్రసామానులన్న అనేక రకములు కాళ్ళుగొలుగులు, కుండలను అన్నివస్తువులు యెప్పుడు సిద్ధముగా యుండును. కాను బంగారమునకున్న వాణిజ్యోపకర్తలకు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును. నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

హెడ్డాఫీసు - కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటికోటయ్య అండు బ్రదర్సు.

న ర న ము

వృ డ మై న ది

న మ్మ క మై న ది.

యిప్పటిపాక్షాత్తుకాకము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈవిధమున తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా యున్నది. బాంతులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సురక్షరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న తే శ మొదలియార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

(ప్రాత్యేకము, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సును. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు ఆయిర్ ఎంజనులు, మోటారులు, మెషిను, యములు, మొదలగునవి రిపేర చేయుటయందు సమర్థులగువారు. రై నుమిల్లుకు చలన్సి నీలండ్రు, సాప్లింగు, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. నుబ్బరాయపే డి, పెద్దనాయకన్ శేట, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు ఆర్డరు యిచ్చి, తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ క్షరములు వ్రాసిన బహు ప్రాయబడును.

మైనపువత్తులు

ది ఇండ్లో - బర్తా పెట్రోలియం కంపెనీ లిమిటెడ్

రంగూను,

వారి చేత యారు చేయబడినది

ఏజెంట్లు, స్టాకు చేయువారు

ప్యారి అండు కో

పోస్టుబాక్సు నెం 12, మద్రాసు

మైనపువత్తులు, మైనము, ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

బంగారు కెండివగైరావిలంకోటిను

తిరుమల తిరుపతివగయిగా జేపస్థానములలో 1924 వ సం॥ సెప్టెంబరునెల మొదలు 1924 వ సం॥ నవంబరునెల వరకు వచ్చిన బంగారు వాయిదావత్తు పులు యిదిగువ కినుమించి వాటిని 1924 వ సం॥ డిసెంబరునెల 15 వ తేది సామనారం వగలు 12 ఘంటలు మొదలు తిరుపతి జేపస్థానం ఖజానావద్ద అకినమున్న తరువాత యేలం పూర్తి అయ్యేవరకు ప్రతిదినము అదేవేళకు వ్రాసి భింది యేలంవేయబడును. యేలంలో పవాయిచేయకోరు వారు జేపస్థానంక చేర్చికోరుమారుగా రూ 100-0-0 యలు 5 గానత్తుకట్టి యేలంలో పవాయి చేయవల సినది.

యేలంలో పవాయి ఖాసుసరచబడిన విషయమును గురించి శ్రీ విచారణకర్తలు వారి మంజూరు పుత్తరపు నాడరైన తేది లగాయతు 30 దినములలోకల సవాయి మొత్తమును చెల్లించి లాట్లను పుచ్చుకోవలయును. అట్లు వాయిదాలోపల తీసుకొననియెడల సాయిదా కొరతిన తేది లగాయతు 30 దినములలోకు ఫలి లాట్లను, మాంత్తులో ఉంచడముగును. అట్టికోరజలకు దినం 1-కి లాట్లు 1-కి రూ 2 యలు జరిమానా చెల్లించి లాట్లు పుచ్చుకోవలయును. అందుకు లెక్కినయెడల ఫలి లాట్లను ముగియేలం వేయించి అందుచే జేపస్థానమునకు కలిగే నష్టమును క్రమక్రమం ఆనలో సవాయిదారువద్దకుంచి వసూలుచేయబడును.

(1) బంగారు ధనా 1.కి 30 తులములకును	రూ 1809
(2) బంగారు నాణ్యములు లాటుగా రకములు	8
(3) వెండి ధనాకు 1000 తులములకును	రూ 7869
(4) వెండి నాణ్యములు లాటుగా రకములు	2
(5) హాల్బూపాములు	రూ 27567
(6) తేగడపాపాములు ధనాకు 1000 వంతున	రూ 2748
(7) తేగడపాపాముల వకలాటుగా	రూ 481
(8) తామ్రము వకలాటుగా	రూ 1840
(9) రాగివగైరా పాత్రలు వకలాటుగా	రూ 125
(10) వత్తములు వగైరాలు	...

తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారి తేరు పాత్రలనాతు గడ్డలు సహా పై తేదిన యేలం వేయబడును.

జేపస్థానం ఆఫీసు } పి. దొరస్వామయ్య,
తిరుపతి. 9-9-24 } (ఫోర్) విచారణకర్తలవారు.

ఇప్పడే వచ్చినవి

సింగిల్ బారెల్ బ్రీచ్ లోడింగుటాప్ లిఫ్ట్ హామర్ ఎక్స్ప్లో 12 బోరుల తుపాకి, సాగవైన నల్లరేలచెట్టుతోబాటే చేయబడినది. గట్టిరబ్బరుబట్టు ప్లేటుగలది. లోనికి గాలిహార కుండునట్లు చేయబడినది. 36 అంగుళముల బారెల్, 6 1/2 పౌనుల బరువుగలది. యం. ఎస్. వి.లో నన్ను హాంకెటన్ అండు రిచ్చర్డుసన్ ఆరమ్ముకంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది. మతియు ప్రత్యేకముగా మానిపుణులచే (గుండుజేసి కాల్చబడి) పరిక్షించబడినది. 1 కి ధర రూ 60-0-0.

సింగిల్ బారెల్, 12 బోరుల తుపాకి, వైన తెలుపబడిన మాదిరిది 34 అంగుళముల బారెల్ గలది. 1 కి ధర రూ 57-8-0.

వైన తెలుపబడినమాదిరిది 12 బోరులతుపాకి 32 అంగుళముల బారెల్ గలది. 1 కి ధర రూ 55-0-0.

సింగిల్ బారెల్, 12 బోరుల తుపాకి ఎక్స్ప్లోహెవిబ్రీచ్ తో సహా 36 అంగుళముల బారెల్ గలది. 1 కి ధర రూ 70-0-0.

Spencer & Co, Ltd.,
Mount Road, Madras

డిప్లొమేట్ మిల్ స్టోక్స్ కంపెనీ, లిమిటెడ్ జెజవాడ

1913 సం॥ యిండియన్ కంపెనీల ఆక్ట్ ప్రకారం రిజిస్టరు చేయబడినది. భాగము 1-కి రు. 100 లు చొ॥
యిన్వెన్లెను దరఖాస్తుతో రు 20 లును, అల్లాటుమెంటు అయినప్పుడు 20 లును,
మిగతా రు 60 లునుమూడు సమమైన వాయిదాలలో యిచ్చే ఏర్పాటు.

ఈ కంపెనీ మిల్లుల యజమానులచే స్థాపించబడినది.

జెజవాడ, బందరు, యేలూరు, రామవరప్పాడు, దుగ్గిరాల, పెంటపాడు.
గుడివాడ, తాడేపల్లి గూడెము, నిడదవోలు, గణపవరము, కవుతరము, పెదవేగి.

వగైరా గ్రామాదులలోని అనేకులు పెద్ద పెద్ద రయిను మిల్లులవారు యాకంపెనీలో భాగస్వాములుగా చేయున్నారు.

కంపెనీ ప్రారంభించిన సంవత్సరమే, 100 కి రు 4-0-0 చొప్పున భాగస్వాములకు డివిడెండు పంచిపెట్టబడినది.

ఆయిలు యింజనులు, స్టీముయింజనులు, పోర్టుబల్ యింజనులు పంపులు వగైరా మిల్లుసామానులు కావలసినవారు
ముందుగా మాకు వ్రాసినచో బొంబాయి, కలకత్తా, చెన్నపట్నములలో గల యితర కంపెనీలవారి ధరలకంటె సరసమైన ధర
లతో ప్రత్యేక పు సదుపాయమిచ్చి సప్లయి చేయుచున్నాము.

గుడ్లవల్లేటి గోపాలరావు, వి. యస్. చిన్న సామి, బి.వి.,

మేనేజింగు డైరెక్టరు.

బ్రాంచి ఆఫీసులు:-

జనరల్ మేనేజరు.

118 ఆర్మీనియం స్ట్రీటు,
చెన్నపురి.

ఆరబ్ బిల్డింగు, లోహార్ చాల్
బొంబాయి.

1/2^{కి} ప్రేమచందు బరల్ స్ట్రీటు,
బాబజూరుపోస్టు, కలకత్తా.

చదువడగినది! శ్రీ కృష్ణ చరిత్రము వెలువడినది!

రెండు సంపుటములు- చక్కనిపైండు- సం 1 కి 250 పుటలు ఇందు శ్రీబంకిమచంద్రునిచే సవిమర్శముగ,
సప్రమాణముగ శ్రీకృష్ణుని మానవాదర్శచరిత్రము వ్రాయబడినది. వెల సం 1 కి 1-8-0.

విషవృక్షము

ఇది శ్రీ బంకిమచంద్రుని నువ్వల్లేఖనినండి వెలువడిన సవరసభరితముగ నవల 250 పుటలు చక్కని పైండు వెల 1-8-0.

కావ్యకుసుమావళి

ఇది వెంకట పార్వతీశ్వరకవిలేఖని ప్రమాతములైన అష్టోత్తరశత పద్యమాలికలచే విరాజిల్లుచున్నది. రెండు
సంపుటములు. సంపుటము 1 కి 340 పుటలు, చక్కని క్యాలిగ్రాఫైండు సం 1 కి రు 1-12-0.

మా చందాదారులకందరకు పైసంపుటములు పోష్టేజిగాక సంపుటము 1 కి రు 1-0-0 మాత్రమే.

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథమాల, కాకినాడ.

డాక్టరు, జీ. పీ. గారి సుగంధనస్యము

అంగములయందెల్ల శిరస్సున, ఇంద్రియములయందెల్ల నయనమునూ, ప్రశానము అను కిషకిము నర్వజనులకును
తెలిసినదియను కదా! ఈ రెండిటియందును కలుగు శ్యామల సాధారణముగా ప్రాణహాని కలిగింపజేయు అవి

శ్యాధిగ్రస్తునిజన్మమును నివృత్తియొజ్జముగాక జేసి యామరణాంతమును బాధించు
చుండును. ఇట్టిశ్యాధులకు తానికి తీసికొనుచుండు అనేక చాతయోగింపబడుచు వచ్చి
నది గాని యిది యావ్యాధులను నివారింప లేక పోవుటయే గాక రసవిషగంధకాయలు
చేరినదిగా నుండుటచేత తుదకు జీవకోశగ్రము నంతకు చెదరియినదిగానుండ నే
ర్పడినది. తరువాత మైత్రుతలను పట్టున నవకాగరితులచేత మంచివైద్యములుగా తీర్చి
నింపబడి యట్టి మందులుకూడ ననేక మిప్పు డుపయోగింపబడుచున్నవి. గాని అవి
నూడవంతన ప్రయోజకరములుగా గ్రహింపబడుట లేదు.

ఈ సందర్భము లన్నియును యోచించిదివరకాలము వరి శ్రమచేసి యాయుర్వే
దాంగిలేయ యూనానైద్యములం దారితేరి తోకోకకారాధమై తమనస్యమును
నియోగించుచున్న డాక్టరు, జీ. పీ. గారి సుగంధనస్యమును కనిపెట్టిరి.

ఇదివరకే తోకోమందంతకును శ్యాధులను చేయుచు నున్నదిమైనది కాబట్టి దీనినికరించి మేము విశేషింశ్చిన్తాపవలసి
పని లేదు. ఒకసారి యుపయోగించినయెడల దానియంతిష్ట నుజుము నడియే స్థాపింపగలదు. దీనిచే బాధానివృత్తి
గాంచి కృష్ణతాపూర్వముగా గొప్పవారును కొలదివారును కుంపినయోగ్యతా వర్తికలు లెక్కకు మిక్కిలిగానున్నవి.

ఈ సుగంధనస్యము నుపయోగించుటకు మెదడు, చుట్ట, కన్నులతో సంబంధించిన నున్నవ్యాధులను
సమూలముగా నశింపును. పీసనము, ఒంటిరలనోప్పి, రులనోనిపోట్లు, జలదోషములు, మొదలైన, కంతమునకు మెదడిన
గల శ్యాధులకును ఈ సుగంధనస్యము పెట్టినది భిక్షము. ఇట్టి నుజువిష శేషము గలిగి యింతకునుభవముగా విక్రయింపబడు
నావధ మిదితప్ప మఱియొకటి లేదు. తిరకాల ముంచిను చెదని సుగంధ విశేషములను, పొడి యభ్యాసము లేనివారికి
సహిత మిది హితవుగా నుండును.

సాధారణముగా పోషితయవార లీ సుగంధనస్యమునుకట్టి రెండుసారులు ఉపయోగించినయెడల, ఇది సాధారణపు
పోడి గం, గగి సాదు ఉపయోగించినంత పనిచేయును. కాలకా కలగల సాధారణపు పొగాకు పోడితో నీ సుగంధ
నస్యము తోకబడితి కలిపినయెడల నా పొగాకుంతయును మిక్కిలి పండుగవంత మగును.

బుడ్డి గ కి ల. ర వి. పి. ఖర్చు అ ర డబ్బా గ కి రూ. ౨-౮-౦. వి. పి. ఖర్చు ౦-౮-౦
(1189) ఆంగ్ల లేక ఆంధ్రభాషలో విలసము వివరముగా వ్రాయవలెను.

విలాసము:-గురుబనన అందు కంపెనీ లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు 510 మద్రాసు.

నెల్లూరు అన్న దానసమాజము

దండువారిపేర్లు, నెల్లూరు

కొందరు వదాన్యులు ముఖ్యముగా మా తపాలకార్యస్థా
నమున నుద్యోగియైన యొకసత్కర్మచూని (వారిపేరు బి. వి.
కన్నయ్యనాయుడు గారందురు) ప్రేరణమున నిప్పటి కైదవారు
మాసములుగా నీసమాజము స్థాపించి ప్రత్యేకవాస్తవ్యాదును
చుటియుముఖ్యములైన పండుగపర్వదినములందును వికలాంగులు
లోనుగా బహుబిచ్చగాండ కన్నదానము నేయుదురు. క్రి
తీసులైన కేబాల లక్ష్మీవరసారెడ్డిగా యండగ సంవత్సరమున
కొకతూరి యామహాసత్రమువారై వేలాలదిదీనలను మృష్టాన్న
సంతుష్టులం జేయుచుండిరి. పుణ్యాత్ము లెందరో యాయూర
ధర్మసత్రములు గట్టించిరి. ఆయూలూరివారిసత్రమువంటి యేయొ
కటియో రేండ్కోకాక మిగిలినవన్నియు పూటకూలి యమ్ముల
య్యలవరమై విక్రయాన్న దానము సాగుచున్నదేగాని ధర్మాన్న
దానము సున్న యైనది. పైయొకటిరెండు సత్రములందుగాని
బ్రాహ్మణగృహస్థులలో కొందఱు యాదార్యముచేగాని అతి
ధులుగా నభ్యాసతులుగా మాప తనమునకు బుత్తెంచిన బ్రాహ్మ
ణులు నెలలపర్వంతము కాలముగడపుకొనుటకును, అదృష్టవశ
మున నైదవయేడుదాటిన యొకయారముగాని శేషించిన యే
కాదశవిధపుత్రులలో నొకడుగానియుండుచో విద్యాధివ్యాజ
మున మధుకరమునకంటె యింటిల్లిపాడి ముప్పుటలభుజించి ము
ష్టిపుర్తితో మఱియేవృత్తితో యాద్యింనుద్రవ్యముతో నిండువా
కిట్లు కట్టుకొనినవారికి తెట్టుకొనినవానికి తెట్టెనుచీలు తెట్టె
డునగలు సంపాదించుకొనుటకును ననుకూలములుగలవు. ఏగృహ
స్థునాకటగాని పచ్చనితోరణమో దగ్గముకట్టు నువ్వుగొజలలో
కంటబడినతోడనే కంటెలు కాసులుధరించి చెంబులుచేబట్టి, పా
రులాడిరి నిలుచుపాటుతలు ఉపనీకుడై గురుకులవాసమునేయు
బ్రహ్మచర్యవ్రతుడే మధుకరవృత్తి కన్గుడనియుండగా గోవి
యైన పెట్టుకొన నేరకభవతిభిక్షాందేహియన నేరకకాలనియతియు
లేక మధుకరమునకు జిరుగుచిటుతలు మాపైయోశయమునకు
నిదర్శనముగా నెందరోగలరు. కాని పరజేషియులై భైత్యమే
జీవనమైగాని కాలవశమున నట్టివారై గాని మాపురమునకు వచ్చు
బ్రాహ్మణేతరులకు ముఖ్యదేవస్థానములం దొకరినొకరు నియతిగా
దొరకు సాదమునకంటె నాపూటకేని ప్రసాదవసతి గానరాదు.
ఈకొఱంత వాపుటకై బద్ధకంకణులైన పైయన్న దానసమాజ
కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు క్రివంచనములేక తోడ్పడు వదా
న్యులు బండ్యులు.

26-11-24 వతారీఖు అమావాస్యరోజు 300దీపలకు అన్న
దానము నెల్లూరు అన్న దానసమాజమువారివల్ల జరుపబడెను.

(ఒకవిలేఖరి)

ఆ లూ రు

(ఒకవిలేఖరి)

ఆరోగ్యవారము

జీకంబరు 3:- రాగల జనవరిమాసమున ప్రారంభించి
దేశమందంతటను జరుపనుండు ఆరోగ్యవారప్రవర్తనోత్సవముల
నీయూరియందును జరుప నేర్పాటుగాచేయుటకై 8-12-24 వ
తారీఖు సాయంత్రం మైదు గంటలకు ఈయూరిలోని రీడింగు
రూంహాలులో నొక సభ జరుపబడెను. నాటిసభకు, ఆరోగ్య
కాఖాధికారులు(పాల్లెండ్లస్వేచ్ఛరు) శ్రీయూరి వెంకటశాోగా
గావుగాము డాక్టరు కంకరలింగంపెల్లి గారును యూనియన్
శోర్టు ఆఫ్ఫీసులను సభ్యులును పురప్రముఖులలో కొందరును
మరికొందరు ప్రభుత్వోద్యోగులును పాతకాలల యుపాధ్యా
యులును సభ నలంకరించియుండిరి. నాటిసభ కగ్రాసాధిప
త్యము బల్లారి వకీలుగారగు దేవేంద్రనాయుడు బి. ఎ. బి.ఎల్.
గారు వహించి కార్యక్రమమును నడిపిరి. ఆరోగ్యవాసరోత్సవ
ములు 1926 జనవరి నెల 12 వ తేదీ నుండి 18 వ తేదీతోగా
జరుపవలసినట్లును అందులకు కొన్నిమార్గములను చూపించిరి.

(1) ఈయూర జరుగు ఆరోగ్యవాసరోత్సవములకు
బల్లారి జిల్లాబోర్డు ఆదవానితాలూకుబోర్డు ఈయూరి యూని
యన్ బోర్డులను యీ సంఘమునకు విరాగమిచ్చునట్లు కోరవ
లెనని ఒక తీర్మానమున్ను (2) ఆరోగ్యవాసరోత్సవమునకు
అగ్రాసాధిపత్యమును వహింప బల్లారి జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షు
లైన శ్రీయూరి డివాన్ బహద్దూరు యం. గోపాలస్వామి మొద
లియారు బి. పి. బి.ఎల్. గారిని కోరవలెనని ఒకతీర్మానమును
గావించి సభ ముగింపుచేయబడినది.

చెన్నరాష్ట్ర యశాసనసభ

ఇరిగేషను బిల్లు ఆమోదింపబడుట

దిండిగల్లు పురపాలక సంఘము హక్కుల తొలగించుట

సంయుక్తజాతీయపక్షమువారు సభనుండి లేచిపోవుట

నిన్నటిదినమున మదరాసు శాసనసభవారు మధ్యాహ్నము ఫలహారములకు లేవకయే ఇరిగేషను బిల్లును, దిండిగల్లు పురపాలకసంఘమువారికి గల, అధ్యక్షుని ఎన్నుకొను హక్కును గురించియు చర్చించుటయందు నిమగ్నులై యుండిరి. చాలమంది సభ్యులు అసంతృప్తితో గూడిన ఆమోదము నొసగుచు నుపన్యసించిన తరువాత 2 1/2 గం॥ లకు ఇరిగేషను బిల్లు శాసనము గావలెనను ప్రతిపాదనను సభవారంగీకరించిరి. అటుతరువాత వెంటనే, దిండిగల్లు పురపాలకసంఘమునకు తమ అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుటకుగల హక్కును తొలగించుచు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానమును విషయమును గురించి చర్చించుటకు కార్యక్రమము నాపవలెనని ప్రతికూలపక్ష నాయకుడగు రా. బి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు పాదించుచు దీర్ఘమగు నుపన్యాసము నొనగిరి. ప్రతిపాదనపై తీవ్రమగు చర్చ జరిగినతరువాత ప్రతిపాదనను వోటునకు బెట్టవలెనని కోరగా అధ్యక్షుడు డంగీకరింపలేదు. అంతట మొదటి బెంచీలో నున్నవారుదప్ప మిగిలిన యసంయుక్త జాతీయపక్ష సభ్యులందరూ సభనుండి లేచిపోయిరి. ఇంతలో అయిదుగంట లగుటచే ఎట్టి పరిష్కారమునకును రాకయే సభ ముగిసెను.

ది॥ బి॥ యమ్. కృష్ణన్ నాయకుడు:— ప్రతిపాదన బలపరచుట ఒకటిరెండు అంశములందు మలబారు దక్షిణకన రాజ్యాలవారికి బిల్లు ఆస్పాకర్యము గలగజేసినను మొత్తము మీద తృప్తికరముగ నున్నదనియు, గ్రామోద్యోగులయొక్కయు, సివిల్ సర్వేయింగ్ యొక్కయు హక్కులు చక్కగ పోషింపబడినవియు, సభ్యులు ఎట్టియభ్యంతరములేక స్వేచ్ఛగ చర్చలందు బాల్గాను నవకాశము గలిగించినందులకు లామెంబరుగారెంతయు వందనీయులని పట్టిరి.

యస్. సత్యమూర్తిగారు:— ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు బిల్లు ప్రభుత్వమువారిగాని జమీందారులగాని, రైతులను గాని సంతృప్తిపరుపజాలక పోయినదియు, తమకు కావలసిన యంశములు తృప్తికరముగ పరిష్కరింపబడెనని ఈమధ్యను జెప్పబారు. బిల్లు ఆతిత్వరితముగ చర్చింపబడినది. అనేకముఖ్యకారణములచే బిల్లు విచారణ నాపవలసినదిగోరబడినను అట్టియవకాశ మొసంగబడలేదు. బి. వెంకటరత్నముగారు బిల్లు జేతభావలలో ప్రకటింపబడినకారణముచే చర్చను నిలుపుటలేయవలెనని బలవత్తరమగు కారణముచూపెట్టినను నిరాకరింపబడినది. ఆత్మగౌరవముగల సభ్యులెవ్వరును ఇందుపాల్గొనజాలరు. ఇట్లు తీర్మానింపబడిన లామెంబరుగారు జరుగబోవు ప్రమాదమేమియులేదు. రైతులే దీనికష్టసుఖములను భరించువారు. మరుగునీరు, పంచాయతీ హక్కులు, మొదలగు సంశయములకు సభ్యులై రంగీకరించినను గా॥ లామెంబరుగారు ప్రతికూలమైన వహించిరి. వారట్లుచేయుటయందు అభిప్రాయమేమియో తెలియగోరెదను. ఇట్టిత్వరితము చర్చనలన అసహ్యకరములగు రాజీలతో బిల్లు ముగిసింది. బిల్లుయొక్క ఫలితము రాజధానియందలి ప్రజలపై నిరంకుశపాలనయొక్క అధికారమును శృద్ధిచేయుటయే. బిల్లునందలి చర్చయందెల్లను కేవలము రాజీమరతులతోడనే సమృద్ధి లాసంగబడినది.

లామెంబరు:— నేను దానికి ఆక్షేపించుచున్నాను. నేనెవ్వడును రాజీకి లోనుగాలేదు.

ఎ. రామస్వామిమొదలియారు:— గా॥ సభ్యుడు శూచించిన రాజీవిధాన మెద్దయ జరుగలేదని తెలిసికొనవలెను. మేము ఏకీభవించని యంశము లనేకములు గలవు.

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:— ఈబిల్లు ప్రజలపై ప్రయోగింపబడబోవుచున్నది ఇయ్యది కేవలము అన్యోన్య ఆంతరంగిక రాజీలయొక్క ఫలితమే. మేమీ బిల్లునందు బాధ్యతవహించజాలము. ఇది యేపక్షమువారికిని సంతృప్తి గలిగింపజాలదు. కాన ఈబిల్లు చట్టముగ జేయబడుట నాయసమ్మతిని దెల్పుచున్నాను.

మహమ్మదు గానుమియాన్ సాహెబుగారు:— బిల్లును బలపరచుచు సత్యమూర్తిగారు చెలిపిన అసహ్యకరములగు రాజీలేవియు నిందు లేనవియు, అనేక విషయములందు తాము భేషించిన సమయములు గలవనియు, ఇట్టిబిల్లు తయారుజేయబడుట కిదియే ప్రథమదశగావున కేవలము సంపూర్ణముగ నుండకపోయినను వలయుపరణలు ముందుజేసికొన నగుననియు, అట్లు బిల్లును జయప్రదముగ నెగ్గించినందులకు గా॥ లామెంబరుగారు రెంతయు వందనీయులని పట్టిరి.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు:— బిల్లును బలపరచుచు లామెంబరుగారు సభ్యులకు చర్చలో స్వేచ్ఛనొసంగినందులకు కృతజ్ఞత దెలిపిరి.

బి. మునుస్వామినాయకుడు:— ఈబిల్లు “వికారముగు రాజీయొడంబడిక”లతో నిండియున్నదని సత్యమూర్తిగారు ఆక్షేపించిరి. ఈబిల్లునందలి డెట్టిరాజీలు సమాధానములను లేవని నేనాక్షేపింపవలసినవైనను, రైతులసందర్భమును లామెంబరుగారు న్యాయమే యొనర్చిరి. మొదటినుండియు ఈబిల్లు జమీందారులకు వాంఛకరముగ నున్నదని ఆశోపణలు బయలుపడెను. నిజముగా జూచినయెడల జమీందారుల హక్కులు ఈ బిల్లునందు పూర్తిగా మరువబడెను. జమీందారుల కుండవలసిన హక్కులు అన్నియు నొసగబడలేదు. దీని నాక్షేపణగా దెలుపుటలేదు. నేనీబిల్లు నిప్పు డెదుగ్గు నెంచను.

పెద్దిరాజుగారు:— ఈ బిల్లును బలపరచుచు నీబిల్లుపై చర్చసందర్భమున పూర్తిగా చర్చించుటకు స్వాతంత్ర్య మొసగినందులకు సంతోషించితిని. నీటిహక్కు సంబంధించినంతవరకు బిల్లు చాల అస్పష్టముగ నున్నది. ఇందు మనరైతులకును ప్రభుత్వమువారికిని చాల వివాదములు తలెత్తిండును. ఈబిల్లు అవసరమని నేనంగీకరించెదను. కాని ప్రభుత్వమువారు డి. పి. డబ్ల్యు కాఖును సంస్కరించిననే దప్ప రైతులతో అభివృద్ధి నొందజాలరు. ఈ అధికారులను సంస్కరించిననే దప్ప డెట్టాలలోని ప్రజలు ఈబిల్లులన సంతృప్తి నందజాలరు. ఇరిగేషను పంచాయతీల నేర్పరచి వానికి ముఖ్యమగు సభికారముల నొసగిననే దప్ప ఇరిగేషను వ్యవహారములు సంతృప్తికరముగ నుండజాలవు.

పర్వోలేషను క్లాజును తొలగించుటచే ప్రభుత్వము వారు ఈబిల్లును తిరిగి శాసనసభ కంపెడరను అనుమానము వ్యాపించియున్నది. పర్వోలేషను వలన సానుబంధియభూమి చాలతక్కువ. అందుచే ప్రభుత్వమువారు అట్టిచర్చ దీసికొన నవసరములేదు.

రా॥ బి॥ కృష్ణారావుగారు:— ఈబిల్లును ప్యాసుజేయుటకుగాను తొందరపడితిమిని కొందరుసభ్యు లాశోపించిరి. ఇది డెట్టిసత్యమునలేదు. గత 17 సం॥లనుండియు ఏబిల్లుకొరకు ప్రయత్నములు జరుగుచుండెను. సెలెక్టకమిటీయందు దీనిబిల్లును త్వరితముగ చర్చించుట కెట్టిభావమును గన్పరుపకుండ చాల మెల్లగా విచారణ సలిపిరి. ఈసభయందు చచ్చుకువచ్చువుడుగూడ ప్రతిసవరణమైనను తగుసంతచ్చ జరిగిన తరువాతనే వోటులు దీసికొనవలెనుగాని యెట్టితొందరయు గన్పరుపబడలేదు. ఈబిల్లు వివిధసంఘములకు వర్తించినదగుటచే అన్ని పక్షములవారికిని సంపూర్ణసమ్మతముగా నుండజాలదు. కాని, ప్రతికూలపక్ష నాయకుడు చెలిపినటుల, ప్రతిసంఘమువారికిని గల న్యాయములగు హక్కులు చాలవరకు మన్నింపబడెను. ఈవిషయమున మనము విమర్శించునపుడు, ఏసంఘమువారికైన ప్రస్తుతముగల హక్కులు తొలగింపబడునాయని మాత్రమే విచారించవలెను. అట్టిహక్కులు తొలగింపబడెనని యెవ్వరును అనజాలరు.

జేతమువందు ఇరిగేషనునకును సభ్యులై జేయవలయుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుతము జెప్పుచున్న సానుతొలగించుటకు గా నీబిల్లు నామోదించుచున్నామే గాని, అన్ని విషయములందును సంతృప్తిపడిగాను ఈవిషయమును గమనించి ప్రభుత్వము వారు క్రొత్త ఇరిగేషను వర్కులను ఏర్పరచెదరను నమ్మకముతో నీబిల్లును కనుకూలముగ సమ్మతి నొసగుచున్నాను. ప్రభుత్వమువారు విశ్వాసమును నిలుపుకొనినయెడల ఈ బిల్లును రద్దుచేయుటకు ప్రయత్నింపవలెను.

ఎ. రామస్వామి మొదలియారు:— బిల్లును బలపరచుచు, ఈబిల్లు అంతయు “వికారముగు రాజీ యొడంబడిక”లతో నిండియున్నదని విశ్వవిద్యాలయ సభ్యుడు నడిచెననియు అవి వికారమైనను కాకపోయినను తమకు సంబంధము లేదనియు రాజీప్రభావము మంచిదేననియు నుడిపిరి. ప్రస్తుతము ప్రతికూలముగ నున్న సభ్యులు అధికారమునకు వచ్చినపుడు ఇంతకంటె బాగుగ జేయుదురేమో స్వరాజ్య పక్షము వారు ప్రభుత్వమునందుజేరి కాచినట్లు లోపలనుండ ప్రతికూల విధానము నవలంబించెదరని చెలియుచుండుటచే నది సాధ్యముగావచ్చును.

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:— ఆ విషయము గౌరవనీయ సభ్యున కెట్లు తెలియునో.

ఎ. రామస్వామిగారు:— వారిపక్షము నాయకులనుండియే విన్నాను. కావలసినచో పేర్ల నొసగగలను.

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:— ఇచ్చట లేనివారిని గురించి గౌరవనీయసభ్యుడు మాటలాడుచున్నాడు గాన వాని నుపసంహరించుకొనవలెనని గోరుచున్నాను.

సాల్వానాగారు:— వారికికానాయకుడే గలడు.

ఎ. రా. మొ:— సాల్వానాగారు ఇటీవలేనే మరణము లో గలసిరి. అందుచే వారి కింకను బాగుగా తెలియదు.

ఎ. రా. మొ:— గౌరవనీయసభ్యుని వాక్యములను నేను గమనింపను. (ఆర్డరు ఆర్డరు అను శేకం) వారివాక్యమును ఆర్డరుగు సభ్యుభావముతో పరిగణించుచున్నాను. (ఆర్డరు ఆర్డరు ఉపసంహరించు కొనుము అను శేకం) ఎవరేమి శేకలు జేసినను నేను లక్ష్యపెట్టకు.

సత్యమూర్తిగారు:— గౌరవనీయ సభ్యుని వాక్యము, మరియొకసభ్యుని ప్రవర్తనను నిందించునవిగ నున్నవిగాన స్టాండింగ్ ఆర్డరు ననుసరించి వాని నుపసంహరించుకొనవలెనని యుత్తరువు జేయవలెనని అధ్యక్షుని గోరుచున్నాను.

అధ్య:— ఈ విషయమున తరువాత నిర్ణయము నొసగదను.

రామ:— అధ్యక్షునియెడల గౌరముచే కూర్చొనుచున్నాను.

పిదప హాబీబుల్లా సాహెబుగారు (1) బిల్లు కాన్సిలులో చదువబడవలెననియు (2) లెక్కకమిటీ విచారణకు పంపబడరాదనియు (3) స్టాండింగ్ ఆర్డరు 89 ను ప్రస్తుతము తీసివేయవలసినదియు, వెంటనే బిల్లు ఆలోచింపబడవలెననియు కడపట బిల్లుచట్టముగ చేయబడవలెనని ఉపపాదనలు గావించిరి.

గా॥ లా మెంబరుగారు బలపరచిన పిదప ప్రతిపాదనలన్నియు సభ్యులెల్లరచే అంగీకరింపబడెను.

దిండిగల్లు పురపాలకసంఘము

అధ్యక్షుని ఎన్నుకొను అధికారమును తొలగించుట

రా. బి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు:— దిండిగల్లు పురపాలకసంఘమువారికి, తమ అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుటకు గలహక్కును ప్రభుత్వమువారు తొలగించిరనియు, ఈ విషయము అత్యంత అవసరమును, ముఖ్యమును అగుటచే, ఆవిషయమును చర్చించుటకు సభాకార్యక్రమమును నిలుపవలెనని ప్రతిపాదించుచు, దిండిగల్లు పురపాలకసంఘచరిత్రను, ప్రస్తుతపరిస్థితులను విరించి ప్రభుత్వమువారిచర్య చాల అన్యాయమైనదనియు, దిండిగల్లు పురపాలకసంఘమువారి హక్కును వెంటనే తిరిగి ఇచ్చివేయవలసినదనియు గోరిరి. ప్రభుత్వమువారు తమ చర్యకు ఈ రెండుకారణములను జూపిరి. (1) దిండిగల్లు పురపాలకసంఘసభ్యులందు తీవ్రమగు పాక్షికవిభేదములు గలవనను దొకటి. (2) సభాకార్యక్రమమునందర్భమున అల్లరిగా ప్రవర్తించి రననది యొకటి. (3) ప్రజల లాభములను, వ్యక్తిలాభములకు త్యాగమొనర్పినదొకటి. 1924 ఆగస్టు 29 తేదీన, దిండిగల్లు పురపాలకసంఘసమావేశమువారు, అధ్యక్షుని ఎన్నుకొను హక్కును నిలిపివేయవలెనని తీర్మానించిరి. ఆసమయమున కి అనుకూలముగ నుండి ప్రతికూలముగ నున్న పక్షములు నొసగిరి. అధ్యక్షు

దు అనుకూలముగ సమ్మతినోసగి తీర్మాన మామోపపదనని ప్రకటించెను.

సభ్యులందు కలహములు గలవని ప్రభుత్వమువారు తెలిపిరి. ఇది ఎప్పుడు గలిగెను? ఎంతకాలమువరకున్నది? మొదలగు విషయముల విచారించవలెను. ఈకలహములు చిరకాలమునుండి యున్నవనిగాని, ఇంకను నిలిచియున్నవనిగాని చెప్పబడుట బలవంతము. ఈవివాదములు అధ్యక్షుని ఎన్నికనుగురించిన మాత్రమే నని తెలియుచున్నది. ఎన్నికలసమయమున వివాదములు విభేదములు నుండకమానవు. రెండవకారణమునకు పురపాలక సంఘసభ్యులెంతమాత్రమును బాధ్యులుగారు. ప్రభుత్వమువారి యుత్తరపునకు పూర్వము 9 మీటింగుల జరిగెను. అంతకు పూర్వము అల్లరులుగాని ప్రతిష్ఠాభములుగాని జరుగలేదు. అందుచే రెండవకారణమున యథార్థములేదని తెలియగలదు. దిండిగల్లు పురపాలక సంఘసభ్యులందు వివాదములున్నను ప్రభుత్వమువారు సభ్యులను రద్దుజేసి తిరిగి ఎన్నికలజరుపవలెననిగాని సంఘముయొక్క హక్కుల తొలగింపజాలరు. ప్రభుత్వమువారు తొందరపడి తప్పుగా ప్రవర్తించిరి. అందుచే ప్రభుత్వమువారు దిండిగల్లు పురపాలక సంఘమునకు తిరిగి వారిహక్కు నిచ్చివేయవలెను.

డాక్టరు సుబ్బారాయణగారు:—ప్రతిపాదనను బలపరచుచు దిండిగల్లు పురపాలక సంఘముయొక్క అధ్యక్షుని ఎన్నుకొను హక్కును తొలగించుటకు క్రాంతిగా పార్లమెంటును రద్దుజేయుచు గావించిన నిరంకుశచర్యతో పోల్చిరి. మంత్రిగారిచర్య ఆమధ్యయునందలి నిరంకుశత్వమును జైప్రీతి చెప్పుచుండెను. ఆకాలములో కాననసభలు తమ యభిప్రాయమును కొంచెము ప్రతికూలముగ నున్నయెడల వానిని రద్దుజేసి తమజైప్రయముచేయుట పరిపాలించెడివారు. ప్రస్తుతముదిండిగల్లు పురపాలక సంఘమునందున్న సభ్యులు తమవ్యవహారములను బాగుగ నిర్వహించుకొనవచ్చునయెడల వారిని తొలగించి తిరిగి క్రొత్తయొన్నికలను పెట్టవలెననిగాని, అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుట యందు వారికిగల హక్కును తొలగింపరాదు.

పానుగల్లు రాజాగారు:—ప్రభుత్వమువారి విషయమున నకలంబించిన చర్యను సమర్థించుటకుగాను, దిండిగల్లు పురపాలక సంఘవ్యవహారములనుండి కొన్ని విచారకరములగు విషయముల తెలుపవలసివచ్చినందుకు చింతిల్లుచున్నాను. దిండిగల్లు పురపాలక సంఘ మిరాష్ట్రమునందలి మిక్కిలిపురాతనమగు పురపాలక సంఘములలో నొకటి. మొదలైనదియు నీ సంఘవ్యవహారములు చాల సౌమ్యముగ నడచుచుండెను. కాని ఇటీవల పీపురపాలక సంఘ వ్యవహారములు చాలకొంచును నుండెను. అవివరములను ప్రతిపాదకుడు వివరముగ మీకు తెలిపియుండెను. అల్లరులు లేకుండ నొక్కడే యేరియు జరుగలేదు. పురపాలక సంఘమునందు గావించబడిన ప్రతితీర్మానమునందర్భమునను, పాక్షికతంత్రములు లేకుండ జరుగలేదు. అసంఘమునందు, పాక్షిక కలహములు, విభేదములు, చాల అవాంఛనీయములగునంత యధికముగనున్నవి. అట్టిపరిస్థితియందు, కలెక్టరుగారు రెండునూచనలగావించి, అందేదియో యొకదాని నవలంబించినగాని వ్యవహారములు బాగుపడవని తెలిపెను. అంతకొకటి పురపాలక సంఘమును రద్దుజేయుట, రెండవది సంఘముకొనక అధ్యక్షుని ప్రభుత్వమువారే నియమించుట. ఈకంటిలో, తక్కువ నష్టకరమగుచర్యను ప్రభుత్వమువారు దీసికొనిరి. పురపాలక సంఘవ్యవహారములు సౌమ్యముగ జరుగుచున్నవిని తెలియునెడల వెంటనే తిరిగి, పురపాలక సంఘమువారికి, అధ్యక్షుని ఎన్నుకొను హక్కును నొసగెదము. కొలదిశలలలోనే ఇట్లు జరుగునని ఆశించుచున్నాను. ఇట్లుగాక, పురపాలక సంఘమునే రద్దుజేయునెడల, నన్ను నిరంకుశుడగు క్రాము వెలుతో నింకను అధికముగ పోల్చెడివారు. అట్టిచర్య నవలంబించకుండవలెనని నాయుద్దేశము. మునిసిపలు సంఘసభ్యులు తమపనులను సరిగా జరుపుటలేదని దెలుపుట కొక నిదర్శనము చాలును. పురపాలక సంఘసభ్యులలో కొందరికిని, అచ్చటి కాస్సపాలకులకుఁబట్టి అధ్యక్షునకును విభేదములు గలవు. ఆకారణముచేత, కాస్సపాలకుల కుట్టువారు రెండునెలకాలము, కొంచెము ప్రదేశము నుపయోగించుకొనినందువలనగాను 525 రూపాయలపన్నును విధించిరి.

రా.బి.సి.వి. ఎస్.:—ఇదియొక్కటేనా కారణము?

పానుగల్లు రాజాగారు:—ఈసంఘముయొక్క రెక్కలలు పుస్తకములందు భార్యల జరిగినవి తెలుపవలసి వచ్చినందులకు విచారించుచున్నాను. ప్రాత అధ్యక్షునిపై క్రిమినలు ప్రాసిక్యూషను చెప్పబడు ప్రభుత్వమువారు దక్షిణించుచున్నారు.

సత్యమూర్తిగారు:—దిండిగల్లు పురపాలక సంఘమువారు చేయకవలసినట్టి పనులను, చేసినతప్పులను వివరించిరి. ప్రజా

ప్రభుత్వమువారుయెడల దయదలచి మంత్రిగారు, నియోజక వర్గాలకు నేర్పరిచిరి. ప్రజాప్రభుత్వము గలదేశము లన్నిటి యందును తప్పులు జరుగుచునే యుండును. అట్టివానిని సవరించుకొనుటయే ప్రజాప్రభుత్వమున గౌరవార్థకము. ప్రభుత్వము వారి సందర్భమున నవలంబించిన చర్యకు ఎట్టి కారణమును గన్పింపదు. స్థానిక స్వపరిపాలనమంత్రి, దేశమునందు స్వపరిపాలనమాత్రము లనభివృద్ధిపరుచుటకు ఒదులు ఉన్న హక్కులను తొలగించుటకు ఈదేశమున నేరాష్ట్రమునందుగాని వినియోగము. ప్రజల కే మాత్రమును బాధ్యులుగాని ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక సభ్యులైన నీవని నొనర్చినయెడల నాకర్హమయ్యెడిది. కాని ప్రజలచే నెన్నుకొనబడి, ప్రజారంజకుడగు మంత్రియని చెప్పుకొనువాడెట్లు చేయుట నాకేమాత్రమును అర్హముగలేదు. తన పక్షమున నీసభ యందు అధిక సంఖ్యాకులజల మున్నదను భావముతో, తన ఇష్టము వచ్చినట్లెల్ల చేయుచున్నాను. తనచేమలన్నిటికిని ప్రజలకు సమాధానము జెప్పవలసిన దినములు సమీపింపగలవు. తనచర్యను సమర్థించుకొను మంత్రిగారు చెప్పినకారణముల నిండుక విచారింపుము. పురపాలక సంఘసభ్యులందు పాక్షిక కలహకారక మధికముగ నుండుట అందు మొదటి కారణము అన్నికాననసభలను అదర్శముగ పరిగణింపబడు కామన్సుభ్యయందు పాక్షిక స్వభావమధికముగ లేదా? కామన్సుభ్యయందు కలహములు పాక్షిక కోడ్రేకము మరొక్కడను గాన్పింపవు. కామన్సుభ్యవారి అధ్యక్షుని నెన్నుకొను సభికారము నెవ్వరును, తొలగింప నూహింపలేదు. పురపాలక సభ్యులు ప్రజలబాధములను వ్యక్తీకరములకు త్యాగమొనర్చుచుండిరిని మంత్రిగారు రెండవకారణమును తెలిపెను. ఇందుల కొక్కనిదర్శనము నైనను మంత్రిగారు గన్పరచజాలకపోయిరి. సభ్యులు కొందరు వ్యక్తీకరములకొరకు ప్రజలబాధములను త్యాగమొనర్చిరిని ప్రభుత్వమువారికి దోచినయెడల ప్రస్తుతసభ్యులను రద్దుజేసి, క్రొత్త ఎన్నికలను జరుపవలెను. అట్లునర్చినయెడల ప్రజలకు తమకు విశ్వాసపాత్రులగు వారిని తిరిగి యెన్నుకొనుట కవకాశము గలుగును.

దిండిగల్లు పురపాలక సంఘము పురాతనపురపాలక సంఘములలో నొకటి. చిరకాలమునుండి అధ్యక్షుని ఎన్నుకొను హక్కు ననుభవించుచున్నారు. ఏవో కొన్ని దినములు, సభ్యులందు వివాదములు గలిగెనని ఆహ్వానము తొలగించువని మంత్రిగారికి మిగిలినది. ప్రజాప్రాతినిధ్యమాత్రములుగల ప్రతిరాష్ట్రమునందును, వివాదములను పాక్షిక కోడ్రేకములును ప్రబలుచుండుట సామాన్యవిషయము. ప్రజాభివృద్ధిని అణగారొక్కగొరన నేడప్ప అట్టివివాదముల సహించి యూరకొనవలెను. పైవివాదములు గూడ శుక్రవారము లున్నట్లులేవు. వివాదములు గలవని మంత్రిగారు చెప్పినతరువాత ఆపురపాలక సంఘమువారు 9 సభలను జరిపిరి. అవియన్నియు సక్రమముగనే జరిగెను. దీనినిబట్టి వివాదములయందే మంతరించెనని తెలియగలదు. అయినను మంత్రిగారు వారిహక్కును తొలగింపవలెనని తలచిరి. పురపాలక సంఘమువారు ప్రతివిషయమునందును మంత్రిగారి యభిప్రాయకార మొనర్చవలెనా? దిండిగల్లు పురపాలక సంఘాధ్యక్షునిపై మంత్రిగారు కొన్ని యారోపణల నొనర్చిరి. అట్లున ర్షకపోయినయెడల చాల బాగుండెడిది. ఈకేసు ఇంకను విచారణ గావలసియున్నది. ప్రభుత్వమువారి సందర్భమున నుడివిన వాక్యములే, న్యాయమునకు భంగము కలుగవచ్చును. తుదకు కోర్టునందాతడు న్యోజియని నిర్ణయింపబడవచ్చును. మంత్రిగారిట్టి నిరాధారములగు ఆరోపణల నొనర్చరాదు. మంత్రి ప్రజాభిప్రయమునకు వ్యతిరేకముగ నిట్టిచర్యలనే సాగించునో నాతడు తన చర్యలగురించి దుఃఖించు దినములు త్వరలోనే రాగలవు.

సి. పాన్ను స్వామి నాయుడుగారు:—ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు, దిండిగల్లునందు పాక్షిక కలహములధికముగ వ్యాపించి యున్నవనియు ప్రభుత్వమువారు వలంబించినచర్య సక్రమముగ నేయున్నదనియు నుడివిరి.

పి. ఎల్. మూగుగారు:—స్థానిక సంఘములయెడల ప్రభుత్వమువారు రవలంబించువిధానమును మంత్రిగారి దివరకు చాల పర్యాయములు స్పష్టముగవివరించిరి. స్వపరిపాలనాసంస్థల, సభివృద్ధిపరుచుటయందు స్థానిక సంఘములకు అన్నివిధములను సహాయము జేయుటయే ప్రభుత్వమువారి విధానము.

సత్యమూర్తిగారు:—తమసంఘమునకు అధ్యక్షులను ఎన్నుకొను హక్కులను తొలగించుట గూడ ప్రభుత్వమువారు జేయుపహాయములలో నొకటియే? (వినుదనువినుడు)

మూగుగారు:—పురపాలక సంఘము వారు తమవ్యవహారములను సరిగ జూచుకొననియెడల ప్రభుత్వమువారు జోక్యము గలిగింపవలసి యుండును. ఒక్కొక్కప్పుడు ప్రభుత్వము

వారు జోక్యము కలిగించు కొనవలసియుండునను విషయమున నందరును నాతో నేకీభవించెదరని నమ్మినను. దిండిగల్లు పురపాలక సంఘమునందలి వివాదములవలన ప్రభుత్వమువారికి, వేరు మార్గము లేకపోవుటచే, వారు దీసికొనినచర్యను దీసికొనవలసి వచ్చెను.

ఆర్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు:—మంత్రిగారు, దిండిగల్లు పురపాలకాధ్యక్షుని ఎన్నుకొను హక్కును తొలగించుచు గావించినయెత్తరపు చాల ఆక్షేపణీయముగను, అభివృద్ధివిముఖముగను, నున్నది. మంత్రిగారు నొనర్చుచుండు నిట్టిచర్యల నాక్షేపింపకుండ వదిలివేసినయెడల, మంత్రిగారు తమపక్షమునకు ప్రతికూలతమువా రధికముగనున్న ప్రతిపురపాలక సంఘ సందర్భముననుగూడ నిట్లే, అధ్యక్షుని ఎన్నుకొను సభికారమును నిర్ణయముగా తొలగించుచుండును. సభ్యులవివాదములవలన పురపాలక సంఘవ్యవహారమును ఏవిధముగ సప్రమృతగలిగెనో మంత్రిగారు తెలుపవలెను.

డి. బి. టి. ఎ. రామలింగం చెట్టిగారు:—మంత్రిగారు తెలిపినటుల పురపాలక సంఘ సభ్యులందు వివాదమున్నయెడల, తమ బాధ్యతలను సరిగ గుర్తించు సభ్యుల నెన్నుకొనుటకు ప్రజలకు తిరిగి యవకాశ మొసగవలెను. అంతయేగాని, చిరకాలమునుండి సంఘమునకు న్ను హక్కులను తొలగించుటకాదు. ఇట్టి పద్ధతియే సాగింపబడుచుండునెడల కొలదికాలములో నిరాష్ట్రమునందు స్థానిక సంఘముల జీవితమునకే భంగము గలుగును. మంత్రిగారు ఆవలంబించిన విధానమువలన, వివాదము శాశ్వతమును తొలగి పోజాలవు. క్రొత్త ఎన్నికల పెట్టినపుడు ప్రజలు తిరిగి, బాధ్యతగల సభ్యుల నెన్నుకొనెదరు. మంత్రిగారు సంగతి సందర్భముల దెలిసికొనకయే తీవ్రముగ చర్యను దీసికొనిరి. దిండిగల్లు పురపాలక సంఘముయొక్క హక్కును వెంటనే తిరిగి ఇచ్చి వేయవలెనని కోరుచున్నాను.

ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు:—ఈసందర్భమున వరిశ్శితు లందరికిని స్పష్టముగనే తెలియును. అట్టిశితియందు మంత్రిగారిబాధ్యతను గౌరవనీయసభ్యులు గమనించెదరని ఆశించెను. దిండిగల్లు పురపాలక సంఘమునందే, అధ్యక్షుని ఎన్నుకొను హక్కును తొలగింపవలెనని ప్రతిపాదన వచ్చినపుడు రి మంది ఆనుకూలముగను రి మంది ప్రతికూలముగను సమ్మతుల నొసగిరి. అధ్యక్షుని పోటుచే మాత్రమే ఆ తీర్మానము నిరాకరింపబడినది.

టి. ఎ. రా. చెట్టిగారు:—అందు నియోజితసభ్యులెంతమంది?

మంత్రిగారు:—ఇప్పుడు నియోజితసభ్యులు గలరు. ఒకరు తీర్మానమున కనుకూలముగ సమ్మతి నొసగెను రెండవ యతడు తటస్థుడు నుండెను.

ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు:—మనము తాత్కాలిక ప్రజాభిప్రాయమునకు లొంగిపోయి, వారి యభిప్రయము ననుసరించి ప్రవర్తించుట నడలి, దీర్ఘ వృత్తితో ప్రజలకు శ్రేయస్కరమగువిధమున వ్యవహరింపవలసిన సమయము వచ్చినది. ప్రజాభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగ నడవసాహసంపజాలనివారు బాధ్యతాయుతాధికారమునందుట కర్హులుగారు. పురపాలక సంఘముల క్రొత్త అట్ట వచ్చినప్పటినుండియు వివాదములు, వ్యాజ్యములు అధికముట కవకాశము గలిగెను. అంతయగాక అన్ని మునిసిపాలిటీలయందును నియోజకసభ్యులపట్టిల తయారు జేయుటయందు గూడ చాల అన్యాయములు జరుగుచున్నవి.

పి. ఆంజనేయులుగారు:—గౌరవనీయ సభ్యుడు అన్ని మునిసిపాలిటీల పైనను గావించిన యానిందారోపణమునకు, పురపాలక సంఘము తరపున నేనొక పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడనగుటచే నాతీవ్రమగు అసమ్మతిని తెలుపుచున్నాను.

ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు:—అట్టి సందర్భములందు ప్రభుత్వమువారు జోక్యము గలిగించుకొనవలసి వచ్చెను. నేజెప్పుదానిని, మధ్యమధ్య ఆటంకములు పెట్టక పూర్తిగా జెప్పనిచ్చినయెడల అన్ని విషయములను తెలిపెదను. నేను మాటలాడునప్పుడు ఎన్నియోమారులు అడ్డమువచ్చుచుండును. వానిసంఖ్యను జ్ఞాపక ముంచుకొన నుద్దేశింపను.

స్వామినాగారు:—గౌరవనీయసభ్యునకు ఆహంకారము కొంచెము తక్కువయన్నయెడల బాగుండును.

ఎ. రామస్వామి మొదలి గారు:—నేను తాత్కాలిక కోడ్రేకముచే, ఇతర సభ్యుల హృదయములకు నొప్పిగలిగించుమాటల ననినయెడల వానినన్ని

నేటిదినచర్య

లోకలుబోధుల ఆత్మ సవరణవిల్లు ప్రవేశపెట్టబడెను

నిన్న సభ్యులు సభనుండి లేచిపోవుట

అధ్యక్షుడు:—నిన్నటిదినమున, సభాకార్యక్రమమున నిలువలేనను ప్రతిపాదనను చర్చించుటనుగించి శిశుభూషణ రథోగా లోకక్షేమమునకు. వానిని ఈదినమున నడుగవలెనని తెలిపిరి.

శ. భూ. రథోగారు:—సభాకార్యక్రమమునందు సాం ప్రజాముఖ సభనుండి వర్తించుటనుగించి నేనడిగితిని. గ వర్తించుటనుగించి ఆర్థికముగా, గవర్నరుగారిసంక్షేమము ఈసభవారికందజేసిన తరువాతనే అది అమలులోనికి వచ్చునని అనుకొనుచున్నాను.

అధ్యక్షుడు:—ప్రాంతీంగు ఆర్థికమున గవర్నరుగారు అంగీకారమునగిరినవిషయ మీసభవారికి తెలుపుటకు, ప్రాంతీంగుఆర్థిక అమలులోనికివచ్చుకాలమునకును భేదము గలదు. గవర్నరుగారు 22 వ నెంబరుప్రాంతీంగు ఆర్థికమున సమ్యక్సంగిరిని నాకు తెలిపెను. అందుచే దానిక్రమక్రమము కావనసభ వారి కందజేయుటకు చూరవలెనుగాదా సభాకారము గలదు.

శ. భూ. రథోగారు:—గవర్నరుగారు శక్రముగా సభవారికి తెలుపనివిషయములపై అధ్యక్షుడధారణజేసినచో తిప్పులు గలుగుననిభయము. గవర్నరుగారు మనస్సుమాన్యుకొని ప్రాంతీంగుఆర్థికమునకంగీకారముకొనగనియెడల కష్టముగలుగును.

అధ్యక్ష:—గవర్నరు గారావిషయమును స్పష్టముగా నే నా తెలిపితిని.

సం|| జా|| పక్ష|| సభ్యులుసభనుండి లేచిపోవుట

అధ్యక్షుడు:—నిన్నటి సాంక్షికము “అత్యంత తావశ్యకమున విషయమును చర్చించుటకుగాను సభాకార్యక్ర మమునాపవలెనను ప్రతిపాదన చర్చించబడినపుడు కొందరు స భ్యులు సభనుండి లేచిపోయిరి. సాచర్యవలన వసంత్యపురై అ ట్టులేచి పోయినదియనివా రెండుల కట్లు వెడలిపోయినదియు తెలుప గోరుచున్నాను.

సత్యమాత్రిగారు:—నిన్నటిదినమున మేము సభనుండి లేచిపోవుట అధ్యక్షునియెడల గౌరవభావముచే నెంతమాత్ర మును గాదు. అవిధముగ నర్థ మొనర్చుకొనినందులకు చాలని చారించుచున్నాను. ఏవశిష్టులందు మేము సభనుండి వెడలి పోవలసినదనియు వివరింతుచున్నాను. మేములు చేయవలె ననిముందుగా నెంతమాత్రమును అనుకొనలేదు. అప్పటి వరకీ తులందట్లు జేయుటకు మేములే వేరుమార్గము లేదనితో అట్లు చేసితిమి. నిన్న సాంక్షికము 4 గ 45 నిమిషములకు “చర్యను నిలిపిప్రతిపాదనను వోటునకు తెల్పవలసినదని శిశు రథోగారు ప్ర తిపాదించగా మీరు తగినంతచర్చ జరిగినదని యెంచి, అప్రతి పాదనను వోటునకుతెట్టి ఓడిపోయినదని ప్రకటించిరి. అప్పు డేమేము పోలనదగునదైవించితిమి. కాని మాపక్షాముఖము ఒకమహమ్మదీయ సభ్యుడు అవిషయమున తనవిశ్వాసమును తెలుపుటకు లేచినిలుచుటచే మహమ్మదీయసభ్యుల కవకాశ మొసగవలయునని యెంచి పోలు నడుగవలదని మాకు తరువు జే సెను. అనుకూలమదీయ సభ్యుని యుపన్యాసము ముగిసిన తరు వాత తిరిగి మేముచర్చ వాని ప్రతిపాదనను వోటునకుతెట్టెను

నినదని విశ్వనాథ బాబుగారు ప్రతిపాదించెను మేముండరమును “వోటు” దీసికొనవలసినదని అరచితిమి. కాని మంత్రివర్గపక్ష పుష్టానుబంధము అట్లు జేవలెనని. అందుకే నిజమయమున ిభ్యులికను చర్చించదలచిరను భావముతో మీరు దానిని వో టునకు తెట్టలేదు. మంత్రివర్గమువారు ప్రతిపాదనపై వోటుదీసి కొన నుద్దేశ్యంపకపోవుటచే నట్లు జరిగెను. ఎట్టి తీర్మానమును లేకుండ, విషయమును పవరిజేసి ఒకరిద్ద రుపన్యాసములనువింటు తో కాలముపుచ్చుట కిష్టములేక మేమువెల్లిపోవు టుచిరమని యెంచి అట్లు చేసితిమి.

అధ్యక్షుడు:—సత్యమాత్రిగారు తెలిపిన సమాఖానము నకు చాలకృతజ్ఞుడను. నిన్న సాంక్షికము రథోగారి ప్రతిపాదన వోడిపోయినతరువాత పదినిమునములు మాత్రమే ఒక్కరియొ పన్యాసము జరిగెను. అంతకుపూర్వమే సభవారు చర్చి నాపరా దని తీర్మానించుటచే, తిరిగి ఈ స్వల్పకాలములో వాని యభి ప్రాయము మారినదని నేను దలచలేదు. అంతయిగాక విశ్వనాథ బాబుగారు చర్యనాపవలసినదని ప్రతిపాదించినపుడు ప్రతికూల పక్షపు స్థానములనుండి మాత్రమే “వోటు వోటు” అని తెలి పుటచేతను ఇతరస్థానములన్నిటియందును అట్టి యభిప్రాయము

తెలుపబడలేదు. అందుచే సభవారు ఈ విషయమును చర్చించి వదిలివేయ నెంచిరిని నేనెంచితిని. సామాన్యముగా సభయం దన్నిపక్షములవారును అట్టి యభిప్రాయమును తెలిపిననే దష్ట. “సభా కార్యక్రమము ను నిలుపవలె” నను ప్రతి పాదనము వోటునకు తెట్టబడుటలేదు. నిన్నగూడ సట్లేచర్చించి వదిలివేసెవరని యెంచితిని. విశ్వవిజ్ఞానయనసభ్యుడు తెలిపిన సమాఖానము సంపూర్ణముగ సంతృప్తుడనైతిని.

ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు; మంత్రివర్గపక్ష మున మాటలాడుదు, ఇంకను ఒకరిద్దరు మహమ్మదీయసభ్యు లావిషయమున మాటలాడ నభీష్టమును తెలుపుటచే మేమువోటు ను గోరలేదు. సభముగియునప్పు డందరును, మనస్సులలో విభే దములు లేక మైత్రితో వెళ్లవలెనను నుద్దేశముతో నేనిప్పు డీ ప్రశ్నను తెచ్చితిని.

సప్తి మొంటరీగ్రాంటు

గా|| సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు:—కాశేరి ఇరిగేషను ముక్కులందు మరమ్మత్తుల జేయుటకుగాను ర. 128 వేల సప్తి మొంటరీగ్రాంటునుగోరును ప్రతిపాదించిరి.

విశ్వనాథబాబుగారు:—ఈ మొత్తమును తగ్గింపవలె నను సవరణను తెచ్చి ప్రభుత్వమువారు శోలగిరి ఇరిగేషను ముక్కును బాగుచేసి, ఉపయోగమునకువచ్చుటకు వాగ్దానమున ర్చిరినియు కాని వారింతవరకేమియు జేయలేదనియు, ప్రభుత్వ మువారు ఇందు శ్రద్ధపుచ్చుకొనవలె ననియు గోరిరి.

లామెంబరుగారు ఈ విషయమున వెంటనేచర్యదీసికొన వలెనని ఛీపుయింజనీరుగారిని గోతెదనని వాగ్దానమునర్చినమీద విశ్వనాథబాబుగారు సవరణ నుపసంహరించుమనిరి.

ప్రతిపాదన వోటునకుతెట్టగా గ్రాంటు సభవారిచే నంగీ కరింపబడెను.

ఆ. రా. మొదలియారుగారు తీమాపణను గోరుట

ఆ. రామస్వామి మొదలియారుగారు:—నిన్న మధ్యా హ్నము ఇరిగేషనువిల్లు చర్చనందర్పమున, జె.ఎ.సాల్వానాగారు నుడివిన మాటలకు ఆగ్రహము జెంది, వారిమాటలను అర్థమును సభాభావముతో పరిగణించెదనని నుడివించిరి. నేను ఆగ్రహజే తుడనై అట్లునుడివినందులకు చాలిచిచారింపమని వారిత్తమాపణను గోరుచున్నాను. ఆవాక్యములను నేనిప్పు డుపసంహరించుకొను చున్నాను. అట్టిపదముల నుడివినందులకు సభవారి యొక్కయు అధ్యక్షునియొక్కయు తీమాపణను గోరుచున్నాను.

రా|| బి|| పి. వి. యస్, నరసింహారాజుగారు:—సల్వా నాగా తిచ్చుట జేరుగానకారితమున రామస్వామి మొదలి యారుగారి తీమాపణ మనః పూర్వకముగ నంగీకరించు చున్నాను. తాపక్షమున ప్రతిసభ్యుడును, పరస్పర గౌరవభావ ములందు సభయొక్క గౌరవమును కాపాడుట తోడ్పడు చుండును.

పి. అంజనేయులుగారు, రామస్వామిమొదలియారుగారి తీమాపణ నంగీకరించుచు మాటలాడిరి.

నిన్నటిదినమున ఇరిగేషను విల్లుసందర్పమున రామ స్వామిమొదలియారుగా రుపన్యసించుచు కొన్ని మాటలననగా, సాల్వానాగారు, లేచి! ఉపన్యాసకులకు అహంకారమును గురిం) చి ఎక్కువ అభిప్రాయమున్నట్లు గాన్పించుచున్నది. అనిఅ నెను అమాటరామస్వామిమొదలియారుగారికి ఆగ్రహము గలిగించెను.

1920 మదరాసు స్థానికసంఘ చట్టసవరణ

రా|| బి|| పి. ఎస్. కృష్ణరావు పంతులుగారు 1920సం వత్సరము మదరాసు స్థానికసంఘముల చట్టమును సవరించుటకు బిల్లునుప్రవేశపెట్టుచు బిల్లుతీర్మానించబడినచో ఆయాడిల్లాలుం కులి కొద్దు వలెనెలల మొదలగు ప్రజలకత్యవశ్యకమగునవి మంచిసికిరాగలవని తెలిపిరి.

టి. యమ్. నరసింహాచారిగారు:—ఉపపాదనను బల పరచుచు అట్టిబిల్లు ప్రజలసౌకర్యముకొరకు అవశ్యకమని నుడి విరి.

గా|| పానుగల్లు రాజుగారు:—డిస్ట్రిక్టుబోర్డులందు వ గూలు చేయబడినభవము కైటుమార్గములను స్థాపించి పోషించు టకునై వనూలుచేయబడినది. 1924 లోకకబోర్డు చట్టమునను సరించి రైలుమార్గముల నిర్మాణ ము న కే యాడబ్బును వ్యయపరచవలెను. ప్రస్తుతము బిల్లుయొక్క ఉద్దేశమేమనని జిల్లాబోర్డువారు ఈభవమును రస్తాలు, శంకెనా మొదలగుపనుల నిర్మాణమునకు వ్యయపరచుటకు అవకాశమొసంగుట. అట్టిస్తూ ర్వులు స్థానికప్రభుత్వమువారియనుమతిచే 2/3 వంతుల సభ్యు ల ఆమోదముచే పరుపబడిన ప్రభుత్వమువారు బిల్లు-నంగీకరిం చుట కెట్టి యాత్యవసాయంబోదు.

రత్నపుష్ప లేహ్యము

శుక్లవస్త్రమునుపోగొట్టి బలముగలుగజేయు అద్భుత లేహ్యము. ఏకారణముచే గంభీరించిన శుక్లవస్త్రమైనను పారదోలు నని అనేకులు కొనియాడినారు. ఈ లేహ్యమువల్ల మేహము వల్ల నచ్చిన దర్బ మొదలగు రోగములు మాత్రకోగములు కూడ తగ్గును. డబ్బీ ర్వు 8.4.0.

మహాద్రాక్షాది చూరము

కుసుమము, ఋతుశూల, వంధ్యత్వము మొదలగు స్త్రీల సమస్తరోగములను బారదోలి సంతానము కలుగజేయును. ఒకమనిషికి నెలకోజాలు వంతు డబ్బీ ర్వు 4.0-0.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల,

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

సర్. కె. వి. రెడ్డిగారు:—ప్రభుత్వమువారు కొన్ని వర్తకాలపై పన్నులు పెంచిన అంశంపై చింతించుకొనుటకు సంతకము చేసిరి. రైతులు, ధూన్యాలు, వీధి ప్రజలనుండి లక్షలకొలది రూపాయలు రైల్వే నిర్మాణమునకు వసూలు చేయబడినది. రోడ్లపై రైలులేనట్టి తిట్టికముగను, ఉపయోగకరముగాకపోవచ్చును. ప్రజలు రోడ్లకు పన్నుగట్టుచున్నారు. కాని రోడ్లపై బాగుగ లేదు. మా జిల్లాలోపటి జిల్లాలో రైల్వేలున్న రోడ్లకు వ్యయపరచబడ వని గౌ. స్వపరిపాలనా కార్యదర్శి పిప్పినవాకర్ మొంతయు సమంజసము.

ఈ అధికారములు మా జిల్లాలో అధ్యక్షుల కొసంగు దును. అందువలన జబ్బు దుర్వ్యయము చేయబడునేమో యను భయమును వెల్లువ్విరి.

ప్రభాకర్ తంపక గారు:—ఉపపాదన వాడుకపించు చు రైల్వే కారకు ప్రత్యేకముగ వసూలు చేసిన డబ్బు వేరువిధముగ వినియోగించుట కూడదనియు, నూతనరైలు వే నిర్మాణములకు ఆవకాశము లేదు గావున రోడ్ల నిర్మాణములకు వసూలుగించుట కూడదనియు, ఈజిల్లా తీర్మానించబడిన రైల్వే నిర్మాణమునకు ప్రత్యేకింపబడిన ధనములేయు లేదు విధముగ వ్యయపరచబడును. అట్టి విధానము సమంజసముగాదు. క్రొత్త రైల్వే నిర్మాణమున కవకాశము లేనిచో రైల్వేపన్నును తీసివేయుట యుక్తమును.

గౌ. పానుగల్లు రాజుగారు:—ప్రస్తుత నూతనరైలు క్రింద రైల్వేపన్ను లేదు.

రా. బి. సి. వి. ఎస్. సరసింహారాజుగారు:—ఉపపాదన బలపరచుచు బిల్లులను అనేకజిల్లాలయందలి రోడ్లు మొదలగు ప్రజాపకరములకు నిర్మాణములు బాగుపడగలవనియు, డబ్బు దుబారాగా ఖర్చుపరుపబడుతుంటున్న లోకల్ బోర్డు చట్టమును తగినరీతిగా యిప్పుడనియు, జిల్లాబోర్డు తాలూకాబోర్డు సభ్యులు కాసనసభ్యులకన్నను నిజముగ ప్రజాప్రతినిధులేగాన యేమియు సంకయింప బనిలేదనిరి.

గౌ. రామనాథురాజుగారు:—ప్రతిపాదనను బలపర్చుచు రోడ్లు నిర్మించుటయే గాక మోటారు సర్కిసు మొదలగువానిని గూడ నిర్మించుటను సూచించిరి.

సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు:—ప్రతిపాదన కనుకూలముగ మాట్లాడుచు ముఖ్యముగ కోయంబత్తూరు విషయములో ప్రజాపకరములకు నిర్మాణములను గావించుటకు జిల్లా బోర్డుల కధికార మొసంగబడిన కారణముచే ప్రజలు చాల అసౌకర్యముల పాలైరినచో, చాల భాగము ఈ డబ్బులతోను వర్షముగ గవర్న మెంటుబాండులలో నుండియుండెననియు, ప్రస్తుతము రైల్వేకారకు ప్రత్యేకింపబడిన డబ్బు చాలినంత యున్నందున పొల్లాచ్చినుండి కడవల్ పేటకు రైలుదారిని నిర్మింపవచ్చుననియు, జిల్లా బోర్డుల కిట్టి యధికారముండుట ముఖ్యమనియు పల్కిరి.

అధ్యక్షులు పిదప ప్రతిపాదనను వోటుకు పెట్టగ తీర్మానింపబడినది.

పిమ్మట బిల్లును కాన్సిలులో చదువుటకును, వెల్లుకమిటికి వంపుటకును ఉపపాదన సలుపబడి అంగీకరించబడినది.

గౌ. పానుగల్లు రాజుగారు, (అధ్యక్షుడు) పి. యల్. మారు, కె. కోటిరెడ్డి, రామనాథు రాజుగారు, వీరయ్యను, బి. మునిసామి నాయుడు, ఏ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు మరీ కొందరు సభ్యులు కవిటికి ఎత్తుకొనబడిరి.

మదరాసు జిల్లాపురపాలక చట్టనవరణబిల్లు

పి. కె. యస్. ఏ. ఆర్యగనాధాచార్యులు 1920 సం॥ మదరాసుజిల్లా పురపాలకచట్టమును సవరించుటకు బిల్లు సవపాదించిరి. బిల్లుబలబరుపబడిన పిమ్మట వోటుకు పెట్టబడి సభ్యుల యామోదమును బడసెను.

వరదబాధితల ధూన్యములపై పన్నును రద్దుజేయుట

టి. యమ్. నారాయణస్వామిపిల్లగారు:—నేతుత్తం అయ్యగారుచే సవరింపబడినవిధమున “జరుగుచున్న సరిహద్దు 30 సం॥వరకు ఇటీవల వరదలవలన చెడినట్టి భూములపై రాగల రెవిన్యూ నిలుపుదలజేయుటకు ఉపపాదన సల్పిరి.

గౌ. రెవిన్యూసభ్యులు:—బిల్లుపై మాట్లాడుచు ఇదివరలోనేను యిండిగూ ప్రభుత్వమువారిద్వారా పీపిల్స్ ప్రొట్రక్షనును సూచించి ఈకారణానికి కొంతసమయము వరదబాధితలకు పంచి యిచ్చుటగాను ఒసంగుటకుకోరబడినదని తెప్పియుంటిని. తదుపరి ఇతరరాజధానులలో దురదృష్టవశమున ప్రజలనేకవిధముల బాధితలైనందున చాల అపీక్షనములవచ్చియుండెను. అందుచే గు 1,50,000లమాత్రమే మరరాజధాని కొసంగబడినవి. ప్రభుత్వమున ప్రొట్రక్షనునుండి ఇంక అధికధనమువచ్చునని ఆశించితిమి. కాని యితరరాజధానులను యిడవిధముగ ధనమునుగోరుటచే నవంబరులో కూడిన ప్రొట్రక్షను రు 1,50,000 లు మాత్రమే మరరాజధాని కొసంగి అందు రు 25,000 లు అనంతపురం జిల్లాలో కేవల నిరాధారులై అన్నపత్రు విహీనులైన వీధిలకు వినియోగించుట

గోరబడినది. యజ్ఞమును దియటకును కత్తిలేని దురదృష్టవంతులగు వీధిలకు ఉచితముగ నొసంగుట కీధనముద్దేశింపబడినది. అందుచే వారు తమభూములను బాగుపరచుకొని శివసాధారముగలిగిండుకొంగలరు. ప్రస్తుతము డబ్బుపావకమున నున్నది. నియములనుసరించి తగిన అధికారలకు స్థానిక సంఘములకును ధనము పంచియిచ్చబడును. కావున సభ్యులు కేవలనిరాధారులగు వీధిలకు విషయమై ఏమియు ఆతురత జెంద నవసరముండబోదు. 30 సం॥లకు రద్దుజేయుటనుగూర్చి ప్రస్తుతము రాజధాని యందలి పీఠికలకును ఆర్థికముగ విశ్చించవలయును. ఇటీవల జరిగిన ఈవరదలు మొదలగు విపత్తులవలన 1925 సం॥పు రెవిన్యూ ఆదాయము ఈసంవత్సరముకంటె తీసిగొనుగాంచును.

ఈవిషయమై ప్రజల ఇబ్బందులను గ్రహించినవారును బిల్లులో సంబంధించిన కొందరు బాధ్యులగుసభ్యులే ప్రభుత్వమువారు ఉదారమును గనుపరచిరిని సంతృప్తిని జూపిరి.

తకాలినియములు క్రింద రుణముల నొసంగుటను గూర్చి పూర్వముగ ఆలోచింపబడినది. మేము 100 కి 4 1/2 వంతున ప్రజలకు రుణమొసంగుచున్నాము. కాని ఇండిగూ ప్రభుత్వమువారికి మేము 100 కి 6 వంతున వడ్డీ చెల్లించవలెను. వీని యందలి భేదము రాష్ట్రీయ రెవిన్యూ ఆదాయమునుంచి పరిశేయబడును. భూములనుమరమ్మత్తుజేయుటకుండును తకాలినియములు (క్రింద రుణములొసంగుటలోనుగూడ ప్రభుత్వమువారు 100 కి 4 1/2 వంతున వడ్డీ చెల్లుచు నొసంగ నిచ్చియుంచుచిరి. మొదటి రెండు సంవత్సరములకు 4 1/2 శాతము పిదప సంవత్సరములకు 100 కి 6 వంతున ఒసంగబడును. ఇటుగదిబ్బు పెట్టబడిన భూములవిషయమై అట్టిభూముల వ్యవసాయమునకు కుపయోగకరములగు సంతకరకు ప్రభుత్వమువారు భూమిగిక్కును వసూలుజేయు బూనుకొనలేదు. మరియు సహకారసంఘములను ప్రజలకు తోడ్పాటు నొసంగు నేర్పాటులన్న ఫలములందు గావింపబడినవి.

కొంతధనమును సహకారసంఘముల యధీనమందుంచదలచివాము. వీధిలగువారు గృహములు నిర్మించుకొనుటకుగాను ఫలములకు పారాభోక్తులలోను వీలైనవోట్లయందు ఫలముల నొసంగుటకు జిల్లా అధికారులకు అధికారమియ్యబడినది. గృహ నిర్మాణమునకు గావలయు. సామానులును ఒసంగబడుచున్నది. ప్రతివారమును ఈవిషయమును గురించి జిల్లా అధికారుల వద్దనుంచి నివేదికములు వచ్చుచున్నవి. కావున వైవిధ్యమైన అన్నివిధముల ప్రభుత్వమువారు సహాయపడుచున్నారు. ప్రస్తుతమున్న ఆర్థిక పీఠికలను విచారింపి చూచిన చేయగల సహాయమున కెక్కువగనే తోడ్పడియుంటిమి. రాగల సంవత్సరము బడ్జెటునందు దీని ఫలితము మీకు గనుపింపగలదు. కావున సభ్యులు ఇండుతో సంతృప్తులగుదురని తలంచెదను.

ఉపపాదకులు తమ ఉపపాదన ఓటుకు పెట్టవలయునని గోరిరి.

ఈ సమయమున సభ్యులు ఫలహారములకై లేచిరి రెండవసమావేశము ముగియుట

ఈ సాయంత్రములో, రెండవకాసనసభ, రెండవసమావేశము ముగియును. సమావేశమునుముగించుటకు గవర్నరుగారు స్వయముగా రారనియు అధ్యక్షునిద్వారా నోకసంకేతము నంపెదరనియు తెలియుచున్నది.

రెండవ ఒంగోలుతాలూకా వోటర్లసభ - అద్దంకి

మనజిల్లాకరపున మువ్వరిని చెన్నపురి కాసనసభకు మన కష్టముఖములను గూర్చి పాటుబడుటకు గాను బంపియుంటిమి. ఇప్పటికి సంవత్సరము గడచినది. వారీసంవత్సరకాలములో మనతరపున నెంతవఱకు పనిచేసినదన్నీ తెలుసుకొనుటకు గాను 1924 సంవత్సరం డిశంబరు నెల 11 వ తేదీ గురువారము పగలు 12 గంటలకు ఒంగోలుతాలూకా వోటర్ల సభ జరుపబడును. ఈసభకు కాసనసభా సభ్యులుకూడ నత్తురు.

నర్రా వెంకయ్య. పోలవరపు సుబ్బారావు. మిరియాల నరసింహం.

కర్ణాటక హరి
వెల పే. 1-కి అ. 6 వి. పి. సహా 0-11-0
ఈ ప్రాంతము కున చెవిటూ, చెవినుండి చిమ్మకాదు, చెవిబుడ మొదలగునవి వెంటనే నశింపగును. 19, 6 బొట్టును చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తగ్గును.
అమ్మతంజనము పిల్ల,
మదరాసు బొంబాయి

విజయనగరం

(స్వకీయ విలేఖరి)

జిల్లా సెకండరీ స్కూల్ల సభ

జిల్లా సెకండరీ విద్యాసంఘము యజమాన్యము క్రింద డిసెంబరు 19, 20 తేదీలలో, జిల్లా సెకండరీ స్కూల్ల సభ యును, విద్యావిషయైక వస్తుప్రధానమును జరుగును. శ్రీమహా రాజావారు వారి కాలేజీననుమల నిందుకొరకెచ్చిరి. హెచ్. మోనెషిడి మహారాజా సా హెబు ఆఫ్ విజయనగరం వారిచే తరగ్గనము తెరచబడును. ఈసభకు విజయనగర సంస్థానపు దివానులైన శ్రీయుతయే చూరి సరసింహంపంతులు, ఎం. ఏ., గారధ్యక్షత వహించుదురు. సెకండరీ స్కూల్ల ప్రతినిధులు తప్పక దయచేతురు. ప్రదగ్గున చావడిగో వస్తువులను ఉచితరీతి నుంచుటకు గాను ప్రదగ్గునవస్తువులను రెండు రోజులముందుగనే పంపగోరవలెననిది.

లాంగుమన్సు, బాక్సి, మాక్సిల్లను, మొదలగు పుస్తకములు అమృతసంఘముల ఏజెంట్లు రెండురోజులు ముందుగనే వచ్చి తమ వస్తువులను బాగ్రత్త పడవలెను. ఇందుకు వారిద్రవమును మేమియు గోరబడదు. ఇంకను కాలేజీసామానులు వారి వాడుకనిమిత్తము ఇవ్వవలెను.

ఈవిషయమై భోగల్పాకాశలసినవారు ఈసభకు కార్యదర్శిగారైన శ్రీయుత శువుకుల రామదాసుపంతులు, బి.ఏ., ఎల్.టి., (విజయనగరం కాలేజీ హెడ్డుమాస్టరు) గారిపేర ప్రాయశ్చయము.

జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ.

1.12.24 తేదీని కాంగ్రెసు ఆఫీసులో జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గముకూడెను. 6 నెలలకుంచి ఈకమిటిలో నుండిన చిక్కులను విడదీయుటకు గాను శ్రీయుత గాడిచెర్ల వారీసర్వోత్తమురావుగారేంచిరి. బెడదలేమియు లేకుండ సభ నెమ్మదిగా ముగిసెను. శ్రీయుత పూసపాటి కుమారచెంకట పతిరాజుగారు, బి.యే., ఎం.ఎల్.సి., జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు, ఈజిల్లా కాంగ్రెసు కమిటికి కూడ అధ్యక్షులుగా నెమ్మకొనబడిరి. ఇటుపైని ఈ జిల్లా మిగిలిన జిల్లాలన్న కాంగ్రెసు వ్యవహారములతో నెమ్మకొని శ్రద్ధ తీసికొనగలడను నమ్మకము గలదు. శ్రీయుత తగింపిల శ్రీనివాసరావుగారు ఉపాధ్యక్షులుగాను, శ్రీయుత మల్లిమడుగుల కొండరామస్వామి గారు, శ్రీయుత భిమిడిపాటి చినయ్యజ్ఞ నాగారణ కర్మగార్లు కార్యదర్శులుగాను ఎన్నుకొనబడిరి.

గోవధ

నాగపట్టణము తాలూకాబోర్డువారి కోరిక

ప్రభుత్వపు టుత్తరపు

నాగపట్టణము, డిశంబరు 5:—తమ పరిపాలన హద్దులలో గోవధకు మాన్పింప అధికారము నిమ్మటకు 1920 వ స్థానిక సంఘముల చట్టమునందు సవరణ చేయవలసినదని యిటీవల జరిగిన నాగపట్టణము తాలూకాసంఘమునందు నోక తీర్మానము ప్యాసుకావడి గవర్న మెంటువారికి బంపగా ప్రభుత్వమువారిందుల కియ్యకొనరని స్థానిక స్వపరిపాలన కాభిప్రాయకై తరమిచ్చెను. (అ. ప్రె.)

సంయుక్త పరగణాల కాసనసభ ఎన్నికలు

ఎలక్టును పిటిషను

అలహాబాదు, డిశంబరు 5:—ఈమధ్య సంయుక్త పరగణాల కాసనసభకు జరుపబడిన ఎన్నికలో నోటిఫికేషన్ ముజఫర్ ఆలీఖానుగారు ఎన్నుకొనబడిన వాచ్ ఎఫ్ జే ఆలీఖాను ఎన్నిక క్రమమేరకి గాదనియు పదిగడ్డుచేయవలసినదనియు పిటిషను పెట్టెను. తాను పియాఅనియు తనకు నోటిచ్చిన సున్నీలందరు భగవంతుని ఆగ్రహమునకు బాతులయ్యెదరనియు ఎన్నుకొనబడిన వాచ్ ఎన్ జే ఆలీఖానుగారు ముజఫర్ నగర ప్రాంతములందు తెల్లనని ఫజ్ పర్ ఆలీఖాను డెట్టుచున్నాడు.

బాబూజై నారాయణచౌదరి ఎన్ని కరద్దచేయగోరుచు పార్టీలో నోటిఫికేషన్ పిటిషను పెట్టెను. ఓడిపోయిన అధ్యక్షియుక్కు బాలెట్టుకాసతములు ప్రతివాది తనకులమువారి ద్రాకా దీసివేయించెనని వోటరు నేరము మోపుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

శాసనసభ ప్రశ్నోత్తరములు

ప్రశ్న: సెలవును బోర్డు

రా. బి. సి. సలహాదారులు.

ప్ర: ఉద్యోగములను సంఘమువారు వివిధపు షోగములకు యిప్పటికి యొకటేమంది ఎందుకొనిరి? సంఘము వారు ఎంచినవారిలో ఉద్యోగములు కలిగినవారిని తని కివచ్చినవారిగా తీసికొనిరి?

ఉ: అదియు లెక్కలకాదు. 9 ఎందుకొనబడిరి. సబు ఇన్ స్పెక్టరులు 23 ఇందు నియమింపబడినవారి సబు ఇన్ స్పెక్టరులు 28 ఇందు నియమింపబడినవారి సంఖ్య తెలియదు.

అప్రెంటిస్ గడు (ప్రాజెక్టు) సబ్ కమిషనరీలు 10 మంది. 4 రు నియమింపబడిరి.

ప్ర: ఇట్లు ఎందుకొనవచ్చును సంఘమువారు ముందుగా గల ప్రభుత్వ ప్రకటన నూత్రములు పాటించబడునా? ఉ: అట్లే తలచెదను.

ప్ర: నియమింపబడినవారు ఏజంటులవారు? ఉ: తెలియదు.

ఎ. రామస్వామి ముదల్యారు: తగినవాగా ఎందుకొ కపుర్యము పరీక్ష చేయవలెనని ప్రభుత్వ ప్రకటనందు గలదా? గవ: ఉండియుండును.

సామాన్య ప్రశ్నోత్తరము-మదరాసు

ఎస్. శత్యమా రిగారు: వెంట్రోలోను సామాన్య ప్రశ్న ము వచ్చేయేడుగూడ నన్నుచో మదరాసు పాల్గొనున ఉ: ఆ విషయ మింకను ఆలోచింపబడవలసియున్నది.

ప్ర: ఈ ప్రశ్నమునకు లాభమువచ్చినా నష్టము వచ్చినా? ఉ: ఇంకానుండి యింకను క్లిష్టము కాదు.

ప్ర: మదరాసు ప్రదర్శనమునందు పాల్గొనినందువల న ప్రభుత్వమువారికిని వర్తకులకుని ఎట్టి ఉత్తరవులు వచ్చినవి. ఉ: ఆగస్టు 20 వ తేదీన ప్రశ్నోత్తరములందర్భ మున చెలిపిన సమాచారముకంటె పెక్కువ చెలియదు.

నిమ్నజాతులయందు త్రాగుడువారింతులు

ఆర్. వీరయ్య: నిమ్నజాతులలో త్రాగుడు దుర భ్యాసమును తొలగించు కేర్పాటుల సందర్భమున, స్త్రీలకు బాలికలకు కల్లమ్యురాదని నిషేధించు ప్రకటనలను గావించిరా? ఉ: ఈ విషయమున అక్టోబరు 4 వ తేదీన ప్రభు త్వప్రకటన యొందుగలదు. అందు చెలిపిన వానికంటె యెక్కుడు నిర్బంధనల స్త్రీలకు కల్లమ్యుటనుగూర్చి జేయవలె నని ఆలోచనలు జరుగుచున్నవి.

పాతకాల గ్రాంటులకోరునందు

మతవిషయకాభ్యంతరము

ఎస్. శత్యమా రిగారు: ప్రభుత్వమువారి పాతకాల గ్రాంటులపట్టుమనంకు మతవిషయకాభ్యంతర నిబంధన (కా న్నన్య క్లాజ్) చేర్చుటకు గూర్చి నెకండరీ ఎడ్యుకేషను బోర్డు లవారు తమఅభిప్రాయములను చెలిపికో నెకండరీ బడులలో దేశభావాలద్వారా విద్యనెదర్చుటకు గూర్చి ఎట్టి అభిప్రాయ ముల చెలిపిరి? ఉ: అన్ని బోర్డులవారు అభిప్రాయముల చెలిపిరి. వా టిని సభ్యులకు తెలియబరచుటకుగూర్చి విచారించెదను.

స్థానిక సంఘములలో నియమితసభ్యులు

టి. ఆదివారాయణ చెట్టిగారు

ప్ర: స్థానిక సంఘములలోను మునిసిపాలిటీలలోను సభ్యులుగా ప్రభుత్వమువారిచే ని నిమింపబడుటకు ఎవరైనను వారు వేరే స్థానిక నివాసులు గాక పోవుటచేతనర్హులుగారా? ఉ: కాదు.

ఉప్పు అమ్మకము

స్థానిక సంఘములవారును, యితరులు ఉప్పు చిల్లరవ ర్క ములను తూనికో జరుపవలెనని ప్రభుత్వమువారియైన ప్రక టించియుండిరాయని ఆదివారాయణ చెట్టిగారు రడుగ లేదని తెలి యవచ్చెను.

ఉప్పు పంట

ఈ రాష్ట్రమునందు ఉత్పత్తి సగటున పంటకన్న చాలతగ్గిపోయెడు. ఋతువులను యిట్లుండి రాకుండనుండుట కై అవసరముదానికన్న సాధారణముగా నెక్కువపండించు చుండును. 1922-23 సం॥ యిట్లు వినియోగింపబడిది. ఎనుమ తియిననుగూడ కలసి స్టోరులో చేరదానికన్న 12 లక్షల మ ణులకు లభింపయ్యిరి. 23-24 సం॥ స్టోరులో 15 లక్షల మణు లు మిగిలిపోయినది అని రా. బి. క్రూజు ఫెర్నాం డెసుగారి ప్రశ్న కుత్తరువునందు చెలియచేయుచున్నది.

కాలపరిపక్వముగాని ఫొటో చునులు

కాలపరిపక్వముగానిది ఎంతమంది ఉద్యోగులు పింఛను లెక్కలు సరిజాసికొను ఉద్యోగములనుండి విరమించిరి? అట్లు విరమించుటకు కారణ మేమి? ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ము వారి జీతములెంత? ఇకముందట్లు విరమించుటకు వీలులేకుండ చర్యదీసికొనెదరా అని సి. గోపాలమూడుగారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ: ఈ రాష్ట్రమునందు యిప్పటికే విరమించి నవారి సంఖ్య 25. ప్రభుత్వమువారికముందు నివారించ చర్యదీ సికొనరు. వారిస్థానే మరికొందరిని ప్రత్యేకముగా నియమించు టకై బూనుకొనలేదు.

కర్నూలు నవాబు కింఛను

అబ్దుల్ హైదర్ నవాబుగారు.

ప్ర: కర్నూలులోని కి. శే. నవాబుదావుదుఖాను గారి కుటుంబములోనివారు సాగ్యభాషానికి రాజభక్తిమాచక ముగా యుద్ధసముయమున తమపింఛ ను మొత్తమును వదలు కొనిరా? ఉ: లేదు. సుబాక్షియులు బహదూరు ఒక ఏడాది పింఛనును మదరాసు వాస్తియులు పింఛనును విరళముగా నిచ్చెను.

2. ప్ర: సమయ నవాబువారసులలో నెవరికైన వారి పిల్లలచదువును తమై కొంతభూమి నీయమని కర్నూలు కలకత్తరు ప్రాక్టుగాను సిఫార్సుజేసిరా? ఉ: లేదు.

కూలీలు

అస్సామునకోబోయిన కులీలందరును తేడాకుతోటల యందు పనులకొరకే తీసుకొనిపోవడిరిని ఎ. రంగనాథమొద ల్యులుగారి ప్రశ్నోత్తరమునందు తెలియవచ్చెను.

బళ్లారిజిల్లాలో భూమిశిస్తు

ఎ. రంగనాథమొదల్యులుగారు

ప్ర: బళ్లారిజిల్లాలో రూ. 1,12,746 మొత్తముగల లాండు సెన్సుసు, లాండు రెవెన్యూగా నేల మార్చిరి. ఉ: 1921 జాలయిమానుములో బళ్లారి కలక్టరు గారు లాండు సెన్సు వనూలు మొత్తము సరియైనలెక్క చేయిచు, లాండు రెవెన్యూ లెక్కలను లాండు సెన్సులోకి మార్చినచో 1921 మార్చి అంత్యలెక్కలలో ఆదాయముగా చేయవని ప్రెజి డ్ డిప్టీ కలక్టరుగారికి చూపించిరి. ప్రె. డి. కలక్టరుగారు అ ట్లు మార్చవలెనని అక్టోబరు 10 ను జనరలుగారికి వ్రాసిరి. కా ని డిశంబరు నుండి కానువరకు గల లాండు సెన్సును మినహాయించ లేదు. కావున బోర్డుకు చెందవలసినదానికన్న రూ. 1,12,731 అధికము జమచేయబడినది.

ప్ర: ఈ అధిక మొత్తము కొంత 1919-20 సం॥ 1920-21 సం॥ పారపాటున జమజేయబడినదా? ఉ: 1921-22 సంవత్సరముననే జమచేయబడి మార్చి అంత్యలెక్కలలో చేరినది.

ప్ర: ఈ పారపాటును జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షునకు 1923 సంవత్సరాంతమువరకు చెల్లవలేదా? ఉ: కలక్టరుగారు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షునకు సమాచార ముంతయు 1923 ఆగష్టుమాసములో చెలిపిరి. అధిక మొత్తమును '22 మార్చిలోగాని' 23 మార్చిలోగాని సరిజాడలేదు.

స్థానిక సంఘముల లెక్కలు 1923 డిసంబరు వరకు ప్రె జి డ్ డిప్టీ కలక్టరు కచేరీలో వారే తయారుజేయుచుండిరి. ప్రెజి డ్ రీలెక్కల ప్రకారము కాలనుగులను రివైజుడు బడ్జెటులలో చేర్చ బడినచోలేదో ప్రభుత్వమువారికి తెలియదు. స్థానిక సంఘ లెక్కల పరీక్ష దారుల వద్దనుండి అంత్యసంఖ్యలు బడ్జెటులపై ఆర్డరులు జేయుచోవున చేరకుండుటచే రివైజుడు ఎడ్మిటేషన్ లో బాల న్సులను ప్రభుత్వమువారు సరిజాడజాల కుండిరి.

ప్ర: తాలూకా, జిల్లా బోర్డు లెక్కలను తయారుజేయునపుడు ప్రభుత్వోద్యోగులు జేయు తప్పులను గలుగుచోపములను సంబుచ్చుట కేమియత్నములు జేసిరి. తప్పు జేసినవారిపై ఏమిచర్యదీసికొనెదరు. ఉ: 1922-24 సం॥ బోర్డులకు యానష్టములకు ప్రతి హరముగా రూ. 96,951 గ్రాంటు చేయబడినది. ఆజిల్లాలో తాలూకాబోర్డులకు యానష్టములకు వేరొక రూ. 88,437 మొత్త మొసంగబడినది. ఈతప్పునకు బాధ్యుడైన ప్రె. డి. కలక్టరు తప్పులు గుర్తించబడుచోవున పింఛన బుచ్చుకొనెను. కావున వానిపై నేమియు చర్యదీసికొనబడదు.

భీమవరము

(స్వర్గీయవిలేఖరి)

కాలమానము

డిశంబరు 8. - ఆదివారము 23-11-24 మొదలు నాలు గుదిగములు ఏకధారగా వర్షము కురిసినది. ఆకాశమంతయు ముట్టులతో నిండి ఖండవృష్టిగా వర్షించినది. వరి పంపములకు వర్షమువలన చాలవచ్చుకా కలిగినది. ఇప్పుడు కోతలు బాగు గా సాగుచున్నవి. మొత్తముమీదను నిరుటి సంవత్సరమంత పంటలు లేవు.

శాశనము

రెండవపంటకు ఈతాలూకాలో నిరుడు సీస యివ్వని ప్రదేశములకు ఈసంవత్సర మిచ్చిరి. ఆపడుకు ఆపడుజే పోయు టకు ప్రారంభించినారు. రైతులందరును మార్చి ఏప్రిలు మాస ములలో గోదావరిలో నీరుండవను భయముచే మామూలుగా ఫిబ్రవరిలో ఉడ్చుచేలు జనవరినెలలోనే ఉడ్చువలెనని ప్రయ త్నములు చేయుచున్నారు.

తాలూకాబోర్డు

ఆకుపీడు సర్కిలును ఖాళీఅయిన మొలగు ఎన్నికలో శ్రీయుత పులవర్తి లక్ష్మణస్వామిగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

అలమూరు

(స్వర్గీయవిలేఖరి)

డి. 8-12-24వ తేదీన అలమూరు సహకారయూనియన్ ఆఫీసులో యూనియన్ తరపున పతనమందిరమును తెలుసుటకు గ్రామములోని ఉద్యోగములకు, గ్రామములకు యూనియన్ కార్యదర్శిగారకు శ్రీయుత పరసింహజేమం సత్యనారాయణగారు ఆహ్వానము నంపిరి. సాయంకాలము 5 గంటలకు గ్రామము లు, ఉద్యోగులు సభకువచ్చిరి. శ్రీయుత సత్యనారాయణ గారు గ్రామములో పతనమందిరావశ్యమునుగూర్చి ఉపన్యసింపి కోఆపరేటివుయూనియన్ తరపున తాము యాకార్యమును ని ర్వహింతుమనియు గ్రామవాసులు యెల్లరు యిందుకు సాను భూతిమాసి తోడ్పడవలయుననియు హెచ్చరించిరి. వాటిస భవ విచ్చేసిన ప్రముఖులగు నుద్యోగులెల్లరు గ్రామసహకారసం ఘమున సభ్యులుగజేరి పతనమందిరమును తెలుసుటకు చందాల నొకంగిరి. వాటి సభలోని సభ్యులవలన దాదాపు యిరువదిరూ పాయలు వేయబడినవి. ఆంధ్రదేశములో ప్రమతింపబడు ప్రా ముఖ్యకారపత్రికలును, ఆంధ్రదినపత్రికలును మాడు ఆంగ్లపై నికపత్రికలును, కొన్ని మాసపత్రికలును తెప్పించుటకు ఆంగ్లీ కరింపబడినది. ఈ గ్రామసహకారసంఘములో జేరిన సభ్యులెల్ల రు యాపతనమందిరమున సభ్యులుగ జేర్చుకొనబడుదురు. సహ కారాదర్శకములును, సహకారభావములును ప్రజాశిలో విరివిగా పెదజల్లుటకును, గ్రామవాసులలో పరస్పరసహాయము, సాను భూతి, సోదరభావము పెంపొందించుటయు, దేశభక్తియును గ్రామవాసులకు తెలియజేయుటయు యీ పతనమందిరముయొ క్క ముఖ్యోద్దేశ్యమైయున్నది. ఈ గ్రామములో పతనమంది రము తేని కొరతదీర్చి ప్రజలలో సహకారభావమును ప్రబోధిం చుటకు కృషిసల్పుచున్న శ్రీయుతసత్యనారాయణగారు రెంతయు సంధియులు.

బెల్లం కాంగ్రెసుకు గుంటూరుజిల్లాలో ప్రతినిధుల యెన్నికలు

ఒంగోలు పల్నాడు తాలూకాలో బెల్లం కాంగ్రెసు ప్రాతినిధ్యమునకు ఖాళిగా నుండిన 3 స్థానములకు ఎం. ఎం. ఆర్. 3 వ జరిగిన యెన్నికల విషయములో ఆ తేదీన రేమియు రానందున 2-12-24 వ ప్రకటించబడిన యాక్రెడిటేషన్ నవదిన వారి యెన్నికల ఖాయపరచడ మైనది.

ఒంగోలు తాలూకా గి ముద్దవ వెంకట్రాయుడుగారు. 2. అమృతుని పిచ్చయ్యకర్నూరు.

పల్నాడు తాలూకా: - గంగిలిమర్తి ఖాద్వనకాశ్రమిగారు. 2 అంచె కివచ్చుగారు.

వె. ము. ప్రసాదరావు,

జిల్లాసంఘ కార్యదర్శి.

నూలుడియుట నిర్బంధవిషయముగ జేయరాదు

విద్యాశాఖ డైరెక్టరు ఉత్తరవు

నాగపట్టణము, డిశంబరు 8: - నాగపట్టణపు తాలూకా బోర్డువారి యాజమాన్యముక్రిందనున్న అన్ని ప్రాథమిక పాఠశాల లందును నిర్బంధముగ నూలుచుకున్నట్లుచేయుటకు నొక శీర్షా నము తాలూకాబోర్డువారిచే ఆమోదించబడెను. 1920 మద రాసు ప్రాథమికవిద్య కాసనముయొక్క మూడవ శ్కెసులోని డి. క్లాజులో మొదటివాక్యమునందుగల విషయములు మాత్రమే నిర్బంధముగ గరపవచ్చునని మదరాసు విద్యాశాఖ డైరెక్టరు గారు తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షునకు వ్రాసెను. (ఆ. ప్రె.)

సర్. బి. యన్. శర్మగారి పర్యటనము

రాష్ట్రీయకట్టములు త్వరలో తగ్గింపబడును
తిరుమనాపల్లి, డిశంబరు ౧:—కలికాడుగండి తరీక్షించి
నిన్న నిచ్చటకు సర్. బి. యన్. శర్మగారు వచ్చిరి. సింహ...

డిప్యూటీ కమిషనరును పూర్వమును వెనుకను డిప్యూటీ కమిషనరు
సభ్యులలో ఆంతరంగికముగ పెక్కు అంశములనుగురించి సం
ప్రదించెను.

సామ్రాజ్య ఆర్థిక ము చక్కబడిన వెంటనే
రాష్ట్రీయకట్టముల భారము తగ్గించబడుననియు అన్ని రాష్ట్ర

ములకంటే ప్రథమమున మదరాసుకారము తగ్గించబడుననియు
జిల్లాధ్యక్షముల సంఘకార్యదర్శి యడిగిన ప్రశ్నకు గౌరవనీ
యులగు శర్మగారు ప్రత్యుత్తరముచ్చిన్లు చెలియుచున్నది.

మరుంగుపేటవద్ద పడినగండిని జూచి శర్మగారు తిరిగి పట్టణము
నకు వచ్చిరి. రామేశ్వరం ఎక్స్ ప్రెస్ బండిలో మంటవముపొవు
టకు రాత్రి శర్మగారు ప్రయాణమైరి. (ఆ. ప్రె)

వర్ష పాలము
సిద్ధా, డిశంబరు ౧:— తూర్పువానలు మదరాసున
కనతిదూరముందు బలమగుచున్నవి దక్షిణమున స్వల్పముగ వాన
కురిసెను. కడపూరునందు క్షీణంగుళము వర్షముకురిసెను.

దంతశుభాల హాస
తెల సీసా 1.5 0.0-0.0. వి. పి. సహా 0.14.0
దంతశుభాలకు శైత్యము, రసప్రభు, పుష్పిపన్నులు, కుల్లి
దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొప్పిగల హా
మాదిని మందులతో కడిపి పెట్టిన నొప్పి కంటనే పోవును
ఆమ్మకాంబరం డిపో, మదరాసు జాంబాయి.

ముద్రిక - నాటకము

శ్రీయుత పానుగంటి లక్ష్మీ నరసింహారావు పంతులుగారి
నవీన నాటక రాజము
అద్భుతకథా గుంఫితము! ఆమూల్య గ్రంథము!!
అత్యంత సీతి బోధకము!!- వెల 0-12-0
వలయువారు:— పానుగంటి రాజారావు, విరాహరం-
గోదావరిజిల్లా, అని వ్రాయవలెను.

సంతానసంపత్తు
లేని ఇల్లు అపైశ్యములతో గూడియున్న సంపత్కరము కాదు. గర్భాశయము రోగ
గ్రస్త మయినవారికి సంతానసంపత్తు గలుగదు. గర్భాశయరోగమును పోగొట్టి దానిని
ఆరోగ్యస్థితిలో నుంచి మంచి సంతానసంపత్తు కలుగవలయునేని సాటిలేని మాయెక్కు
గర్భామృతచూరణమును
మిశ్రీలక్ష్మిచ్చి సంతాన సంపత్తును పొందుదు.
డబ్బి క్రయం రూ 2.0-0.
వాటికిచ్చి ఆరోగ్యస్థితిలో నుంచుదు.
ఒక డబ్బి క్రయం రూ 1.0-0
శ్రీకృష్ణ వలయువారికి ఉచితముగా పంపబడును.
వి. పి. పాకింగ్ చార్జీలు ప్రత్యేకము.
రాజ వైద్య నారాయణ జీ కేశవజీ, 49, బండరువీధి, మద్రాస్.

మైసూరు చందన సబ్బు

ఈసబ్బులో చేర్చబడునట్టి ప్రతివస్తువు మిక్కిలిపరిశుభ్రమైనది. గనుకనే సబ్బుకూడమిక్కిలి
శ్రేష్ఠమైనది. పరిశుభ్రత, ఆతిజాగ్రత్త యివ్వరెండును యుండుటచేతనే మైసూరుసబ్బులకు అంత
శ్రేష్ఠత్వము గలిగినది. దీనియందుగల మనోహరమైన సువాసన బిళ్లను వాడుటకు ప్రారంభించిన
రోజునుండి బిళ్ల పూర్తియగు వరకు
అట్లనే యుండును. అందుచేతనే
మైసూరు సబ్బులు ప్రస్తుత
నాగరికతకు తగినవి. దానిని వాడి
చూడుదు. ఇదే మాదిరికృత్రిమసబ్బు
లనుచూచి మోసపోకుదు. మైసూరు
గవర్నమెంటు సోపుఫ్యాక్టరీ వారిచే
తయారుచేయబడిన మైసూరుచందన
సబ్బునే
ఉపయోగించి మాకు తోడ్పడకొరదము
అన్ని చోట్లలోను క్రయమునకు దొరకును.
మహమ్మదు మూసా హాజి ఇబ్రాహీం అంగు కో., 55, గిడ్డంగివీధి, మద్రాసు.

నేటి ప్రశ్నోత్తరములు

సింహాళ ప్రభుత్వమువారు భారతీయుల
నాటంకపరచుట

ఎస్. ముత్తయ్యమొదల్యారుగారు.
ప్ర:—స్వరాజ్య ప్రతికమే నేజరు వి. ఏస్. వెంకట్రా
మయ్యగారిని సింహాళపోలీసువారు శేషన్నాటవద్ద నిలిపివే
యుటనుగూర్చి మదరాసుపత్రికలనిమగ్గును ప్రభుత్వమువారు
గమనించిరా?
ఉ:—గమనించిరి.
ప్ర:—సింహాళమునకు బోయినప్రతి బిరోపియనువద్దను
రూ. 600, భారతీయునివద్ద రూ. 150 ఉండవలెనని సింహాళ
ప్రభుత్వమునందు నియమముగలదా?
ఉ:—సింహాళ ప్రభుత్వకాసనము (నెం. 12, 1907)
ప్రకారము, అచ్చటకుబోవనున్న వారెవ్వరికైనను “దర్శిడు”ని
నోటికెబంపినచో వారు తమవద్ద రూ. 150 ఉన్నటులు రుజు
వుజేసికొనినచో దేశములోనికి రానిచ్చెదరు.
ప్ర:—అట్లయినచో సింహాళమునకు బోవదలచిన ప్రతి
వారికిని చెలియుటకుగాను అనిబంధనను ప్రకటించిరా?
ఉ:—లేదు.
ప్ర:—ఈనిబంధనయొందుటచే విలాసారముగాగాని,
పనిమీదగాని సింహాళమునకుబోవనున్న వారికి చాలయిబిబ్బంది క
లుగునుగావున దాని మార్పించుటకు ప్రయత్నించెదరా?
ఉ:—లేదు.
ప్ర:—ఇండియాకు సింహాళమునుండివచ్చు వారిపట్ల చె
న్నపురిప్రభుత్వము వారట్టినిబంధన యేర్పరిచిరా?
ఉ:—లేదు.
ప్ర:—ఇకముందైన అట్టినిబంధన నేర్పరుపనాలా
చించెదరా? ఉ:—లేదు.
పిదప నీదివరటిని సప్లి మెంటరీ ప్రశ్నలు వేయబడినవి.
ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:—ఈవిషయమున విలచర్యదీసి
కొనకున్నార.
హోముమెంబరు:—చర్యదీసికొనుటకు క్విర గ మ గు
పడదు.
సింహాళప్రభుత్వమువారికి గలకాసాధికారము ప్రకార
ము వారుప్రవర్తించిరి. గావున తామివిషయము నేమియు
జేయజాలవని హోముమెంబరుగారు చెప్పిరి.
సత్య:—అనిబంధనలను మార్పించుటకైన ప్రయత్నిం
చెదరా?
హోముమెంబరు:—అట్టియుద్దేశము లేదు.
పి. శివరావుగారు ప్రశ్నకు తీర్పుగా “దర్శిడులు” అను
పదమును నిరూపింప పత్రమును ఇదివిరి.
ఎస్. సత్యమూర్తిగారు అనిరూపణము వి. ఎస్. వెంక
ట్రామయ్యగారి కనుప ర్తింపదని చెబువును అనిబంధన నుప
యోగించుట అక్రమముగాదాదని ప్రశ్నించిరి.
హోముమెంబరు:—అనిరూపణము ఆయన కనుకర్తిం
చునో లేదో నాకుచెలియదు. విచారించిజూచి, దాని ప్రయోగ
ముక్రమమే అయినచో తగినచర్య దీసికొనెదన.

సత్యమూర్తిగారిని అరెస్టుజేయునుద్దేశము
వెంకటరామయ్యగారు
ప్ర:—(1)ఎస్. సత్యమూర్తిగారు బెంకాసీలో ఉప
న్యసించిన విషయముగూర్చి ట్రిబ్యునల్ ప్రము పోలీసునూపర్నెం
టుగారు తిన్నవెల్లిజిల్లా నూపరెంటుకు (వాసియుండిరా? (2)
అందు సత్యమూర్తిగారు పానగలు రాజాగారి పరిపాలనను
దూషించుచు నుండి విరని పేర్కొన
బడెనా? (3) తిన్నవెల్లి పోలీసు వారేము
యిన చర్యకు గడంగిరా? పనలు కోడు 500 పెక్కు / పకారము
జేసు జేయకలపెట్టిరా? (4) సేరాలోపణము జేయులోపున
గా? సభ్యుని సుప్రదించిరా? అందుకాయన అంగీకారము చె
లిపెనా?
ఉ:—500 పెక్కుకు క్రిందనేరము గుర్తింపరానిది గా
వున పోలీసువారేమియు చర్య దీసికొనజాలరు. కావున ప్రయ
త్నములజేయలేదు. ప్రభుత్వమువారేమియు చర్యదీసికొన ఆజ్ఞా
పించలేదు.
ప్ర:—పోలీసువారి ఉద్దేశములను పానగలు రాజాగా
రి కి చెలియ జేసిరా. చర్య దీసికొనుటకు
గడంగునందుల గూడ ఆయనకు చెలియునా. గా|| లా
మెంబరుగారు సత్యమూర్తిపై కేసు జేయుమని పానుగంటి రా
జాగారికి సలహా జేసిరా? అందుకు పానగలు రాజాగారు నిరా
కరించియుండిరా?
ఉ:—ప్రత్యేకముగా సభ్యులు ప్రభుత్వమువారి సల
హాపై నేగుచర్యకు గడంగినదియు మానవవియు ప్రకటించబడ
జాలదు.

ఆంధ్రపత్రిక

1924-వ సం॥ రం దినంబరునెల 6-వ తేది

శనివారము

సివిలుకోర్టులు : పంచాయతులు

1923 సంవత్సరపు సివిలుకోర్టుల వివరము జూచిన, పంచాయతికోర్టుల యవయోగము గను పించును. 1923 సంవత్సరమున సివిలుకోర్టులలో దాఖలయిన వ్యాజ్యముల సంఖ్య హెచ్చెను. 1922 సంవత్సరమునందు 530,538 వ్యాజ్యములు దాఖలయి యుండగా, 1923 సంవత్సరము 551,370 వ్యాజ్యములు దాఖలయ్యెను. కాని జిల్లా మునసిబుకోర్టులలోను, అంతకు పైకోర్టులలోను దాఖలయిన వ్యాజ్యముల సంఖ్య తగ్గిపోయెను. అటు లగుచో వ్యాజ్యముల మొత్త మెటుల హెచ్చెనని యడుగవచ్చును. దివిన్యా, పంచాయతీ కోర్టులలో వ్యాజ్యము లధికముగ దాఖలగుటయే ఇందుకు కారణము. గ్రామముననబు కోర్టులలో దాఖలయిన వ్యాజ్యముల సంఖ్య చాల తగ్గిపోయెను. ఇందుకు పంచాయతీకోర్టుల ప్రతిష్ఠాపనయే కారణ మని, వివర్ణ చెలుపుచున్నది. 1922 సంవత్సరము నందు 99,509 వ్యాజ్యములు పంచాయతీకోర్టులలో దాఖలై యుండగా, 1923 సంవత్సరమున 199,830 వ్యాజ్యములు దాఖలయ్యెను. వీనిలో 132,308 వ్యాజ్యములు పరిష్కార మయ్యెను. పంచాయతీకోర్టు కేసులు కొన్ని జిల్లాలలో విశేషాధిక్యము జూపెను. గుంటూరులో 6609, ఉత్తర ఆర్కాటులో 4998, చెంగల్పట్టణలో 3101 వ్యాజ్యము లతిశయించెను. బళ్లారిలో మాత్రము 735 తగ్గుదల జూపెను.

“పంచాయతీకోర్టులు మొత్తముమీద ప్రజల కష్టముగనుండి సంతృప్తి గలిగించుచున్న” వని, నివేదిక చెలుపుచున్నది. ఇది చాల శుభచిహ్నము. పంచాయతులు ప్రజల సాంప్రదాయముల కను గుణ్యముగ నుండునని, పలుమారు చెలిపియుంటిమి. ఇప్పటికోర్టులు లేకముంద, గ్రామపంచాయతులే తగాదాలను నిష్కరించుచుండెను. అనవసరపు ఖర్చుతో నిమిత్తములేకుండ ప్రజలు సుఖము చుండిరి. ఏకమత్యమునకు భంగము లేకుండెడిది. గ్రామపంచాయతులు ప్రజాస్వామ్యముల వలె నుండి ప్రజాభిప్రాయము నెఱవేరుటకు అనుకూల సాధనములుగ నుండెడివి. గ్రామపంచాయతులు నాశనమై, పల్లెటూరిప్రజలు చీటికిమాటికి పట్టణములకు బాపలవచ్చుటయ, వ్యాజ్యముల జూడములో తమ డబ్బుగంతను దండుగబెట్టి, మన శాంతి గోల్పోవుటయు, ప్రస్తుతదుస్థితిని దెచ్చిపెట్టెను. వ్యాజ్యములలో ననేకములు పెద్దమనుష్యులు సులభముగ పరిష్కరింపదగినవేగాని పేరుగాల్సి. ఇప్పటి సామ్యవద్ధతి సత్యావేషణకు దారిజూపుటలేదు. కూటసామ్యమునకు తావేర్చుచున్నది. రానురాను కూటసామ్యమును భేదించుటకు, క్రాసుపరీక్ష నైపుణ్య మెంతయునమచాలుటలేదు. ఇందుకు కారణము విదితమే.

గ్రామములకు వెలుపల నెక్కడనో, వ్యాజ్యములు దాఖలై విచారణజరుగుచున్నది. గ్రామసాంప్రదాయములను, పరిస్థితులను, ఇరుగు పొరుగువారి యభిప్రాయములను స్వయముగ కనుగొనుటకు గాని, తగాదాస్థలములు స్వయముగ తిలకించుటకుగాని, న్యాయాధిపతికి విలులేదు. తమ ఎదుటనున్న సామ్యముపై సమాత్రమే ఇతడు ఆధారపడియుండవలెను. న్యాయవాది చాకచక్యముపై నను, సామ్యబలముపై నను, ఫలిత మాధార కేసు పడియుండును. అట్టితర, ధనవంతునికే అన్ని లాభములును సమకూరుచున్నవి. బీదవారి మొరలరణ్య రోదనములగుచుండును. క్రిందికోర్టులలో బీదవారొకవేళ గెలిచినను, పై కోర్టుల కప్పీళ్లుచేసికొనుకొలదియు, ధనవంతులకే లాభమధికముగ గలుగుచున్నది. బీదల కిన్నికోర్టుల దిరుగుటదుర్లభము. వ్యాజ్యము దాఖలుచేసిన పిమ్మట దాని ఫల మనుభవించుటకు, ఏండ్ల తరుబడికాలము గడచును. సివిలు వ్యాజ్యములలో డిక్రీ అగున ప్షటికే బ్రహ్మాండమగును. అది అమలులోనికి వచ్చునప్పటికి కాలమింకను గడుచును. యుద్ధములలో వలె, కోర్టులలోను గెలిచినవారును, ఓడినవారును తుదకు సమానస్థితికి వచ్చుట తరుచుగ సంభవించును. కోర్టులకు డబ్బుచేకూరును. న్యాయవాదులకు ఫీజుముట్టును. కక్షిదారుల మధ్య మాత్రము ద్వేషమును, మనోవ్యధయు మిగులును.

కోర్టుల బహిష్కారము కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునందున్నను లేకున్నను, దేశాభివృద్ధికిని, ప్రజాసామ్యమునకును లయ్యది అవసరమని దోచుచున్నది. కాని, పంచాయతి ప్రతిష్ఠాపనలను ప్రతిగ్రామమునందును నెలకొల్పుకుండ, కోర్టుల బహిష్కారము నెఱవేరజాలదు. ప్రజలు బుద్ధిపూర్వకముగ నిట్టి సంస్కరణము నెప్పుడు చేపట్టెదరో, వారి స్వపరిపాలనాసామర్థ్య మపుడు వెల్లడియగును. అసహాయాద్యములు బలముగ నున్నపుడు, నిర్మాణ కార్యక్రమమును ప్రజలు శ్రద్ధతో నిర్వహించియున్నచో, పంచాయతుల నిర్మాణమతి సులభముగ చేకూరెడిది. కేవల వ్యతిరేకోత్సాహపు పొంగుతో, ప్రజలు స్వయముగ నిర్వహించవలసిన కార్యములను ముంచుటచే, నేడు పశ్చాత్తాపము జూపవలసివచ్చుచున్నది. కోర్టుల కన్నను, గ్రామపంచాయతులు సత్యము నెక్కుడు సులభముగ నెటుల కనుగొనగలవని యడుగవచ్చును. గ్రామపెద్దలకు, ఆయూరి సాంప్రదాయములు దెలియును. ప్రజలచిత్తవృత్తిని వారు చక్కగ కనిపెట్టగలరు. తగాదా ప్రదేశములు వారెల్ల పుడును తిలకించునవియే. కక్షిదారుల హక్కుల సంగతి వారికి బాగుగ తెలియును. కేవల సామ్యముపై నాధారపడవలసిన యవసరము వారికండదు.

ఇంతియగాక, సివిలు కోర్టునిర్ణయము శిలాశ్రుతమువలెనుండును. కోర్టు డిక్రీకి పిమ్మట కక్షిదారులను సమాధాన పరచుటకు విలుండదు. పంచాయతు లటులగాక, కక్షిదారులకు మంచిచెడ్డలను దెలిపి, ఉభయుల సమ్మతి ననుసరించియే నిర్ణయింప వలగును. అట్టితర, ద్వేషభావమును, మానస్వర్థమును నశించును. గ్రామమునువదలి బైటికి పోకుండ, ఎవరి గ్రామములలో వారు తగాదాలను పరిష్కారము చేసికొనవచ్చును. పట్టణములలో

మూగెడి కక్షిదారులనితి, బాలి గలుగక మానదు. కోర్టుల ప్రాబల్యముతో, పట్టణ ప్రాముఖ్య మధికమగుచున్నది. వారితోబాటు, హోటళ్లు, కాఫీ హోటళ్లు మున్నగు నవి బలమగుచున్నవి. ఇట్టినితి, గ్రామ గౌరవమును భంగపరచుచున్నది. పంచాయతులు పనిజేయుచో, గ్రామజీవితము, కుటుంబ కలహములు, మున్నగు వానిని రచ్చకీడ్చుట కవసరముండదు. పట్టణములలో జేరి కుటుంబములగుట్టును బయలుపెట్టుట కవకాశముండదు. సంపాదించిన నాల్గు డబ్బులను వ్యాజ్యములకై దండుగబెట్టవలసిన నవసర ముండదుగద. ప్రస్తుత సమయమున ప్రభుత్వాదరణ క్రింద నెలకొల్పబడిన పంచాయతికోర్టులు, ఆదర్శప్రాయములని మేముజెప్పము. వానియంద నేకలోపములు గల వనుటకు సందియములేదు. కాని ఏమిలేనిదానికన్న, లోపభూయిష్ఠుగు నేర్పాటులయినను మంచివే గద.

పంచాయతికోర్టులు సంతృప్తి నొనగొనుచున్నవని నివేదిక చెలుపుచున్నను, వీనిని నిరసించెడివారు బొత్తుగ లేకపోలేదు. వీరిలో పడమర తంజావూరు జిల్లాజడ్జిగా రొకరు. పంచాయతికోర్టులకు కక్షిదారులధికముగ బోవుటకు, వ్యాజ్యములు చౌకగ పరిష్కారమగుటగూడ నొక కారణ మనియు, కోర్టుఫీజు చట్టము ఇట్టి కోర్టులకు వర్తింపదనియు, హైకోర్టు నివేదిక తెలుపుచున్నది. పంచాయతి కోర్టులలో 40061 వ్యాజ్యము లధికముగ దాఖలై యుండగా, గ్రామముననబు కోర్టులలో 11349 వ్యాజ్యములు తగ్గిపోయెను. ప్రజలు భరింపవలసిన ధనభారము కొంత తగ్గినను మేలే. పంచాయతికోర్టులు కక్షిదారుల సధికముగ నాకర్షించుచున్నను, మామూలు కోర్టులకింకను కలుగవలసినంత విశ్రాంతి దొరకుట లేదని, నివేదిక చెలుపుచున్నది. విలేజి కోర్టుల చట్టముక్రింద, మామూలుకోర్టులు తమవద్ద దాఖలయిన వ్యాజ్యములను పంచాయతి కోర్టులకు ట్రాన్స్ఫరు జేయవచ్చును. ఈయధికారమును కోర్టులు చలాయించుట లేదనియు, ఈవిషయమును తాము 1923 సంవత్సరాంతమున కోర్టుల దృష్టికి దెచ్చితిమనియు, నివేదన సంవత్సరమున 1042 వ్యాజ్యములు మాత్రము ట్రాన్స్ఫరు చేయెననియు, ఇక ముందు ఎక్కుడు వ్యాజ్యములు పంచాయతికోర్టులకు పంపబడుననియు, హైకోర్టువారు నమ్ముచున్నారు.

జిల్లామునసిబు, నబు జడ్జికోర్టులలోని వ్యాజ్యములసంఖ్య తగ్గినను, ఫయిసలయినవాని, సంఖ్య హెచ్చుగాకుండుట విచిత్రము. వ్యాజ్యపరిష్కారమునకు పట్టినకాలము చాల హెచ్చుగనున్నది. జిల్లా కోర్టులలో తగాదాలేని కేసులు పరిష్కార మగుటకు గూడ చాలకాలము పట్టెనుట. మద్రాసు సిటీ సివిలు కోర్టునందు, వ్యాజ్యములాలస్యముగ పరిష్కారమగుటయుగాక, హైకోర్టు అప్పీళ్లలో తీర్పులు చాలవరకు తిరిగిపోవుచున్నవట. ఇటులనే మద్రాసు స్నాల్లుకాజికోర్టునందు వ్యాజ్యపరిష్కార మాలస్యమగుచున్నది. డిక్రీలను అమలు జరుపుట కాలస్యము జరుగుటయగాక, అనుకూల ఫలముగూడ తగినంతగ గలుగుటలేదని తెలియుచున్నది. సివిలు కోర్టులస్థితి యంతయధ్వాన్నముగనుండ ప్రభుత్వపు రాబడికిమాత్రము కొడువలేదు. సివిలు, క్రిమినలు, రివిన్యూకోర్టులకు 1923 సంవత్సరమునందు.

ఖర్చులుపోగ 56,67,980 రూపాయలునునువయంజెను. సివిలుకోర్టుల రాబడిమాత్రముజూచిన ఖర్చులు పోగ420,9337 రూపాయలు నిలువయంజెను. లా కోర్టు లింతలాభము గడించుచుండ, కోర్టుఫీజులనేల తగ్గింపగూడద? న్యాయస్థానములు ధనసంపాదనా ప్రతిష్ఠానలగ మారుట, ఎంత అసభ్యమో యూహింపవచ్చును.

లికమీషను సూచనలు సఫల మగుట

భారతీయులు స్వరచిత్రములను నభిలషించుచుండ, అందుకోర్కె త్యాగముల నలుపుచుండ, లికమీషను ప్రసాదము వీరికి ముందగ సుప్రాప్తమయినది.లికమీషను సూచనలను హైందవశాసన సభవారు నిరాకరించినను, అందుకయిన ఖర్చులను గ్రాంటుజేయుటకు వారు సమ్మతించకబోయినను, శాసనసభవారి యభిప్రాయమును, ఇండియా ప్రభుత్వమువారుగాని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారుగాని సరకు జేయరయిరి. కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వారంభదశ యందు, లికమీషనుసూచనల సంగీకరించుట తటస్థించెను. స్వస్థసభ్యుల వేతనములను పెన్నులను హెచ్చుజేయుటకును,సివిలుసర్వీసువారికి రానుపోను ఉచితప్రయాణసౌకర్యముల నె.నగుటకును,ఇండియా ప్రభుత్వమువారితోబాటు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారును సమ్మతించిరి. హెచ్చుజేతములు, ఏప్రిలు 1-న తేది నుండియు అమలులోనికివచ్చును. ఇందు వలన నర్వీసు ఉద్యోగులకు వి.తిలేని సంతనము గలుగకమానదు. సెలెక్టు ఉద్యోగములు గలవారికి రూపాయికి 2 పిల్లింగుల మారకము నీయనక్కరలేదని, లికమీషనుసభ్యులు కొందరు చెలిపిరి. కాని, వీరితో మూడువేలరూపాయిల జీతము మించని వారికి మాత్రము ప్రతిమాసమును 13 నవరనుల 6 పిల్లింగుల 8 పెన్నీల హెచ్చుద్రవ్యమునిచ్చుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు దయాపూర్వముగ అనుగ్రహించిరి. ప్రస్తుతసమయమున మారకము పిల్లింగు, 4 పెన్నీలుగ నున్న సమయమున, 2 పిల్లింగుల చొప్పున మారకమును అంగీకరించుటవలన, సర్వీసు సభ్యులకెంత లాభము గలుగునో యూహింపవచ్చును. ఉద్యోగుల కిచ్చిన వేతనాది సౌకర్యములతో శాసన సభవారు ఏమాత్రము జోక్యము పుచ్చుకొనరాదట. ఇండియా ప్రభుత్వ చట్టము నిటుల మార్పుటకు, పార్లమెంటులో సవరణచట్టము త్వరలో ప్రవేశపెట్టబడునట. సంస్కరణచట్టమున జరిగిడి ముఖ్యమగుమార్పులలోనిది యొకటి! బెంగాలీ ప్రతికకు జేరిన వార్తప్రకారము, రాబోవుసంస్కరణములలో జరిగిడి మార్పులలో, స్వరాజ్యవక్షావాదూచర్యలవలన ఏర్పడినలోపములు భరించేయబడునట. మంత్రులు వేతనములను నిరాకరింపకుండిను, శాసనసభ్యులుపై వ్యాజ్యములు దీసికొనిరాకుండిను, ప్రతిష్ఠంభనలు జరుగకుండను కట్టుదిట్టములు చేయబడునట. ఇది నిజమగుచో సంస్కరణము లింకను సంకుచితము చేయబడునని యూహింపవచ్చును. ఒకవంక సివిలుసర్వీసు సభ్యులకు వేతనాదుల సభిము జేయుటయు, వేరొకవంక సంస్కరణముల నింకను సంకుచితము గావించుటయు జూచిన, హిందూదేశమున కెట్టిలాభములు గలుగనున్నవో యూహింపవచ్చును. బ్రిటిషు ప్రభు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్
గంధీ మహాత్మని శ్రాజాని
లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను
యథా శక్తి ని త్రో డ్దు డు డు

<p>చందాలు ఇదివరకు 50602-6-8</p>	<p>కోశాధికారి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు ఇదివరకు 24557-9-8</p>	<p>కోశాధికారి వడ్డను, ఇతరత్రను వసూలు మొత్తము ఇదివరకు 24782-9-8</p>
---	--	--

ప్రజాభివృద్ధికి సామ్యునబంపు చిరునామా:—కా.నాగేశ్వరరావు, నం. 7,తంబుకెట్టిపేటి,మద్రాసు.

త్వమువా రీసమయమున బుద్ధిపూర్వకముగ స్వపరిపాలనకు సమ్మతించెదరని దోచదు. పోలకుగారు డెయిలీ ఎక్సుప్రెసు ప్రతికకు చెలిపిన సంగతుల జూచిన, ఏవత్ము స్వరాజ్య మిచ్చుటకు తలపెట్టినను, బ్రిటిషు వోటరులు సమ్మతించరట. వారికి తర్కముగాని, సీతిగాని, ధైర్యముగాని, తలకెక్కవట. రాజ్యాంగయంత్రము చెడిపోయెనని వారికి దోచిన, ఆతుకుల వైచెదరట. ఇట్టివారితో నెంత మొరబెట్టినను, నేమిప్రయోజనముండదు. ఇట్టిస్థితిలో ఇంగ్లండులో ప్రచారము జేయవలయునను పోలకు గారి యభిప్రాయము నిస్సారముగ గనుపించును. కద్దరునిర్యాణమువలన లాంకుపైరుకు నష్టము గలిగెనని, పోలకుగా రంగీకరించుచున్నారు. స్వత్రీపై ననే భారతీయు లాధారపడియుండుట ఎంత యవసరమోచెలుప నక్కరలేదు. భారతీయులు మేల్కొనుచో, కన్సర్వేటివు పక్షమువా రయినను, తమ వజ్రకాశిన్యమును విడనాడక మానరు.

క్రీడిశేములగు డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు నిన్నటిరాత్రి స్వగృహమున కాలధర్మము నొందిరని వినుట కెంతయు చింతించెదము. వీరు హైకోర్టువకీలుగను, హైకోర్టు న్యాయాధిపతిగను ప్రసిద్ధిపడయుటయు గాక, హాంకూలు ఆందోళన దినములలో సలిపిన దేశసేవ అద్భుతము. బెంటుగారి నిర్బంధ సమయమున, వీరు తమ బిరుదములను త్యజించి, దేశమును సంచలింపజేసిరి. వీరు ప్రెసిడెంటు విల్సను గారికి పంపిన లేఖ, అధికారులకు మిగుల భీతిగలుగజేసెను. వీరు 1842 సంవత్సరమున జన్మించిరి. వీరి జీవితము సార్థకమయినది. డిక్షిటోరీ మా దేశ కారవమునుకాపాడిన ప్రముఖులలో వీరినామము చిరస్థాయిగ నుండగలదు. వీరి స్వాతంత్ర్యప్రియత్వము, సేవాసక్తి నిర్భయత్వము యవజనుల సత్సహృదయనకుల జేయుచుండెను. వీరిని కారవించుటకు, మార్గమొక్కటే గలదు. వారుజూపిన కార్యదీక్ష ననుసరించుటయే ఎల్లరధర్మము. వీరు మతమునందధికాసక్తిగలవారు. వీరి కార్యోత్సాహమునకు ఆధ్యాత్మికబల మాధారముగ నుండెను. వీరయార్థకు శాంతి గలుగుగాక!

దిండిగలు మ్యునిసిపలుసంఘము: ప్రభుత్వచర్య దిండిగలు మ్యునిసిపలు సంఘము ఎంతకాలమునుడియో అధ్యక్షు నెన్నుకొనుహక్కును నిర్వహించుచుండెను. ఇదివర కెట్టి యిబ్బందిగలుగలేదు. వ్యవహారములు నిరాటంకముగ జరిగిపోవుచు

డెను. ఇటీవల కొంతకాలమునుండియు, కౌన్సిలులో కక్షలు ప్రబలెనట. ప్రబలినను, పరిపాలనము స్తంభింపలేదు. కొంచెమోషిక కట్టిన, కక్షలు వానియంతట యవియే దొలగిపోయెడివి. అందుకుమారుగ ప్రభుత్వమువారు అధ్యక్షుని ఎన్నికొను హక్కును తొలగించిరి. ఇందుకు సరియగు కారణములను నిన్నటిశాసనసభలో మంత్రు గారు చెలువజాలకబోయిరి. మ్యునిసిపలు వ్యవహారములు సంతృప్తికరముగ నుండనిచో, ప్రభుత్వమువారు కౌన్సిలును రద్దుజేసి, మరల ఎన్నికల నాజ్ఞాపింప వచ్చును. అంతియగాని, ఎన్నికహక్కును రద్దుజేయనేల? సంస్కరణముల క్రింద స్థానికస్వపరిపాలన మభివృద్ధిజెందుటకు మారుగ వెనుకడుగు వేయుచున్నదనుటకీదిమరియొక నిదర్శనము.

ఇరిగేషను చట్టము
 ఇరిగేషను చట్టమును మద్రాసు శాసన సభ వారంగీకరించిరి. సభ్యులు చాలమంది చట్టమునా శీర్షిందిరి. లామెంబరుగారి సభినందించిరి. ప్రజాభిప్రాయము నెలువజకముందే, చట్టము సత్వితముగ కొనసాగించుటయు, ప్రధానమగు యిబ్బందులటులనే నిలచియుండుటయు జూడ, ప్రజలకాశాభంగము కలుగక మానదు. ప్రజాప్రతినిధులకు గలిగిన సంతనమునకు కారణమంతగ గనుపింపదు.

దేశబంధుదాసుగారి మహాత్మ్యము

ఎనిమిదిలక్షలరూపాయలవెల గల యావదాస్తిని దేశమున కొనంగెను
 ఎస్. ఎమ్. ఘోసాలు, ఎస్. ఆర్. సర్కార్, డాక్టరు విభనుచంద్రరాయి, టి. సి. గోస్వామి, నిర్మలచంద్రగార్లు ఐదుగురును ధర్మకర్తలుగా నియమింపబడిరి. ఇక తాలీగంజిలో కొద్దిపాటి నివేశనస్థులను కొని ఆచట నొకపటిరమున కట్టించి అందు నివసించుటకు దాసుగారు నిశ్చయించిరి. ఇటుపైని దాసుగారికి నెలకు రెండుమాడువంతు రూపాయలు మాత్రమే ఆదాయము వచ్చును. (హిందు)

అకాలీవిచారణసంఘము

అధ్యక్షుడు డాక్టరు కిచలూగారు
 ఆకాలీ విచారణసంఘమునకు డాక్టరు కిచలూగారిని అధ్యక్షునిగా నియమింపవలెనని మహాత్ముడు నూచించినందున అటులనియమించిరి హజారులో ఆమృతసగ, భాయిపెరు, లిలపూరు, జలందరు మండలములందలి గ్రామములలో నీసంఘమువారు సంచారముచేసివిచారణపలిపెదరు. నాభా చెరసాలలను చూచుట కనుమతినయ్యవలెనని నాభా సంస్థాపాధికారికి తంతివార్తపెరి. (అ.ప్రె.)

విదేశ వార్తలు

ఆంగ్లో జర్నల్ వర్తకపు టాడంబడిక

వివరములు

లండన్, డిశంబరు 4:—ఆంగ్లో జర్నల్ వర్తకపు టాడంబడిక రి ఏండ్లు ఆమలులోనుండును. 1898 లో శేసికొన్న బిడంబడిక ప్లానే కొన్ని సవరణలతో ఇది ప్రవేశపెట్టబడినది. పన్నులు, ఓడనుంకముల విషయమై బ్రిటిషు ప్రజలకు, కంపెనీలకు పోకర్తములు జూపెదరు. తీరమున తేయ వర్తకమునకు ఇది ఆనువర్తింపదు. బ్రిటనుకు ప్రత్యేక పోకర్తములను గలుగజేయుటచే యుద్ధసమయమున జర్నలు ప్రజలు, కంపెనీలు కొన్ని పరిశ్రమలందు ప్రవేశపెడరాదనియు బ్రిటిషు నౌకల మీద జర్నలులను నియమింపరాదనియు, యుద్ధ కింగ్డం లో బ్యాంకింగు వ్యాపారమున జర్నలులు ప్రవేశపెడరాదనియు విధించిన నిర్బంధములను తొలగించుటకు బ్రిటనులో కానినమును జేయవలెను. జర్నలకి దిగుమతిజేయు విషయమై ఎన్నియో నిషేధములు జేయబడినవి. దానివలన బ్రిటిషు వర్తకము నకు అడ్డంబువచ్చెను. అనిషేధములన్నిటిని ఇప్పుడు, తీసివేయువలెను. ఇవన్నియు తీసివేయబడును. పోకర్తములను జూపువరకులను ఉచారభాషముతో అర్థముజేసెదరు. ఉభయపక్షములవారును నుంకములను చూసెదరు. బార్నిలోనా, జనీవాలో వర్తకమువిషయమై శేసికొన్న ఆంధ్రాతీయ ఒడంబడికను అమలించెదరు.

ఈ ఒడంబడిక యుద్ధ కింగ్డం శే వర్తింపదు. దీనిని అంటిపెట్టుకొనుటకు దొమినియనులు, ఇండియా, ఆఫ్రికా వేళములు, సంగర్తుక రాష్ట్రములు, బ్రిటిషు మ్యాండేటురాష్ట్రములకు అధికారముగలదు. వివిధరకలగుండ ప్రత్యేక పోకర్తములు జూపింపబడును. 1925 వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు 1 న తేదీనుండి సామ్రాజ్యములో ఏభాగమునైన ఈ పోకర్తములను తీసివేయుటకు జర్నలకి కధికారమున్నది. ఈ ఒడంబడిక ఇండియాకు ఇతర బ్రిటిషు ఆధినితేజములకు వర్తింపదు.

మిడ్లండుబ్యాంకు నేరము

లో జక్కొన్న ఆంగరత్తువని వేరు కర్తవ్యచార్జిన్ విలిం ఆగస్టు ఆక్టరని చార్జిపత్రికలన్నియు ప్రకటించినవి. యుద్ధసమయమున ఇతనికి రోయలు శతమిదళములో తాత్కాలికముగ కమిషనరీయబడినది. ఇండియాలో ఉండెను. వయసు 48 సంవత్సరములు. ఇతడిట్లు ఆరెస్టు జేయబడినపుడు కెప్టెనటు "రాకొమయడు గ్రహించిన చెక్కు నాదగ్గరలేదు. దానివలన నాకు లభియుగూడ కొంచెమైనలేదు. నేను నిర్దోషిని. నేను విచారణసమయమున తేకపోవుట నాపై ఏమో అపవాదములను మోపిరి. కాని నిజము బయల్పడక మానదు. బ్రిటిషు న్యాయాధిపతి ఎదుట విచారణకై ఆతురతతో నున్నాను. ఈ రాకొమయని సంగతంతయు రావకీయవ్యవహారము." ఇతనితరపున మేయిటరు జేడుగారు వాదించెదరు. ఇతనిని రెండు గంటలు పరీక్షించిరి. అంతయు రహస్యముగ నుంచుకొను. అధమము ఒకపక్షములో పుగ ప్రాంసునుండి ఇంగ్లండుకు బంపునది తేనీది తేలు.

నల్లమందు నభ

లండన్, డిశంబరు 4:—రెండవనల్లమందునభ తాలూకు జనీవా ఉపసంఘమువారు వారి చర్చలను నేడు చర్చించిరి. వీరు చేసిన పనినిబట్టి నిండుసభ సమావేశమునవని ఎన్నడో తేలును. క్రీస్తునూళ్ళుగ సభపని పూర్తిగాజాలని తేలినది. నెలపులైనపిదప ఆపుజేయు విషయమై ఆలోచించెదరు. తేవడిదినము మొదటినల్లమందునభ ఒడంబడిక వరకులను చీనా ప్రతినిధిమూపిన ఆక్షేపణలను చర్చించుటకు సమావేశమునున్నారు. ఒడంబడిక తుదురు ననుకొనుచున్నారు.

చీనా నాయకుని గతి

లండన్, డిశంబరు 4:—పూపూపూగారు పెన్సిలేనాని అంత్యసంజేతునియ్యుచే ఆ ప్రదేశమునుండి పారిపోవలసివచ్చెను. ఆతనినేనలో నేనీకులు తిరుగబడిరి.

స్వేయినువిప్లవకారుల విచారణ

లండన్, డిశంబరు 4:—సుప్రీముకోర్టు మార్గబాహు రెండవ తేదీ తంజిలో శేప్పబడిన బంధీలలో ముగ్గురికి ఉరిశిక్షను విధించిరి. నాలవవానిని వదలిపెట్టిరి.

పాంపియావాకోర్టు మార్గము న్యాయాధికారులు నందరిని అరెస్టుజేసిరట. వీరలలో పోరాడిచనిపోయిన పోలీసువారి కుటుంబమునకు పరిహారముగూడ ఉరిశిక్షకు పాత్రులైనవారియవలెనట.

మరాఠో

స్వేయినుప్రభుత్వము

లండన్, డిశంబరు 4:—మరాఠోవార్తలు తొందరను భయమును గలుగజేయుచున్నవి. ట్యూటనువద్దగ స్వేయిను నేనట రహమాద్దికానగ్గిర నెనుకపూపొవలసివచ్చెనట.

సంస్కరణ విచారణసంఘము

అంచనా

లండన్, డిశంబరు 1:—మంత్రుల తేతములను బాత్తుగ నిరూపించుటకు వీలుతేకుండగను, కానననభాగ్యక్షులపై హైకోర్టు కధికారము తేకుండగను, లంబగొండితనమును తక్షించుటకును, స్వరాజ్యవాదుల ఎత్తులచే జూపబడినలోపములను పూర్తిజేసికొనుటకును, ప్రతిష్ఠంభనముతేకుండ, రాజ్యాంగవిధానము నడుచుటకును, కొన్ని రాష్ట్రములకు ఒకటొరెండో కాఖులను మార్పుటకును నిబంధనలు కట్టుదిట్టములుజేయబడునని అంచనాజేసిరి. ఇతర రాష్ట్రములందు కాఖులను మార్చునని ఇండియానుండి అంచనాగా తేలినవిరట.

ఇండియాకు క్రొత్తరైలు యింజనులు

లెంగాలు నాగపురం ఇనువదారి నిమిత్తము రెండురైలు ఇంజనులను క్రొత్తమోస్తరు ఇండియను బంపెదరని మోదరకట్రాన్సుపార్టుమెంటు తేలుపుచున్నది. దీనినుండి అర్ధరూప్రకారము ఈ ఇంజనులను బంపెదరట.

రేవాలులో రెడ్ విప్లవము

లండన్, డిశంబరు 8:—రేవాలులో ఇంకొక 10 కమ్యూనిస్టులను విచారించి కాబ్చిరి.

చాంబర్లెను గారు

విక్టోరియానుండి ప్యారిసుకు బయలుదేరిరి. రోముకు పోవుటకు ఇట్లు పోయెదరు.

ఇటలీ

లండన్, డిశంబరు 4:—వోయిస్ రిపబ్లికను పత్రికపై దెచ్చిన అభియోగములో బాల్బోనేనాని ఓడిపోయెను. ప్యాసిస్టు నైన్వ్యాధిపత్రికమును ఇతడు వదలినవాడు.

జవరపాపాగారి ప్రకటనము

లండన్, డిశంబరు 4:—పార్లమెంటును సమావేశముజేయవలెనని ప్రభుత్వమువారు పార్మరాజుతో జెప్పిరినియు ఆయుద్ధేక్షము లేదనియు జవరపాపాగారు ప్రకటించిరి.

ప్యారిసులో సంఘటనము

ఉరిశిక్షలోనున్న ఫెంచెక్ మ్యూసిస్టు తప్పించుకొనుట

లండన్, డిశంబరు 4:—యుద్ధసమయమున శత్రువులతో ఉత్తరప్రత్యుత్తరప్రచారము సర్వసరి 1919 లో సోషిలిస్టు ఎన్టిస్టు అను ప్రెంచి కమ్యూనిస్టుకు ఉరిశిక్షనువిధించిరి. ఇతడిపుడు రష్యావద్ద క్రియనిపించుకొనుచున్నాడు. ఇతడు తన సురణిక్ష విషయమై వాదించుటకువచ్చెనట. దీనివలన సంఘటనము బయలుదేరినది. ఇతనిని న్యాయవాదికార్యాలయమున అరెస్టుజేసిరని తెలియుచున్నది. ఇతని అరెస్టునుగూర్చి చర్చించుటకు ప్రెంచిపార్లమెంటువారు నిరూపించిరి.

కామన్సు నభ

మరల సమావేశముగట

లండన్, డిశంబరు 4:—కామన్సుసభలో నేడు 584 గరు ప్రభుత్వ క్రిప్రమాణమును గైకొనిరి. సర్దాలూడో పకల త్యాలాగార్లుగూడ ప్రభుత్వ క్రిప్రమాణమును జేసిరి.

ప్యారిస్లో క్ర్యాసిన్ గారు

సోవియటుల ఉద్దేశ్య సూచనలు

లండన్, డిశంబరు 4:—క్ర్యాసిన్ గారిని జేలకొలది కమ్యూనిస్టులు అవ్వగించిరి. రషియా ప్రాంసుతో తక్షణము మామూలుగ ఆర్థిక వర్తక సంబంధముల నేర్పాటుజేయుటకు సోవియటు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారనియు తక్షణమే ప్రాంసులో ఋణమును జేయవలంబలేదనియు క్ర్యాసిన్ గారు పత్రికాచిత్రాభివలతో తెలియజేసిరి.

లండన్, డిశంబరు 4:—క్రొత్తసోవియటుల రాయచారి పెరినకు వచ్చెను.

ఆంగ్లో జర్నల్ వర్తకపు టాడంబడిక

మాంచెస్టరు గార్డియనుపత్రిక యభిప్రాయము

లీఫ్టు, డిశంబరు 5:—రెండు ప్రభుత్వములకును ఈ ఒడంబడిక చాల గౌరవముగ నున్నది. కట్టుదిట్టములగుండ జాగ్రతగ జేసిరి. రెండు ప్రభుత్వమువారును నిష్కాపట్యముగ నున్నా ద్దావముతో జేసికొనిరి. ఉభయ వర్తకమును యభివృద్ధిజేసికొను తలంపును జూపిరి. ఆయిదము, ఒంపెత్తుగముతేకుండ ఏర్పాటుజరుగుటచే ముందుగూడ ఇతర దేశములతో లాభకరముగ ఒడంబడికను జేసికొనుటకు అవకాశముండును. ఇది ఆధారముగ నుండును. యూరపియను కాంతికి కొటవలతోడ్పడునని మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రిక తేలుపుచున్నది.

చీనావంశెనను కూల్చుట

హోకో, డిశంబరు 4:—పూపూపూ అనుచరులు హోకోపికింగు రైల్వేవంశెనను తగలబెట్టిరి. చీనాలో ఇంత పొడుగు వంశెన ఇంకొకటిలేదు. పూపూపూగారు సింగియాంగునోలో ప్రవేశించిరి. విక్రాంతిగాని అక్కడనే కాలనిర్ణయము జేకుండ ఉండెదరని తెలియుచున్నది.

బ్రిటిషుపైకుట

లీఫ్టు, డిశంబరు 5:—బ్రిటిషు మంత్రవ్యమువారిలో ప్రమాణులను జంపుటకు ఈజిప్టు అతివాదులు కొందరుకుట్రబున్నుచున్నారని డెయిలీమెయిలు డెయిలీఎక్స్ప్రెస్ పత్రికలు తేలుపుచున్నవి. బ్రిటిషు అధికారులు తగిన కట్టుదిట్టములను జేయుచున్నారు. జాగ్రతగ ప్రవర్తింపుచున్నారు.

జర్నలు పరాజయమునకు

లూడన్ డార్పు గారే ఉత్తరవాదులు

జర్నలు పరాజయమునకు అందరికంపె లూడన్ డార్పు గారే ఎక్కువ బాధ్యులు. ఇతని అసవగతచే జర్నలులు ఓడిపోరనుయుయు యుద్ధానంతరమున లూడన్ డార్పు గారు యుద్ధములో తేసినవనినంతిను రిచిప్టాగువారు విచారించి పరీక్షించిరి. లూడన్ డార్పు గారు సమర్థులైయుండియు 1918 లో నిగ్గును మైన యుద్ధములో సైనిక నాయకుడు ప్రవర్తింపవలసింతే సామర్థ్యముతో ప్రవర్తింపలేదని డెట్లూకుగారు తెలియజేసిరి.

వెలింగుట నేనీమా,

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.
6-12-24 తేది శనివారమునుండి 12-12-24 తేది శుక్రవారము వరకు ఒకవారము వరకు మాత్రమే.

యూనివర్సల్ జ్యాయల్ అత్యున్నతమైన పంచెయ్యగలది.

స్వారింగు యూత్

రెజివల్టా డెన్సి, సాహని ధైర్యకార్యములు చూపెతనినవి. మ్యాన్ రెదరుత్త మర్కుగూడ చూపబడును.

ఈజిప్టు సమస్య

బ్రిటీషు ప్రకటన

డెయిలీ న్యూస్పత్రిక విమర్శ

"మర్యాద పోవుచు"

(ఆంధ్రపత్రికకు ప్రత్యేకతనివార్త)

సంబంధము 6:— ఈజిప్టును గూర్చి బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారు జారీసమితికి బంపిన ప్రకటన గూర్చి డెయిలీ న్యూస్ పత్రిక మాత్రము విమర్శించినది:—

ఈవిషయమున సాంకేతిక హక్కులకు సంబంధించినంతవరకు యీ ప్రకటన బాగుగనేయన్నది. అనుల్లంఘనీయమగు పట్టుదలచూపి ఈజిప్టువారిని భయపెట్టుటయే ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశమైయుండనోవు. కాని జారీసమితి బోక్యముకలుగజేసి కొనుటయనగనే భయపడుచుండినచో అన్ని దేశములలో మనకు గలమర్యాదపోవును. ఈతగవునందు మనకు నైతిక బలములేదని భయపడుచున్నటులు స్పష్టమగును మరియు మనము ఈజిప్టుకేతమును చివరకు దారుణముగు కఠినచర్య నిర్బంధమువలననే లొంగించియుంచెదమని స్పష్టము కాకమానదు.

బెంగాలు నిర్బంధములు

లండనులో భారతీయసంఘ నిరసనము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతనివార్త)

లండనులోని భారతీయసంఘము వారు ఒక బహిరంగ సభకేసి బెంగాలులోని నిర్బంధకాసనము ప్రయోగించిగౌరవనీయు అగు పురజనుల నరెస్తుజేసిన నైస్రాయాగారిచర్యను నిరసించుచు ఏకగ్రీవముగా తీర్మానించిరి. ఈచర్య, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవాదులకును, ఆర్యులభవరాక్షసులకును మనకుల యితర దేశవాసులకు వారివారి స్వదేశములలో సహజమగు స్వాతంత్ర్యహక్కులను లోగించుటకు జేయు ప్రయత్నములలో నొకటిగా యీ తీర్మానమునందు సూచించబడినది.

దేశీ సిప్తాగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు యీ నిర్బంధకాసన ఫలితముగా దేశీ మోక్షమునకై పనిజేయుచున్న అన్నిపక్షములందు వికమత్వము కురిసినదని నుడివెరి.

ఈజిప్టునకు సానుభూతి

ఈజిప్టు దేశీయులయడ సానుభూతి దెబ్బ పు తీర్మానముకటి సభలోనుండి అధ్యక్షున కందజేయబడెను. కానిని ప్రతిపాదించుచు అధ్యక్షుడు.

అణచివేయబడుచున్న దేశములన్నియు విక్రమై ఆణచివేయుచున్న దేశము నెదుర్కొనవలెనని సూచించిరి. తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడెను.

నోటీసు

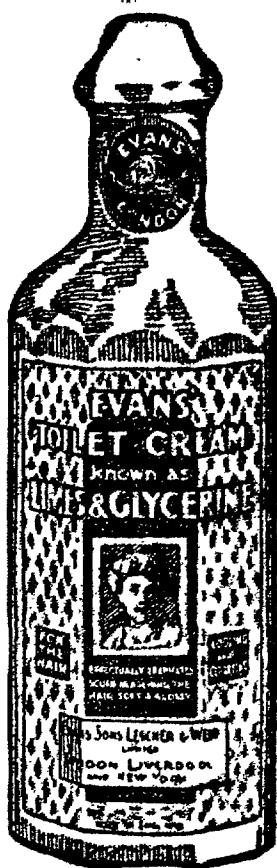
ఆంధ్రపత్రికలో ౩.9.1924 తేదీని నోటీసు అని సత్యనారాయణరావు, లెజవాడ వారు ప్రచురించిన హంకము శేషము అజద్దము.

దామోదీపురపు శీతమ్మగార్కి తాడేపల్లిగూడెం గ్రామంలో ఆమెభర్తగారి తా|| సంక్రమించిన బాపతు యానత్తు భూములు తాడేపల్లిగూడెం కాపురములు కర్త సత్యయ్యగారి ఎమర్లు శీతారామయ్యకు కోర్టుద్వారా సదరు భూములకు జిరాయితీహక్కు నిరపడి తకారభ్యాయే సంవత్సరం కిక్కిరింపగల సాటిసారు 80 లు సదరు శీతమ్మగారు తీసుకుంటూ తడియు యిస్తాయన్నారు. సదరు జిరాయితీ హక్కుగల భూములు తాడేపల్లిగూడెంలో శీతమ్మగార్కి యున్నవనియు కర్త శీతారామయ్య స్వాధీనానుభవములో యుండియున్నవి కాని మరియు యితరుల ఆధీనములో లేవని యిందుమూలముగా అందరికి తెలియజేయడమైనది.

మరిన్ని సదరు శీతమ్మగార్కి దామోదీపురపు కొండయ్యగారి తా|| య 102.80 ట్లు మెర్కపల్లము భూమి సంక్రమించి యుండలేదు. ఆమెకు యేమి హక్కులేదు అని సర్వ అభిధముగాన ప్రజలు మోసపోకుండా యీసంగతి ప్రచురింపబడమైనది.

కర్త శీతారామయ్య,

తాడేపల్లిగూడెం.

EVANS

లైమ్యు అందు, గిసరెన్

మీ పుట్టను మిక్కిలి ఆర్యముగాను చల్లగాను నుంచుటయే గాక మీ తలవెంట్రులను అత్యద్భుతముగా పెంచును. ఇది వెంట్రుకలకు మంచికాంతినికూడా నిచ్చును.

మీరు ఒకబుడ్డిని కొనునప్పుడు దానికి ఎట్టశీలు ప్రండుటను గమనింపవలెను.

ఇవాన్సు సన్స్. లెక్కర్ అండ్ వెబ్,

లి మి టె డ్.,

లండన్, లివర్ పూల్

ఇండియాకు గల రిప్రజెంటేటివ్ విలసము

పోస్టుబాక్సు నెం 313 బొంబాయి.

డెల్లి డాగ్ బిస్కత్తులు

కుక్కలకు తగిన ఆహారము

హిందూదేశపు శీతోష్ణస్థితికి తగినట్లు కుక్కల బిస్కత్తులు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయబడినవి. ఇది వాడుకలోనికి వచ్చినది మొదలుకొని కుక్కల స్వంతదారులు దీనిని మిక్కిలి ప్లా ఫిండుచునేయున్నారు. సదరు విషయము అడుగకయే మా కంపెనీన ఈదిగువ ఉత్తరములవలన విశదముగా తెలియును.

మీబిస్కత్తులు చాలముచిది. దిగుమతి యగుచున్నవాటికంటెను శ్రేష్ఠమైనది.

(Sd) Major.....

అజ్మరు

14 పౌనుల డాగ్ బిస్కత్తు డబ్బా 1 టిని పంపకోరెదను. యిదివరలో నేను కొన్నవాటికన్నిటి కంటెను ఇది శ్రేష్ఠమైనది.

(Sd).....I. C. S.

చిన్నకుక్కపిల్లలకు, పెద్దకుక్కలకు తగినవి. 7 పౌనులు, 14 పౌనులు టిన్నులలో ప్యాకు చేయబడియున్నవి. 60 పౌనులు పెట్టెలలోను, లేక గోనెనంచులలోను ప్యాకుచేయబడును.

దిగుమతియగుచున్న బిస్కత్తులకంటెను 1009 కి 35 చొప్పున నయమైనది. హిందూదేశముండు అంతటనుగల వేటకుక్కలకు, కుక్కలముందలకు సరఫరా చేయుచున్నాము. మీవాడుక దుకాణాదారుని దీనికై అడుగడు. లేక మాకు నేరుగావాసిన పంపబడును.

మద్రాసు రాజధానికి, మైసూరురాజ్యమునకు, నైజామురాజ్యమునకు పోల్వజంట్లు:—

మహమ్మదు మూసా హాజీ ఇబ్రాహిం, అండుకో..

32 గిడ్డంగివీధి, మద్రాసు.

మద్రాసు స్టాకిస్టులు:—

మహమ్మదు ఇస్మాయిల్ అండుకో., 263 చెనాబజారు, మద్రాసు.

ఎన్. దేశాయీకొండర్, చెనాబజారు, మద్రాసు.

కె. మహమ్మదుహుస్సేన్ సాహెబు, బందరువీధి, మద్రాసు.

సి. ఆర్. నడివేలు మొదలియూర్, మూర్ మాక్కెట్టు, మద్రాసు.

పి. వీరాస్వామిచెట్టియూర్, మూర్ మాక్కెట్టు, మద్రాసు.

బెంగుళూరు స్టాకిస్టులు:—

మహమ్మదు ఇస్మాయిల్ అండుకో., 80, ఏ. ఓల్డు పూర్ చానురోడ్డు, బెంగుళూరు కంటోన్ మెంటు.

డి. పైడ్ ఉస్మాన్ అండుకో., 47/49 న్యూమార్కెట్టు, దానిబ్రాంచీలు, కంటోన్మెంటు.

పి. ఎమ్. జబ్బల్ రహీమాన్ సాహెబు, న్యూమార్కెట్టు, కంటోన్మెంటు.

మహమ్మదు ఇస్మాయిల్ అండుకో., అవెన్యూ రోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

ఇలాఫతునఖ

మహాత్ముడు అమృతనదుకు వెల్లెను

మహాత్మాజీ, మాలానా మెకతాల్, నేటు జమునాలాలు బజాజ్, కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి, శంకరలాలు బాంకర్, సుహాజ్ దేశాయిగార్లు నిన్న రోజు లేదీ ఉపయమున లాహోరు నుండి అమృతనదుకు జయలు చేరిరి. వారు అమృతనదు చేరగానే ఊరేగింపులు మున్నగునవేమియు లేకుండ కాంతముగా జనత తీసుకొనివెళ్లిరి. మహాత్ముడు చాలమంది ప్రముఖులతో సభా పించుచున్నాడు. మహాత్ముడు స్వర్ణదేవాలయమునకు వెల్లెను. అకాలీలు తమవిషయమునుగూర్చిన చరిత్రాంశమును తెలుపగా మహాత్ముడు శ్రద్ధతో విన్నెను. నిన్న రోజు లేదీ మధ్యాహ్నము ఆకాలిఖతువద్ద దివాన జరిగెను. ఆసభకు మహాత్ముడుగూడ వెల్లెను. సర్దారు మంగళసింగుగారు ఆసభలో దీర్ఘోపన్యాసము చేసెను. అకాలీల ఆందోళనము మతసంబంధము గాని సాంఘికము కాదు. వారు కోరుచున్నది దేవాలయసంస్కరణము. అకాలీలు చెరసాలలో చాలకష్టముల ననుభవించుచున్నారు. దౌర్జన్యమును పరిశ్రేణించిరి. ఖద్దరును ధరించుచున్నారు. అస్పృశ్యులను తొలగించుచున్నారు. వారు ఆపదలోనున్నారు గాని మహాత్మునిసహాయము నవేమింపుచున్నారని ఆసభలో మంగళసింగుగారు నడిచిరి. "అకాలీలు సత్యాగ్రహవ్రతమును బూనిరి. సత్యాగ్రహమునగా సత్యశక్తియే. అమహాశక్తి నాశ యించినవారిని మానవులలో నెంతటిబలకాలునుగూడ అడిచి వేయజాలరు. అకాలీలు సత్యమును తమను వదలగూడదు. స్వరాజ్యము వచ్చినగాని గురుద్వారముల సంస్కరణము జరుగదు. అకాలీయములు తొలగవు. గాన నెల్లవారును స్వరాజ్యముకోరకే దీక్షగా పనిచేయవలెను. మతకలహములు బయలు దేరుట విచారకరము. అమతకలహము లిప్పుడు భిన్నమతములకు మాత్రమేగాక ఒకమతములోని భిన్నకాఖిలముగూడ వ్యాపించుట మరింతవిచారకరము. అవి యన్నియును వెంటనే తొలగవలెను." అని మహాత్ముడు నడిచెను. పిమ్మట వారందరును అటనుండి జలనువాలాబాగులో జరుగుచున్న ఇలాఫతునఖకు వెళ్లిరి. (అ. ప్రె.)

పంజాబు సనాతనధర్మసభ

తీర్మానములు

- (1) కోహాటులో సెప్టెంబరు 9 వ లేదీని జరిగిన కోట్లాటలవలన హిందువులను సిక్కులను 28 మందియును మహమ్మదీయులు 11 మందియును మృతి నొందిరి. హిందువుల యిండ్లలో 476 యిండ్లు తగులబడినవి. హిందువుల ఆస్తిలో 2 కోట్ల రూపాయల వెలగల ఆస్తి నష్టమైనది. చాల హిందూదేవాలయములు పాడుచేయబడెను అని ఉద్యోగులు ప్రకటించిరి. అందువలన కోహాటులోనుండే హిందువులను సిక్కులను యావన్యులను యిండ్లను వాకిళ్ళను వదిలి కుటుంబములతో రావల్సింది మున్నగుస్థలములకు వెళ్లిరి. ఇందులకు 1200 మంది ప్రతినిధులు గల యాసభవారు చాల విచారమును ఆగ్రహమును తెలుపుచున్నారు.
- (2) ఈకోట్లాటలు జరుగనని ముందుగా తెలిసియుండి నను ఉద్యోగులు ముందును వెనుకనుగూడ చాల ఉపేక్ష వహించుట చాల కోపనీయము. వారు కొంచెమైనను శ్రద్ధపుచ్చుకొనలేదు.
- (3) మూడువేలమంది హిందువు లిటుల మూడువేలల నుండి యిండ్లను వదిలి అస్సగ్రామములలో అరకాసు లేకుండ అన్నవస్త్రములకొర కలమటించుచుండ ఆరావ్రిము దొరతనమునకు కేవలము ఉపేక్షబూనుట మిక్కిలి విచారకరము. మొదట కలహమునకు గడంగినవారు మహమ్మదీయులగుటచే ఆత్మరక్షణము కొరకే హిందువులు తుపాకులు కాల్పిరి. అట్టిచో హిందువులలో చాల మార్కాద గలవారిని 16 గురిని అరెస్టు చేసి మహమ్మదీయులలో నీరులను ముగ్గురిని మాత్రమే ఉద్యోగులు అరెస్టు చేయుట చాల ఆక్రమము. కోహాటు హిందూసభాధ్యక్షుడు ను గొప్ప జమీందారుడును రాయబహదరు సర్దారు సఖనుసింగుగారిని ఆయన కుమారుడగు బాల్ద్యురు సర్దారు సఖనుసింగుగారిని విచారణ లేకుండ 2 1/2 మాసములనుండి చెరసాలలో నుంచిరి. వారిని జామీనుమీద వదులుటకు కోహాటుమహమ్మదీయు లంగీకరింపలేదను కారణమున వారిని జామీనుమీద వదిలలేదు. ఈరీతి

గా చేసి హిందువులు మరల నెట్టివరకులను కోరకుండ కోహాటుకు వెళ్లుట నిగ్గుంధింపజూచుట చాల ఆక్రమము. (4) ఈవిషయమున నిజమును తెలిసికొనగోరి రాజప్రతినిధి తన కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులలో నొకరిని విదేశకార్యదర్శిని అచటికి పంపించుటకు సంతసింప చున్నాము గాని దీనినిగూర్చి విచారించుటకు హిందువులు, సిక్కులు, మహమ్మదీయులు, పాశ్చాత్యులను గూడ సభ్యులు గాగల స్వతంత్రసంఘమును త్వరలో ఏర్పరుపవలెనని కోరుచున్నాము. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును పరిమితకాలములోపల సమాధానము కుదురనిచో మరల అరెస్టుచేసెదమను మరతు లేకుండ హిందువులను సిక్కులను వెంటనే జామీను మీద ఆదొరతనమువారు వదిలివేయవలెను. దోమకొనబడిన సాతును వీలైనంతవరకు రాబట్టవలెను. కోహాటు పోలీసుదళమున సగముమంది హిందువులు సిక్కులు ఉండునటు ఏర్పాటుచేయవలెను. వ్యాయాధిపతులుగాను కార్యనిర్వాహకోద్యోగులుగను చాలమంది హిందువులను సిక్కులనుగూడ యమించవలెను. (5) పడగొట్టబడిన యిండ్లు ముగ్గునునానిని మరల కట్టించుట కెంతవ్వయునుగో నిర్ణయించుట కొకసంఘమును నియమించవలెను. (6) త్వరలో నొక ప్రతినిధిసభ్యుని స్వయముగా రాజప్రతినిధిని సందర్శించి విన్నవించుటకు అర్హుడు ఏర్పాటు చేయవలెను. (7) రావల్పిండి హిందువులు స్వాగృహ్య మొనరించి కోహాటు హిందువులకు వెళ్ళువిధముల సహాయముచేసినందుల కీసభవారు వారిని ప్రశంసించుచున్నారు. (8) హిందూమహమ్మదీయనాయకులు కోహాటులో మరల రెండుమతములవారీని సఖ్యమును కలిగింపవలెనని యాసభవారు కోరుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

ఓడదిగినప్రముఖులు

బొంబాయి, డిసెంబరు 5:— కేటి తపానావ యగు "వైవా"లో ప్రయాణము గావించి బొంబాయిరేవులో దిగిన వారిలో సర్ ఫిలిప్ గ్రేయాగర్ టుక్, కెన్నెల్ జె. డి. యంగ్లీస్, సర్ శంకరన్ నాయర్, సర్ మహమ్మద్ రఫీకాగార్లు ముఖ్యులు. (అ. ప్రె.)

లాటరీ

కొండాపురంలో గొప్పజిన్నింగ్ గ్రండ్స్ నట్ ప్యాక్టరీ లాటరీ

(1732)

కనెక్టువారి L. DIS. 3505-1924 గా తెలియపరచి లాటరీమూలముగా విక్రయించుచున్నాము.

త్వరపడుము. **లాటరీ కలుపు లేదీ 1925 ఏప్రిల్ 22** మంచితరుణము.

రూ 52,500 లకు లాటరీ. టిక్కెట్లు 1 కి రూ 5-0-0. 10500 టిక్కెట్లుమాత్రమే. మహాఆర్డరుద్వారా సొమ్ము ముప్పై మిలియన్ టిక్కెట్లు పంపబడును.

లాటరీవేయు ఆస్తివివరము:—కడపజిల్లా జమ్మలమడుగుతాలూక కొండాపురంలో మాస్టాధీనానుభవములో వున్న సుమారు 4 యకరముల భూమిని చుట్టూ కాంపౌండుగోడ. అందులో వున్న 11 హార్స్ పవర్ పోర్టబుల్ స్టీయింజిన్ 10 ప్లాట్బ్రదర్స్ జిన్నులు. 3 కి. టైప్ డిక్టేటర్, వేల్వేటర్, క్లినింగ్ మిషన్, ఫిటింగ్ చేయని 2 ఆయిల్ ఎక్స్ట్రాక్టుమిషనులు, వీటికి సంబంధించిన బిల్డింగులు గోడవునులు, సామానులు, కాపుముందుటకు దివ్యమైన మహాలు గల గొప్ప యిల్లున్న, కాంపౌండులోకి చేరిన మరివకయిల్లున్న, కూలీలకు 6 కొట్లములు, బావి, నిమ్మతోటగలిగి మంచి వర్షింగు ఆర్డరులోవున్నది

సాకర్యములు వగైరా:—రైల్వేస్టేషన్ కాంపౌండులో యీ ఫ్యాక్టరీగోడ కలుసుకొని రైలుకు మిగుల చేరకగా వున్నది. కడపనుంచి తాడిపత్రివరకు బాగుగా పనిచేసిన మొదటితరగతి ఫ్యాక్టరీలలో నిది యొకటి. దినం 1-కి 12 గంటలు పనిచేసిన 100 బార్లల శనిగెకాయ పప్పు, 8 బార్లల దూది తయారగును. ప్రతి శనిగెకాయ విశేషముగా పండు పల్లెలకు మధ్య నున్నది. కొండాపురం శనిగెకాయవ్యాపారమునకు విశేష ప్రసిద్ధికెక్కినదని సర్వలకు తెలిసిన విషయమేను.

కమీషను యేజెంట్లు కావలెను. మంచికమీషన్ యివ్వబడును. అన్నివిషయములకు క్రింది అడ్రసుకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ఇతరవిషయములు:—టిక్కెట్లయొక్క పూర్తి అయిన వెంటనే లాటరీకలుపులేదీ పినాగిని ఆంధ్రప్రదేశ్, హిందూప్రదేశాలలో ప్రచురముచేయించి మ|| రా|| రా|| గుత్తి దివాన్ బహదూర్ పి. కేశవశిల్పి గారును యింకా తగువెద్దమనుష్యులయెదుట లాటరీ కలిపి మెత్తబడును. వసూలు అయినసొమ్ములో ఖర్చులుపోను, మిగతసొమ్ము కడప యింపీరియల్ బ్యాంక్లో డిపాజిట్ చేయబడును. గెలుపొందువారికి వెంటనే పోస్టుద్వారా తెలుపుతూ పై ప్రతికలలో ప్రచురము చేయబడును. ఆవెంటనే 15 రోజులలో వారి స్వంతఖర్చులపైని మాన్యుక్రమమైన డస్తావేజును పొందవచ్చును.

లాటరీ టిక్కెట్లు మావద్దగాని, మేము నియమించిన ఏజెంట్లవద్ద గాని, స్వయముగాగాని, మనియార్డర్ ద్వారా సొమ్ముపంపిగాని పొందగలరు. లాటరీ టిక్కెట్లు అమ్ముటకుగాను, కమీషన్ యేజెంట్లు కావలెను. మంచికమీషన్ యివ్వబడును. ఏజెంట్లుగా పనిచేయువారు, గొప్ప లాభము పొందుటకు మంచితరుణము. కమీషన్ వగైరా అన్ని విషయములకు లాటరీ స్వంతదారుల మగు మాకు, యూక్రింది అడ్రసుకు వ్రాసిగాని, స్వంతంగా వచ్చిగాని, యేర్పాట్లు చేసుకొనవచ్చును.

లాటరీ కలుపు వెద్దమనుష్యులు

మ|| రా|| శ్రీ దివాన్ బహదూర్ పి. కేశవశిల్పిగారు, గుత్తి.

అడ్రసు:— శి. యం. వెద్దరామారెడ్డి, బి. సి. మల్లారెడ్డి

పోస్టు, కొండాపురం. కడప డిస్ట్రిక్టు. M. S. M. Ry.

కాశ్యేటినగరం జమీందారి

రైతులమహాసభ

30 నవంబరు 1924 తేదీని నగరియందు

సమావేశ మగుట

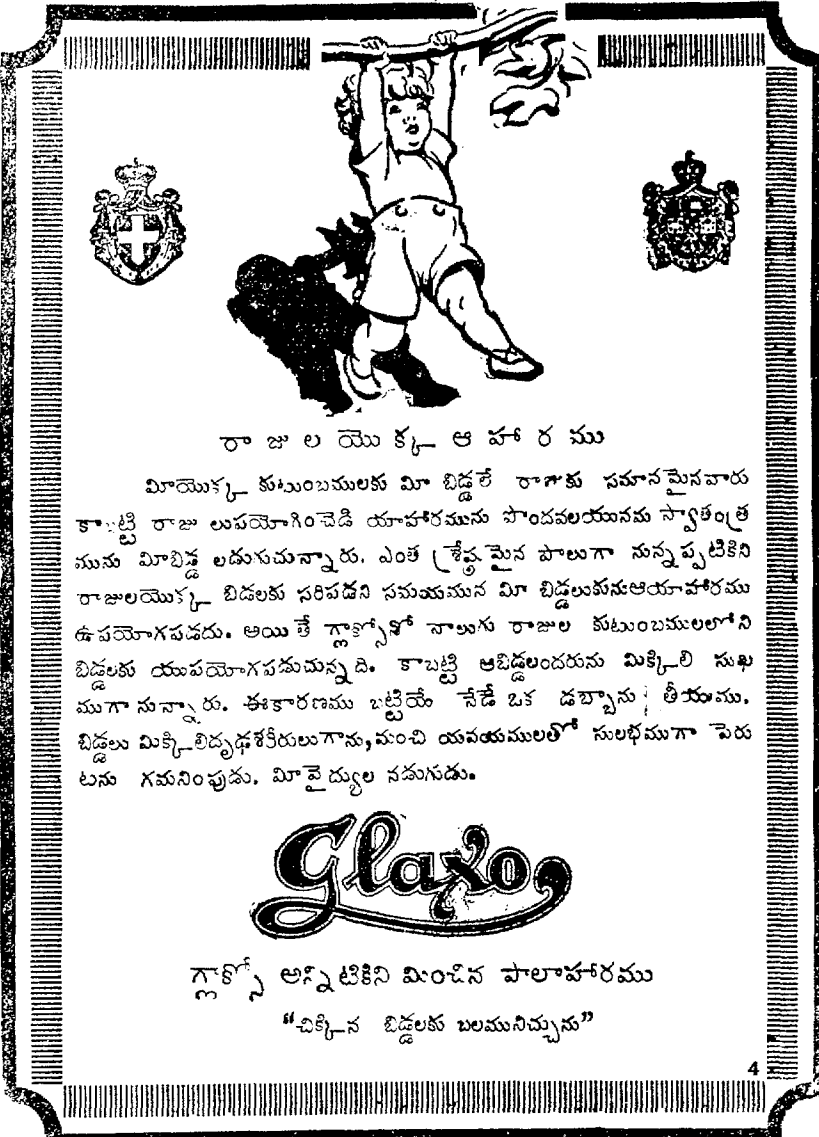
(స్వకీయవిలేఖరి)

చిత్తూరు మండలమందలి కాశ్యేటినగర సంస్థానమునకుం జేరిన ముఖ్యమంత్రిగారు మాదులతో నొకటియగు నగరి శ్రీహరిగార్ చెంగమనాయనివారి మధ్యమహాసభలో మహాసభ నవంబరు 30 తేదీ మధ్యాహ్నము 1 1/2 గంటలకు రైతుప్రార్థనము తో ప్రారంభించబడినది.

తిరుత్తనీ నారాయణవరము పల్లిపట్టు తాలూకాలలోని ముఖ్యరైతులును చిత్తూరు తిరుపతి యోగపురము మున్నగు ప్రదేశములనుండి పలువురు మండలనాయకులు సభ నలంకరించి యుండిరి. సభ నలంకరించినవారిలో శ్రీయోతులు బి.మునుస్వామి నాయుడుగారు, బి.ఎ. బి.ఎల్.ఎం.ఎల్.సి. కట్టమంచి రామ లింగారెడ్డిగారు, ఎం.ఎ.ఎం.ఎల్.సి.సి. దుర్రైస్వామయ్యగారు.

ఎం.ఎం.ఎల్.సి. ఆర్. పార్థసారథియ్యంగారు, బి.ఎ. బి.ఎల్, యం. దేవరాజులనాయుడుగారు, బి.ఎ. బి.ఎల్, రాజా బొ. రామకృష్ణరాజులుగారు, బి.ఎ. బి.ఎల్, ఆర్. వెంకటరెడ్డిగారు, బి.ఎ. బి.ఎల్, కె. ఆర్. వేంకటాచారిగారు బి.ఎ. బి.ఎల్, యం. వరదాచారిగారు, బి.ఎ. బి.ఎల్, సి. సుబ్బరామయ్యగారు, బి.ఎ. టి. వరదయ్యగారు (పీఠకు), వేమన వేంకటాచలనాయుడుగారు, పూడి ముత్య లురెడ్డిగారు, గుండాకెడ్డి రంగయ్యరెడ్డిగారు, పైదా వరదరా జులురెడ్డిగారు, బూదూరు రామానుజులురెడ్డిగారు, బొ. కుప్ప సామిరెడ్డిగారు, వే. రామచంద్రయ్యగారు, యం. అరుణాచల నాయుడుగారు, డి. పుల్లమరాజుగారు. పాళాల సంజీవరాజు గారు, మురుగేశమొదలియ్యగారు. వడకలూరు ముత్యాల నాయుడుగారు. పాముల, రామచంద్ర కొండారెడ్డిగారు, ఘట్టం, శేంకట్రామా నాయుడుగారు, ఆనం - కుప్పస్వామి నాయుడుగారు మున్నగురైతు ప్రముఖు లాదిగాగలవారుండిరి. మొత్తము సుమారు మూడువందల ప్రజలు సభకు విచ్చేసి యుండిరి.

ప్రత్యక్షమున శ్రీ దేవరాజులనాయుడుగారు సభ ను ప్రకటించుచు సభోద్దేశముల వివరించి, నేటి మహాసభకు శ్రీయుతులు కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారిని అధ్యక్షత వహింపవలసినదిగ కోరిరి. కరతాళధ్వనలమధ్య శ్రీ కెడ్డిగార్ గ్రాసన ములంకరించిరి. శ్రీ రెడ్డిగారు తమప్రారంభోపన్యా సమున ప్రారంభించుచు రైతు విషయముగను ఎస్టేట్ ల్యాండు ఆక్టు సవరణకు రానుండుటచే అందుకు గావింపవలసినకార్య విధానములనుగూర్చియు కొంతవడి మాట్లాడుచు తా మానాడు రాత్రి బొంబాయి మెయిలున పంజాబు అకాలీ విచారణసంఘ సభ్యులగ వల్లసనియున్నందున కార్యక్రమ మనసరముగ ముగింపు చేయవలయు ననియును మాట్లాడిరి. అటువెనుక శ్రీ మాన్ సి. దొరై స్వామయ్యంగారు ఎం. ఎల్. ఏ, వారును ఆంగ్లముననే మిగులరసవంతముగ మాట్లాడుచు, ఎస్టేట్ ల్యాండు ఆక్టులోని లోపములను అపమార్పుగావలసినపద్ధతులను సూచించుచు మాట్లాడిరి. శ్రీయుతులు బి. మునుస్వామినాయుడుగారు ఎం. ఎల్. సి. వారును తేచి, సుమారుగంటకు మీదుగ గంభీరముగమాట్లాడుచు రైతాంగమునకును జమీందార్లు అడమా దార్లు ప్రాప్రయింబుర్లు చిల్లకోత్రీయందాస్లకును నల అవినా భావసంబంధములనుగూర్చియు వీరిహదానులచే రైతులపడుచుండు కష్టములను ప్రస్తుతము జారీలోనుండు ఎస్టేట్ ల్యాండు ఆక్టుపై తమకు గలిగిన అనుభవములను అందుచే రైతులపడు చిక్కులను అందలికెక్కునులకు గల జేడిమి, వానిని దగ్గించుకొనుట కుపాయములను బాగుగవివరించుచు గతి నాలుగేండ్లనుండి యు తమకు కాసనసభయందు గలిగిన యనుభవములను బాగుగ విశేషమున ప్రస్తుత మీ షిశింబరు మాసము 15 న తారీఖుననే "ఎస్టేట్ ల్యాండు ఆక్టు సవరణ సంఘము" (సెలెక్షన్ కమిటీ) వారు కూర్చోని విచారణ సలహానట్లు తా నా సంఘమున నొక సభ్యుడుగా నున్నందున నిన్ననే యుత్తర్యలో వచ్చినవనియు కీర్తిశేషులైన స్వామికాళా సభ్యులను శ్రీమాన్ కే. శ్రీనివా సయ్యంగారి కాలముననే యీ యాక్టు విషయముగ రైతాంగ మునకు అనుకూల మగు విధముగ అనేకసవరణలు గొంపోయి దివాంచిరిమనియు నా కాసయమున విచారణ సంఘము

రాజుల యొక్క ఆహారము

మీయొక్క కుటుంబములకు మీ బిడ్డలే రాజులు సమానమైనవారు కాబట్టి రాజులు పయోగించెడి యాహారమును పొందవలయునను స్వాతంత్ర్యమును మీబిడ్డలకునున్నది. ఎంత శ్రేష్ఠమైన పాలుగా నున్నప్పటికిని రాజులయొక్క బిడ్డలకు సరిపడని సమయమున మీ బిడ్డలకును ఆయాహారము ఉపయోగపడదు. అయితే గ్లాక్సోతో నాలుగు రాజుల కుటుంబములలోని బిడ్డలకు యుపయోగపడుచున్నది. కాబట్టి ఆబిడ్డలందరును మిక్కిలి సుఖముగా నున్నారు. ఈకారణము బట్టియే నేడే ఒక డబ్బాను తీయుము. బిడ్డలు మిక్కిలిదృఢకేరీలుగాను, మంచి యవయములతో సులభముగా పెరుటను గమనింపుడు. మీవైద్యుల నడుగుడు.

Glaxo

గ్లాక్సో అన్నిటికిని మించిన పాలాహారము

"చిక్కిన బిడ్డలకు బలమునిచ్చును"

గ్లాక్సోచే నాలుగు రాజకుటుంబముల బిడ్డలు మిక్కిలి జయప్రదముగా పెంచబడిరి

టోటగా సరఫరాచేయువారు ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు ఆండు కో., లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకావోరేటు చేయబడినవి.) తిపాలపెట్టె నెం. 40 మద్రాసు.

నందు నాతోడి సభ్యులగు శ్రీ వేమనపు రామదాసు పంతులు గారును మిగుల పాయమొనర్చినదియు ఇప్పుడును రైతులందరే కాక యజ్ఞులైసంఘముగాచేరి విచారణసంఘమునెదుటసాక్ష్య మిచ్చి తగుమైన ప్రచారముగావించి, ఆక్టులో మన కనుకూల మగు పద్ధతులతో సవరణలను గావించు కొను మార్గమును ముఖ్యము గ జూడవలయుననియు నేను విచారణసంఘసభ్యుడుగా నున్నను రైతులపరముగ సాక్ష్యమి య సేయుగనుండి రైతాంగమునకునేక కీర్తివంశనలేక జేయుదుననియు వివరించిరి.

అటువెనుక శ్రీమాన్ కె. ఆర్. వెంకటాచారిగారు బి. ఏ., బి. ఎల్. (చిత్తూరు) ఎస్టేట్ ల్యాండు ఆక్టును బాగుగ పఠింపించి తమకు తోచినవిధముగ ఆక్టును ఏయే సవరణల నెట్లు మార్పు రైతాంగమున కనుకూలముగ జేయవలయునో అట్టివిధానముల సూచించుచు నొకవ్యాసమున ఆంగ్లమున వ్రాసి ముద్రింపించి తేచ్చి వానిని సభయందు జదివి వినిపించుచు కొంతసేపు ఆరవమున మాట్లాడుచు యీజమీందారి రైతుల యభివృద్ధికోరి అన్నివిధముల ఆక్టును సవరింపుటకు బూనుకొని రైతులకుగాను పాటుబడుటకు శ్రీమునుస్వామి నాయుడుగారు మిక్కిలి ససర్థుని జెప్పిరి.

శ్రీమాన్ సి. ఆర్. పార్థసారథియ్యంగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. వారును రైతుపక్షమున మాట్లాడిరి:—

శ్రీయుతులు యం. దేవరాజులనాయుడు బి. ఏ., బి. ఎల్. వారును, వేమనపద్మములను, భగవద్గీతా శ్లోకములను, వైష్ణవమత గ్రంథములలోని శ్లోకములను యువాహరణముగా గొని చదువుచు, తమ యనుభవమునుబట్టియు, ఆక్టులోని నిరంకుశములను పెక్కునలను మార్పుజేయవలసిన సూచనలను విరివిగా చెప్పుచు గంభీరముగ చాలసేపు మాట్లాడిరి.

రైతులలోను శ్రీ వేమన వెంకటాచలనాయుడుగారు గుండాకెడ్డి రంగయ్యరెడ్డిగారు, బూదూరు రామానుజులురెడ్డి గారు మాట్లాడిన తదుపరి ఆక్టులోని కెక్కునల సవరణజేయు విధానమున ప్రజలమన చర్చజరిగి తుదకీవిధముగ తీర్మానములు గావించిరి.

తీర్మానములు

(1) ప్రస్తుతము జారీలోనుండు ఎస్టేట్ ల్యాండు ఆక్టు ను తగువిధముగ సవరించుచు చట్టమునందుండు రైతులకుగల ప్రతిభావిషయములను తీసివేయుచు చట్టముగ నేర్పాటుజేయు ని

మిత్తము కాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టవలసినదనియు ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారిని ప్రేరేపించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు: యం. దేవరాజులనాయుడుగారు.

ఆమోదకులు: వేమన వేంకటాచలనాయుడుగారు.

(తీర్మానము సభవారిచే ఆమోదింపబడినది)

(2) ఆ. ఎస్టేట్ ల్యాండు ఆక్టు ప్రస్తుతమునగల లోపముల నెత్తిమాపుచు ప్రస్తుతము చేయవలసిన మార్పుల నెత్తి చూపుచు కాసనసభయందు రైట్టుట కుపయోగమున నొక "యూ వాన్సు (మెమోరాండము)ను తయారుచేయుననిమిత్తము యీ క్రిందివారి నొకసంఘముగ నీసభవారు నియమించుచున్నారు.

శ్రీయుతులు బి. మునుస్వామినాయుడుగారు ఎం. ఎల్. సి, రాజా బొ. రామకృష్ణరాజులుగారు బి. ఏ., బి. ఎల్, సి. దొరై స్వామయ్యంగారు ఎం. ఎల్. ఏ, సి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యంగారు బి.ఎ. బి.ఎల్, గుండాకెడ్డి రంగయ్యరెడ్డి, వేమన వేంకటాచలనాయుడు, మురుగేశమొదలియ్య, సి. దైవశిఖామణిమొదలియ్య, వి. వేంకటేశ్వరనాయుడు, నాయుడు, బొమ్మిని కుప్పసామిరెడ్డి, ఆనం కుప్పసామినాయుడు, పైదా వరదరాజులురెడ్డి, డొ. పుల్లమరాజు, పూడి ముత్యాలరెడ్డి, యం. అరుణాచలనాయుడు, వడకలూరు ముత్యాలనాయుడు, ఘట్టం వేంకట్రామానాయుడుగారు.

వీరందరు యీనెల 6 వ తారీఖున ఆదివారమునాడు చిత్తూరున శ్రీ యం. దేవరాజులనాయుడు బి. ఏ. బి. ఎల్. వారి ఆఫీసున సమావేశమై మెమోరాండము తయారుచేయవలసినదిగను తీర్మానించిరి.

శ్రీ యం. దేవరాజులనాయుడుగారు యీసంఘమునకు అధ్యక్షులుగను, శ్రీమాన్. యం. వరదాచారియ్య బి. ఏ. బి. ఎల్. గారును కె. ఆర్. వెంకటాచారి బి. ఏ. బి. ఎల్. గారును సభ్యులుగను నుండి వీరందరు గలసి తయారుచేసిన మెమోరాండమును గొని కాశ్యేటినగరం జమీందారిరైతుల పక్షమున విచారణసంఘమునకును సాక్ష్యమిచ్చుటకు వైము వ్యవసాయ సంఘసినదనియు తీర్మానించిన తదుపరి రైతుల పక్షమున కిమాన్ యన్. కె. వరదాచారియ్యగారు రధ్యక్షులకును తదితరనాయకులకును వందనము లర్పించుటతోడను అధ్యక్ష కాది ప్రభుత్వలకు పుష్పమాలలు వైచుటతోడను పరస్పరాభి వందనములతోడను సభ సాయంతన ముగంటలకు ముగింపు గావించబడినది.

లక్ష్మీ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1686

10, నిస్ బెట్ రోడ్డు, లాహోరు.

(1924 సం॥రం మార్చి 28 వ తేదీన 1918 సం॥రం ఇండియన్ కాంపెనీల ఆక్ట్ ననుసరించి రిజిస్టరు చేయబడినది.)

అనుమతిబొందిన మూలధనము రూ 10,00,000 చందాలు వేయబడిన మూలధనము రూ 10,00,000

1-11-1924 తేదీవరకు చెల్లించబడిన మూలధనము రూ 88, 255 లు

1-11 1924 తేదీన వసూలుకావలసిన అలాటుమెంటుపై కము రూ 11,745

మూలధనమునకు పైగా నే చందాలు వేయబడినది. వాటాలకు యిక్రముందు దరఖాస్తులు అంగీకరింపబడవు.

బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్లు

1. లాలా లజపతిరాయ్ గారు, 2. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు, 3. రాయ్ జడభగత్ రామ్ గారు, 4. రాయ్ బహదూర్ లాలా ధన్వంతరీ రాయ్ గారు, 5. లాలా దివాన్ చందుగారు, 6. డాక్టరు నిహాల్ చంద్ సిక్రీ గారు, 7. పండిత కె. సంతానం గారు. (మేనేజింగు డైరెక్టరు)

అసాధారణ, అపూర్వవిజయము గలిగినది. మొదటి 5 వ సం॥లలోనే రూ 14,00,000 లకు పైగానే ప్రమాణపత్రము వసూలు అందినది. అనుమతి పొందిన పాలీసీలు, పాలీసీ హోల్డర్లకు లొంగుకొనినది నియమములు లేవు.

విక్రీయ నిపుణులగాను, విశేషములతోను నిర్వహించబడుచున్నది.

ప్రాసెస్సు కుటుంబ, ఫారములు, ఇతరసంగతులు ప్రధానకార్యాలయమునకు దరఖాస్తుపంపిన పంపబడును.

పండిత కె. సంతానం (మేనేజింగు డైరెక్టరు)

మంచి పలుకుబడి, పూర్తిగాలవాదులము దరఖాస్తులు ఈ దిగువవిలాసమునకు పంపుకొనవలెను.

లోకల్ అడ్మినిస్ట్రేటరు కార్యాలయము, 16 నుంకురామ కెట్టిపేటి, మద్రాసు.

కాపుపత్రికా కార్యాలయము

మండ్ల, లింగాలపేట, కృష్ణాజిల్లా

ఇది యొక్క వార్షిక. కాపు, తెలగ, బలిజ, ఒంగూరి మహా

జరులయొక్కయు తదితర వ్రాస్తాణేతరులయొక్కయు వేశాధి మానులయొక్కయు సాంఘిక, ఆర్థిక, పారిశ్రామిక, వ్యవసాయక, రాజకీయపరిస్థితులను హక్కులను కాపాడుటకు వెలువడి ఉన్నది. గానవ్రాస్తాణేతరులను జందాదారులై సంఘాభివృద్ధికి చేయూతనొసగవలెను.

ఇది వార్షిక ప్రధమవిధి. సంవత్సరచందా రూ. 3-0-0

కాలపాడువడి బారువడి జాబితా

చుస్తకము

వక్రితకున్న, వర్తకులకున్న, వడ్డీవ్యాపారస్తులకున్న అమూల్యము

అసలుమొత్త మెంతయైనను యెంతకాలమునకైనను నెల 1.కి రు 100.కి రు 0.80 లు మొదలు రు 2.0-0 లు వరకు 28 విధములగు వడ్డీరేట్లను సాల్పరి కాంపౌండు వడ్డీతో ఆయ్యే అసలీఫాయదాలు కలిపినమొత్తమునకు నెల 1.కి రు 100.కి 0.4-0 లు మొదలు రు 8.2-0 వరకు 50 విధములగు వడ్డీరేట్లను బాంధవ్యమునకు నెల 1.కి రు 28, 29, 30, 31 రోజులుగల నెలలలో యెన్నిరోజులకైనను యింటిఅడ్డు, జీతములు మొదలగునవియున్న కనపర్చుబడి యున్నవి. వడ్డీకాగితములపై ముద్రితము. నిండు క్యాల్కోలైండు. నెల రు 2.0-0 లు. తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము. పలుకువారు:— వంక సూర్యనారాయణ బి. ఏ., బి. ఎల్. పీ. డర్, రాజమండ్రి

ది ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

బొంబాయి

విక్రీయమునకు వేసిన అడంబరములేని పాలీసీయని ప్రపంచమందు అంతటను తెలియును.

పాలీసీలు మంచిక్రయమునకు యిచ్చుటకు వీలుగలను.

ప్రీమియములు చాల తక్కువ కాలము గడచిన పాలీసీలు పునరుద్ధారణచేయబడును.

వర్తకులు సులభమైనవి. హక్కుదారులకు సకాలమున పైకమివ్వబడును.

గడిచిన సంవత్సరపు బాలన్సుషీటుకు, ప్రాసెస్సు కుటుంబ ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

లెంగుకూరుబొంబాయి

152 కమ్మర్షియల్ పేజీ

మద్రాసుబొంబాయి

9/10 సెకండులై నువీచి

సర్ పాత్రోగారికి

గుడివాడలో సమర్పించిన వినతిపత్రము

మద్రాసు దొరతనపు విద్యాశాఖామంత్రి గౌరవనీయులగు శ్రీ పరశురామపాత్రోగారికి

గుడివాడ ఆదిమాంధ్రులను, నిమ్మజాతులను, సవనయగు జేయ విన్నపము.

మహాశయ!

నిమ్మజాతులయొడల అభిమానముచే పురికొల్పబడి తామిచ్చుటకు విచ్చేసి తమరిని సంవత్సరముభాగ్యము గలుగజేసినందులకు యెంతయు కృతజ్ఞులము. గుడివాడయందు రాత్రిపాతకాలయొక్కటి నిమ్మజాతులకును, సామాన్యులకు బీదలకును నుచితముగ విద్యగరపునిమిత్తము 1906 వ సంవత్సరమున స్థాపించబడినది. సుమారు ఒకసంవత్సరం కడచినవెనుక మరియొకపాతకాలగూడ స్థాపించబడి రెండుపాతకాలలనుచేరి 40,50 మంది పిల్లలతో 1920 వ సంవత్సరంవరకు నిర్వహింపబడుచు వచ్చెను. 1918 వ సంవత్సరం దీపావళిసమయమున పగటిధర్మపాతకాల సుమారు 25 మంది విద్యార్థులతో స్థాపించబడి సుమారు 100 గురు విద్యార్థులవరకు నాకర్షించి అభివృద్ధి చెంది నేటివరకు జరుగుచున్నది. సుమారు 1922 సంవత్సరంమొదలు యీసంవత్సరం జూన్ మాసమువరకు జరిగినకాలములో రాత్రిపాతకాలయొక్కటి పూర్తిగ మృగ్యమై రెండవది నామమాత్రావశిష్టమై యున్నది. గత జూన్ మాసములో పాటకపుజనులమధ్య తిరిగి రాత్రిపాతకాల యొక్కటి నెలకొల్పబడి దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. రెండవరాత్రిపాతకాలగూడ సరియగు స్థితిలోనికి తీసికొనివచ్చుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. పగటిధర్మపాతకాల 1922 వ సంవత్సరంమొదలు 1924 వ సంవత్సరం మే నెలవరకు కొంచెము ఊడకనొంది అప్పుడు నూతనముగ నియమింపబడిన దాలిపత్రి వెంకటాద్రియ్యగారి పరిపాలనకింద తిరిగి విద్యార్థుల నాకర్షించుచు కొలదిదినములలో విద్యార్థులసంఖ్య 100 మందికిపైగా అభివృద్ధిగాంచునను విశ్వాసము గలిగించుచున్నది. నూత్నములలో మోక్షమనునట్లు దగ్గతి యితర గ్రామములనుండివచ్చు యేకొలదిమందివిద్యార్థులతో మధ్యాహ్న భోజనసౌకర్యము గలుగజేసిన ప్రధానోపాధ్యాయుల కృషియే యీ యభివృద్ధికి కారణము. ఈప్రకారము మధ్యాహ్నము ఒక్కపూట భోజనపాత్ర గలుగజేసినచో చుట్టుప్రక్కలనుండి సుమారు 100 మంది రానున్నట్లు అగపడుచున్నది.

వసతిగృహము

బీదలను, అందుముఖ్యముగా నిమ్మజాతుల విద్యనభ్యసించుటకు రుసుమునిచ్చుకొనుటకు శక్తిలేనివారగుటయేగాక భోజనముగూడ ఉచితముగ లభించినగాని యెట్టిఉచితవిద్యావిధానమైనను వారికుపయోగపడ దనుసంగతి అందరికిని తెల్లమే. అట్లుభోజనము, విద్యయు, ఉచితముగ లభించినను మటుంబ పోషణకై సిల్లలస్వల్ప అర్జనములమీదగూడ ఆధారపడియుండవలసినవచ్చు కడబాతులకు అట్టియార్జనములయొక్క లోపము నివారించునట్లు దొరతనమువారు సహాయము చేసినగాని నిర్బంధించి తవిద్యయు వీరికింంతకష్టమునకే కారణమగును. ఇట్లుయెన్నియున్నను భోజనపాత్రయు, విద్యాపరికరములను, వస్త్రములు గూడభర్తృముగలభించినగాని విద్యావ్యాపనము బీదలకుసాధ్యము కాజాలదు. మఱియు యిట్టిజాతులలో పారిశ్రామిక కృషిగూడ అవసరము. కనుక వసతిగృహ పారిశ్రామికశాఖల రెంటియొక్క స్థాపనమునిమిత్తము సుమారు ఆరు (6) యేకరములభూమి దొరతనమువారిచేత యిక్కిలివను చేయించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇట్టి యిక్కిలివను అధికారపు సహాయముతోపాటు అందుకుగవ్యయమునకుగూడ దొరతనమువారి ఉదారసహాయము వాంఛించుచున్నాము.

పోషణ

ఈప్రయత్నము లన్నిటియొక్కయు పోషణకు సర్కారువారిచ్చు గ్రాంటును, దీపావళిముట్టియును, ఈభారమంతయు వహించువారి ఒక్కరిసహాయమునే ఆధారముగా.

స్థాపరము

ధర్మపాతకాల నిమిత్తము యీభవనము సుమారు 15000 రూ॥లతో నిర్వహించబడినది. ఇందుకు సరిదొరతనమువారివల్లను యిటుక కాలిచ్చుటకు సుమారు రు 400 ల ఖరీదుగల తున్నుచెట్లు గుడివాడతాలూకాబోర్డువారివల్లను సహాయము మాత్రము లభించినది. తక్కినవి ఒక్కరి ఈజుయే యెయున్నది. చుట్టుప్రక్కగోడ, భవనముమట్టి వసారా విద్యార్థులకు వైద్యసహాయము మొదలగు యేర్పాట్లుచేసి యీపాతకాల సర్వంగ సుందరముగ జేయుటకు అధము యింకా రు 10000 లు అయినను కావలసియున్నవి. ఇందుకు భవనపు విరాళము దొరతనమువారి యొద్దనుండి ఆపేక్షించుచున్నాము. సమీప గ్రామముగుబామ్మలూరులోగూడ యొకపగటిధర్మపాతకాల నిర్వహింపబడుచున్నది. ఇందుకు స్థలనిమిత్తము దొరతనమువారిని కోరగా వారొసగుచున్నారు. మా ఆదిమాంధ్ర సహకారసంఘము

మగు ధర్మలకుగాని, సరియగు కొలతకుగాని అవి లభించకద్రవ్యము చాలకొల్పవుచుండును. ఈ నష్టమునుండివారిని తప్పించుటకు వస్తు నిలయములు (Stores) చాల సహకారిగా నుండుటయేగాక కుటుంబము 1 కి నెల 1 కి రు 8, 10 లు కొనుబడి చొప్పున చూచినను ప్రతి ఆదిమాంధ్రప్రదేశ్ (రు 1 కి అధమును ఒక అణా లాభము చొప్పున) నుమారు రు 25,80 లు లాభము సమహారి యితరుల సహాయము నక్కర లేకయే అక్కడివారికి పాకకాల నడుపుటకు సాధ్యమగును. ఇట్టి ప్రయత్నము స్వల్పముగా యిక్కడమాడ జరిగినది. కాని సరియగు నిర్వాహకులు దొరకనందున యిది పూర్ణముగా సఫలముకాలేదు. కొలదికాలములో యేమియు ఆదిమాంధ్ర ప్రముఖులగు శ్రీ ఎల్లెల సూర్యవారాయుని గారిందులకు పూనుకొని నందున యిందలి సత్ఫలములను త్వరలో చేపూరునని విశ్వసించుచున్నాము.

నైతికము

ఆర్థిక ప్రయత్నముల నైతిక ఫలములుకూడ చేకూరవని. తాగుడు తగ్గినది. మారుమనవుల యొడల విముఖత యేర్పడుచున్నది. చచ్చినగొడ్డమాంసము తినుట, గోహింసయు కూడ చాలవరకు తగ్గినది.

మతము

శ్రీశ్రీస్థావ్రమి, వినాయకచతుర్థి, దసరా, నృసింహ జయంతి మొదలగు పర్వపురస్కారములలో పండుగలు, ఉత్సవములు, భజనలు జరుపుటవలన స్వయంతాభిమానము హెచ్చుటకు అవకాశముగల్గుచున్నది. ధర్మపాతకాలావిద్యార్థులకును, సామాన్యముగ ఆదిమాంధ్రుల సంఘములలోని గ్రామములవాటిని ఉపయోగార్థమై శ్రీరామమండపిర్యాణముకొరకు ఈ భజనమున కెదురుగ నున్న గ్రామవాసిడి దొరతనమువారు రు 110 లు ఖరీదు తీసుకొని మా నేనాశ్రమమునకు ఒసగియున్నారు. ఈ విషయమున దేశీయులలో కొంత వ్యతిరేకభావము కల్గినను శ్రీపరమేశ్వరానుగ్రహమువల్ల అంతయు చక్కబడునని విశ్వసించుచున్నాము. ఈ సామ్యకూడ శ్రీ గూడూరి రామచంద్రరావు పంతులుగారిచేతనే అధ్యాప్తమయ్యబడినది.

ప్రచారము

చుట్టుప్రక్క గ్రామములలోని నిమ్మజాతులకు ముఖ్యముగా నైతికముగ ఉద్బోధచేయుటకు 1921 వ సంవత్సరములో 10, 12 ఆదిమాంధ్రప్రముఖులు కుటుంబములతో యిక్కడని వాసముగ నుండి పనిచేయ ప్రారంభించిరి. ఇప్పటికిని యిద్దరు ముగ్గురు అప్రకారమే కృషిచేయుచున్నారు. వీరిపోషణకు కాంగ్రెసువారి విరాళము, శ్రీ గూడూరి రామచంద్రరావుపంతులుగారిసహాయమును ఆధారములు.

ప్రస్తుతము

ధర్మపాతకాల కనుబంధముగ భోజననివాసములకు ఒక వసతిగృహమును పాశ్చాత్యిక కాఖయి అవసరమని పైన విన్నవించియున్నాము. ఇందుకు నుమారు య రీక్ష భూమి దొరతనమువారిచేత మాకు యక్కిజమనచేయబడుచున్నది. కాని అందుకు ఖరీదు ఆ ప రి మి త ము గ రు 30000 ల వరకు మడింపుచేయబడి అది మేమిచ్చినచో సంపాదించియచ్చెదమనిదొరతనమువారు తెలిపియున్నారు. ఖరీదువ్యత్యాసములు తుడుకుదేవిధముగానిర్ణయమైనను యిందులో చాల వ ర కు వి వ్యా కా ఖ వారు సహాయమొనర్చినగాని యీత్రయత్నము మాకేక్రికి మించినవగును.

నిమ్మజాతులకు మానవనివాసయోగ్యము లగు కుటీరములైనను రేకుండుట లోకవిదితము. ఒక్కచోటయైనను యేచిన్నవైనను నివాసార్థమగు కుటీరములు నిర్మించి నిదర్శనపల్లె యొకటి నిర్మాణముచేయుటకై యిక్కడకు మైలలోపు దూరముననున్న నాగవరపుపాడు గ్రామములో య 6 భూమిసంపాదించిపెట్టునని దొరతనమువారిని కోరగా యిందుకు ఖరీదు రు 80000 లు యిచ్చినయెడల యక్కిజమనచేసి యిచ్చెదమని ఉత్తరువుచేసియున్నారు. మొదట యేయనగడదీయినను ద్రవ్యము డిపోజిటుచేసినను, యావిషయములోను, గృహనిర్మాణమునకు కావలసినపైకము విషయములోను దొరతనమువారు నెల 1 కి 100 కి రు 0-8-0 కంటె హెచ్చునొడ్డిచొప్పున 15,20 సంవత్సరములలో శీర్షాముచేయు వరతుమీద ఋణమును వైనను సహాయముచేసినగాని యిదియును కష్టసాధ్యమగును. స్థితి గ ల వారి కి ని, వై కు ల ము వారి కిని, ప్రతిచోటను గృహనిర్మాణసంఘములు స్థాపించి రు 80, 40, 50 వేలు వరకు దొరతనమువారు సహాయము చేయ నున్నారు. అట్టిసందర్భములలో ఆంధ్రదేశములకును ఒక్కచోటనే యొక్క నిదర్శనపల్లెకు కావలసిన ఒక్క రు 20 వేలు ఋణముగ నిచ్చుటకు దొరతనమువారికి ధృక్కుమను, కర్తవ్యమును అని చెప్పసాహించుచున్నాము. ఇది తమప్రత్యేక పరిపాలనా కాఖకు సంబంధించుచున్నను తరుసహాయము అమూల్యము. ఈ యుత్సవమునకు శ్రీగూడూరి రామచంద్రరావు పంతులుగారి చేతు 50 పల్లపుభూమి దానముగా వ్రాంబడినది. అయినను ఆఖండమునకు కాలవ వగైరా ప్రత్యేకపు యేర్పాట్లు లేక పోవుటవల్ల ఉద్యమమునడిగిన గట్టి ఆధారము యేర్పడలేదు.

అస్పృశ్యతా పాపవిచారము అతికంటకమగు సమస్యయేనీ గుర్తెలుగుదుము. కాని లోలో తరపునను ధర్మ శ్రీ గాంధీ మహాత్ముడు యిది చేపట్టిన వెనుక, మాకుకొంత ఆశగల్గినది. నిజముగ విచారించిన తల్, పాపము వై జాతులను అవలించియున్నదని తెప్పట యొక్కము. తల్ పాపవిమోచనమును ఉన్నత జాతులకే అత్యవసరము.

తమబోటిదేశీయులును తల్ విమోచనమునకుసహకారముగాగల అధికారఅవకాశము గలవారును నిమ్మలరుస్థితియెడల యంతసానుభూతి చూపుట శుభసూచకము. మొన్న కాసనభలో సత్రములు, నూతులు మొదలగువాటినిగూర్చి ఆమోదింపబడిన తీర్మానమున కెంతయోకృతజ్ఞులము. కాని దేశీయులతడ నుగూర్చును సంసిద్ధత కనబరపక పోవుటవల్ల తీర్మానము విశేషప్రయోజన కారియగుటలేదు. సోదర దేశీయులలో తద్విమోచనమును గూర్చి పరిపూర్ణమును, సత్యమును ఆన భావోత్సాహములు ప్రబలినగాని సర్వమానవ వాంఛితములగు జాతీయ స్వాతంత్ర్య వాంఛయు గగనపుష్పము మాత్రమని విన్నవించ సాహించినందులకు మన్నింతురు గాక.

ఇక్కడ జరుగు స్వల్పకృషిని గూర్చి తమయువన్యాసములందు చేయుఅభినందనములకు మామౌదయ పూర్వకమును సరియమును అనుకృతజ్ఞతను అర్పించుచున్నాము. వైదెప్పిన విషయము లన్నిటిలోను తమయశూల్యమగు సహాయము నపేక్షించుచున్నాము.

నిమ్మజాతుల అభ్యుదయమునకును, తమూలమున జాతీయోన్మత్తముకును తోడ్పడునట్లు కృషినిబట్టుకై తమకు దీర్ఘాయురారోగ్యైశ్వర్యములుప్రపాదించు గాకయని శ్రీపరమేశ్వరుని సర్వదా ఆరాధించుచున్నాము.

సుండు వెంకయ్య,

ఆదిమాంధ్ర సంఘాధ్యక్షుడు,

శ్రీ అహింసా సాంప్రదాయము- నేనాశ్రమము, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా.

రెడ్డిరాణి సచిత్రమాసపత్రిక సంగీత చందారు 3 మత,సాంఘిక,వ్యవసాయకవిద్యావిషయములు చర్చింపబడును.

వారకాంత (నాటకము) విలులయు,విట కలెయు అద్భుతచర్యలు, శిచివర్ణన చదివితీరవలయును. వెల ఆ 12

మిథునానురాగము(పేరుగన్ననలు)వెల ఆ 12

గర్వభంగము (గరుడ, బలరామ, అంజనేయ, సత్య భామ గర్వభంగకథలు గలనాటకము)వెల ఆ 10

వాసంతిక (చెంచునాటకము. చక్కనివర్ణనలు)ఆ 10

ఆంద్రీనామసంగ్రహము(నటిక)వెల ఆ 4

రెడ్డిబదర్పు రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

ఆనందాశ్రమగ్రంథరత్నమాల

విక్రయమునకు సిద్ధముగానుండు గ్రంథముల పట్టిక.	
క్రీమద్భగవద్గీత సవ్యాఖ్యానము	8 0 0
క్రీమదాంధ్రమహాభారతము పద్యకావ్యము 18 పర్వములు 7 సంపుటములు. క్యాలికోలైదు గిల్లు	
పేరుగలది	15 12 0
క్రీకృష్ణకర్ణామృతం క్యాలికోలైదు గిల్లుపేరు	1 13 0
సహస్రనామ స్తోత్రం	0 12 0
క్రీగోపాలసహస్రనామస్తోత్ర నామాభిసహితం	0 8 0
శ్రీలక్ష్మీసహస్రనామస్తోత్రం	0 8 0
క్రీరామసహస్రనామస్తోత్రం	0 8 0
ముకుందమాల టీకాతాత్పర్యసహితం	0 4 0
భజగోవింద శ్లోకములు	0 2 0
లక్ష్మీనరసింహస్తోత్రం	0 2 0
గతేంద్రమోక్షము సాదాబైందు	0 8 0
సాదాబైందు. క్యాలికోలైదు.	0 10 0
వేమన పద్యములు	0 4 0
భాగినిదండకం	0 2 0
అమరకోశము క్యాలికోలైదు	1 12 0
సాదాకాశికములు క్యాలికోలైదు	1 8 0
అట్టబైందు	1 0 0
బల్లదీయం పేపరుబైందు	0 8 0
సారిహితాపహరణము	0 8 0

(50) ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అండ్ కంపెని, 286 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ముల కి అపజయమన్నది. ఇట్లుమిత్ర ఒక్కవిశేషముగ నుండుట కనిపెట్టి యదు కృష్ణా, గుంటూరుజిల్లాల స్కూళ్లయిన స్వేచ్ఛరుగాను ప్న బ్రయర్లీ గారు "పాకకాలనిర్వాహకులు భవనము పూర్తిచేయవచ్చుననియు అందుక గున్వయములో సగమువంతుకొరతనము వారిని విరాళముగా నివ్వవలెననియు" సిఫారసుచేసినపిమ్మట డైరెక్టర్ ఇదిఅమలులోపెట్టి ఆసగమువంతు విరాళమువైనను శ్రీ స్రుముగ శోసగుడరని విశ్వసించుచున్నాము. ఇతిరవలైలో స్థాపింపబడనున్న పాతకాలలకుకూడ భవనపువిరాళములను, పరికరములు, లైబరరీవగైరాలకు విరాళములను అపేక్షింతుము.

ఆర్థికము

అస్పృశ్యతాపాపమునకు ముఖ్యకారణము నిమ్మజాతుల ఆర్థికనిమ్మతయే (Economic Depression)యని మానమ్మకమగుటచేత అది నివారించుటకు ప్రథమప్రయత్నమునుమారు 10 సంవత్సరములక్రిందట ప్రారంభింపబడినది.

ఈయూరుపాకీవాండ్లు అప్పటికి నుమారు 16 సంవత్సరములనుండి అక్కడక్కడ నెల 1 కి రు 1-0-0 ఒకకానిమొదలు 0-1-0 ఒకకానవరకువడ్డీచొప్పున ఋణములుచేసి యప్పటికప్పుడు వడ్డీతీర్చుటయే కష్టముగానుండి ఋణములుతీర్చు మార్గములేక శ్రీ గూడూరి రామచంద్రరావుపంతులుగారి సహాయముగోరగా ఒకసహకారసంఘము స్థాపింపబడినది. కాని ఆస్తిలేనివారికి అప్పుయిచ్చుటకు సెంట్రల్ బాంకు సాహసింపబడకుండుటచే అందు శ్రీ గూడూరి రామచంద్రరావుపంతులుగారుకూడచేరి గ్రామములో ముగ్గురి, నలుగురివద్దనుండి తలవక రు 80, 40లను రి, 6 వందలు స్వయముగా తామును డిపోజిటుగాజేసి మొత్తముమీద బియ్యముకొని పాకీవాండ్లకు న్యాయమగుధర్మలకును, కొలతకును, మంచిబియ్యము లభింపజేయుట వల్ల యిప్పుడు వాళ్లు ఋణవిముక్తు లగుటయేగాక ఫలములు, యిండ్లు సంపాదించగల్గుటయు, ఆసంఘమునకు నుమారు రు 300 లు మూలధనమేర్పడుటయు తలస్థించినది.

1919 వ సంవత్సరములో యీప్రకారమే చుట్టుప్రక్కల నుమారు 16 గ్రామములలోనున్న దాదాపు 400 నిమ్మజాతులకుటుంబములకు ఆర్థికసహాయము నిమిత్తము సహకార సంఘమొకటి నెలకొల్పి యిందుకు పరవశికొరకు శ్రీ గూడూరి రామచంద్రరావుపంతులుగారు తమకుటుంబపు ఆస్తిఅంతయు క్కయ్య జవాబుదారిమీద కై) సెంట్రల్ బాంకువారియొక్కయు, కాంగ్రెస్ పార్టీయొక్కయు సహాయమున నుమారు రు 12000 లు వాండ్లకు ఋణసౌకర్యముకొరకును, మాల్దొరకని కార్తీకమాసము మొదలగు కష్టకాలములలో ధాన్యము, జనుకులు మొదలగునవి మామూలురేట్లకిచ్చి సాహుకారు, భూస్వాముల బారినుండి తప్పించుటకు వినియోగింపబడుచున్నది.

దీని ఫలితములు మొదటి సంవత్సరమే విదితమయ్యెను. భూస్వాములు విధించురేట్లుగాక పాటకపుజనము కొరుప్రకారము కూలి హెచ్చెను. పుట్టికి, పుట్టు, పండుములు నాములు అరుదయ్యెను. ఋణగ్రస్తత బాయలువల్ల స్వతంత్రతగల్గి కొందరైనను భూస్థితి వగైరాలు సంపాదించుటకును, అభివృద్ధిచేసుకొనుటకును సాధ్యమయ్యెను. ఋణముల తీర్మానముల విషయములో కులపంచాయితీలు మొదలగు కట్టుబాట్లు చాల యుపయోగకారిగా నున్నవి. పరస్పరవైమన్యములును, అంతకలహములును కొంతవరకు తగ్గి సామాన్యముగా వికృతభావము యేర్పడుచున్నది. నిమ్మజాతుల ఆర్థికనిమ్మతకు మరియొక కారణముకూడ గలదు. వాడు తమకు కావలసిన అహారవస్తువులు, పరికరములు మొదలగునవి కొనుటలో కొద్దికొద్దిగనే కొనుక్కొనవలసిన స్వల్పతాయముగల వారగుటచేత న్యాయ

అత్యద్భుతకుమ్భరోగనివారిణి

గుణము లేదని రుజువుచేయువారికి రు 116-0-0 లు బహుమాన వివృతమును. అష్టాదశ కుమ్భరోగములుగూర్చి టిగ
వదుర్చబడును 1 నెలకు పరిపడు ఔషధము ధర రు. 6-0-0 రెండు నెలకు పరిపడు ఔషధము వెల రు. 10-0-0 ప్యాకింగు
సామగ్రియు వేరు. నూరు యోగ్యతాపత్రికలు గల క్యాలెండరు యినాం. 1278
రెడ్డి అండు కో, ప్రొవైయిటరు, యం. నుబ్బారెడ్డి, గోపాలపురం, క్రొత్తపేటపొస్టు గోదావరిజిల్లా.

అన్ని కెవిస్టులకు, ఔషధశాలలకు, వైద్యశాలలకు

టిన్ క్చరు కార్డ్ మమ్, సెనెగె మొదలగు మైకమును గలి
గించు ఔషధములను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్ట
బడినది. గవర్న మెంటువారు కొన్ని సదుపాయముల నొసంగుటచే
వీటిని మిక్కిలి చౌకధరలకు విక్రయించుటకు మాకు వీలు గలదు.

మెలిబ్రాండు టీన్ క్చరులకే వ్రాయుడు

టోకుగా విక్రయించు వారందరును ఉత్తరము వ్రాసిన ధరల
జాబితా పంపబడును. 1587

"Depot for Burroughs Wellcome & Co.,"
W. E. SMITH & Co. Ltd.

Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers.
MOUNT ROAD, MADRAS.

Tel : KARDYL
Branches : Esplanade,
37

Phone : 225
Vepery
102

P. B. No. 314
Ootacamund

దగ్గు నివారిణి

దగ్గు, జలుబు, కాక వా
యువు అను బిడ్డలకు వచ్చు
రోగము, గొంతుపుండు
గొంతురాపు, రొమ్మువడి
సెము, కుక్కదగ్గును, అన్ని
రకముల గొంతు వ్యాధులు
మొదలగునవి కలూ కంచ
లై పోవును, అన్నిజాగా
లలో విక్రయించ జగ
చున్నది. (33-3)

పసిద్ధిచెందినది, నమ్మకమైనది, కల్తీలేని వెండికి, సవరముబంగారుకు శ్రేష్ఠమైన మణులకు, పూచి యివ్వబడును.

స్థాపితము 1893.

మూల యెత్తుగలదు
మూల తరుగుక
అన్ని రకముల వెండి, బంగారములు, పట్టెకంపులు, పువ్వురాగములు నగలు, యితర సామానులు గల క్యాలెండరును ఉత్తరమువ్రాసిన ఇనామకాపంపబడును.
1687 వీకంసి
విల్ డాన్ అండ్ సన్స్, నగలవర్తకులు, తపాలపెట్టె నెం 225, 112 చెనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి కలరామందులు

ఆయుర్వేదాశ్రమము

జార్జిటౌన్ మదరాసు

సుప్రసిద్ధ శాస్త్రీయాయుర్వేదవిద్యవ్యాధములు దొరకు స్థలము

క్యాలెండరులతో వారికి ఉచితముగ పంపబడును

ఆయుర్వేదాశ్రమము, 41, ఆచారప్పన్ వీధి, జార్జిటౌన్, మద్రాసు.

రక్తాక్షి సంరం మార్గశిరమాస శుక్లం, శనివారము

మ లి-భ రాం
(తుల్యప్రభువు క్రీ. శ. 1550)

[వేంపాటి - వెంకటరామాయమ్మగారు]

- క. తినినను గారెలు తినవలె
వినినను భారతము భవిని వినఁగా వలయున్
గనినను నిన్నే కనవలె
మన సొప్పంగ సార్వభౌమ మల్కిభరామా!
- క. కొండపలి కొండపి డ్విను
కొండను తంకేడుకొండ కోటల నెల్లన్
దండిగ వశమునఁ జేకొని
మండితముగ నేలితివిగ మల్కిభరామా!
- క. గద్దరి యగు నీయన్నకుఁ
దద్దయు భీతిల్లి పాటి దాగిన వేళన్
బెద్దనకడ విద్దెల నట
బద్దండవై నేర్చితివిగ మల్కిభరామా!
- పీ. ధరఁ దురుష్కుడ వయ్య నరయ నాంధ్రంబునఁ
బ్రఖ్యాతిఁ గాంచిన ప్రభుడ వీవె
కవిసార్వభౌములఁ గనకనర్దంబుచేఁ
దనిని నొందించిన దాత వీవె
హిందూముసల్మాను లందున సమదృష్టి
సారించి యేలిన సరసుఁ డీవె
పరమతనవానంబు బాటించి యీర్ష్యను
జంపి పాలించిన సాధు వీవె
- గీ. అహహ! మే మెంత పుణ్యుల మవనియందు
నీవు మా కొండపల్లికి నేత వయ్య
నొప్పి యంటివి అని చెప్ప గొప్ప కాదె?
రమ్యగుణవర్తి మల్కిభరామమూర్తి!
- పీ. ఇభరామ! నీపేర నిభరామ పట్టంబుఁ
గట్టించితివి కదా ఘనత మీఱ
మల్కిభరామ! ఆ మల్కపురంబును
గట్టించితివి కదా ఘనత మీఱ
వేలు లక్షలు సంఖ్య గ్రాల మసీదుల
గట్టించితివి కదా ఘనత మీఱ
కొండపల్లిని గొప్ప మండలంబుగఁ జేసి
కట్టించితివి కదా ఘనత మీఱ
- గీ. నిజకులచారధర్మంబు నిర్వహించి
ప్రజల నెల్లర సమదృష్టిఁ బరగఁ గాంచి
కీర్తి నొందితి వయ్య సంపూర్తిగాను
రమ్యగుణవర్తి! మల్కిభరామమూర్తి!
- పీ. నీవభాస్థలి నెక్క నిముస మున్న జనుండు
స్వర్గసౌఖ్యము నైన సరకు గొనఁడు
నీచేతి దానంబు నెమ్మి బట్టిన యర్థి
దేవేంద్రు డదవి దా నేవగించు
నీసైన్యసమితిలో నిలిచి యుండినవాఁడు
ముడుముడుల్లలకై న నోడితొడు
నీపండితాళిలో నెఱి నిల్వినయతండు
అల బృహస్పతివైనఁ జలఁకబటచు

క లి రా జ్య ము

[అష్టల వీరవెంకటజోగయ్యకాస్త్రిగారు]

గీతమాలిక

సరసిజాపుండు తన వేయికిరణములను
పఱసి మిన్నెక్కిచూడంగ పాంథుఁ డొకఁడు
దారిఁ బోవుచు తుంభయను దాహ మార్ప
తెరవుఁ గానక యెడకు వెఱచి యొక్క
చెట్టునీడను గూర్చుండి చింతిలంగ
నలెనికనులకుఁ గానంగనయ్యె నచట
చూతఫల మొందు దానిని జూచి యతఁడు
ఎవరి వృక్షంబు? ఈఫల మేను దినఁగ
వచ్చునా? యంచు నెవరైన వచ్చుకొఱకు
నాల్చి యెవరును రామికి నచ్చరుపడి
ఎద్ది గతి? దీనిఁ గలవారు నిచట లేరు
పాప మీ పండుఁ దిన్నచో వారి కెట్టి
నష్టమో! దీని వెల యొక్క నాల్గుపైస
లుండు, నాకలి కడుపున మండఁజొచ్చె
ప్రాణములుఁ బోవు నిముసంబు పాటు లిట్లు
లున్న యని బొడ్డుకొంగున నున్న రూకఁ
బైకిఁ దీసియఁ దనలోనఁ బలుకఁజొచ్చె
కాపువానికి నష్టంబు గలుగకుండ
గట్టిగా దీనిఁ జెట్టుకుఁ గట్టి ఫలము
నారగించియు వెడలెద ననుచు నతఁడు
దాని వృక్షంబునకుఁ గట్టి తగ ఫలంబుఁ
గోసి భక్షింప నెంచుచుఁ గొఱకె దాని
పాప మా పండులో నుండి పాప యోర్తు
రుధిరమును గ్రక్కుచును జచ్చి పృథివిఁ బడియె.

గీ. నీవభాస్థలి నీయూగి నీదు నేన
నీదు పంపితబృందంబు నీకె తగును
కొండపల్లిరాజ్యమండలకుముదమూర్తి
రమ్యగుణవర్తి! మల్కిభ రామమూర్తి!

సీ. కృతి నందితివిగ యయాతీచార్దిత్రంబుఁ
దెలఁగనాద్యుని యచ్చ తెలుగులోనఁ
దవతినవరణ మద్దంకి కవివరుచేఁ
గృతినీ గొంటివిగ ప్రఖ్యాతిగాను
హృద్యంబుగను నిలఁ బద్యంబులను జెప్ప
కవులఁ బోషించి తి జపుర నీవు
హిందుదేవతములయందు భక్తిని జూపి
యధరించితి వయ్య యధర్మి
గీ. మామలెంబును మావిద్య మాసుఖమును
మాదుత్తెనుంబు మమ్ముల మోద మలరఁ
గాచి రక్షించి తి వెల ఘనతమీఱ
రమ్యగుణవర్తి! మల్కిభరామమూర్తి!

ని రో ధ ము

[పంద్యారం వెంకటసుబ్బయ్యగారు]

వానిప్రేమ అపారమ కాని యెపుడుఁ
బ్రీతిఁ గనలేదు రెక్కకు రెక్క జేర్చి
గాలి రాఁ బో నమచ్చిన కంఠగుండఁ
జూచుకొను నవి యొండొటి సోయగములు
ఏమిఫలము? పరస్పరహృదయములను
జూచుకొన లేవు చిక్కులు పూచునట్లు.

గోరిక యెనంగ రెక్కలు గొట్టుకొంచు
“రా చెలీ” యను నొకదానిఁ జూచి యొకటి
బైల విహరించు పులుఁ గల్గ వలకు “నకట”
వాకిలియు మూఁబడియె గావలయుఁ జెలియ

నాఁగ శోకము దన్ను బైకోఁగ బోను
లోని పులుఁ గెడ్చు రెక్కలు లేనిదివలె.

పాంథుఁ డంతయును గని విభ్రాంతుఁ డయ్యె
నాల్గుచిక్కుల నుండియు నల్పు రొక్క
పెట్టునను వచ్చి వానిని జాటుముట్టి
ఓరి! పాపాత్మ! యె తటి ఘోర మెంచి
నాడ ర మృని వానిని దోడితెచ్చి
ప్రభునియెదుటను బెట్టియుఁ బల్కినార
లఖలవృత్తాంతమును పాంథుఁ డా ననంగ
నంతఁ గారాగృహంబున నతని నుంప
నాజ్ఞ యిడ రాజ, పాంథుఁడు, నక్కటకట!
నిరపరాధిని నా కెట్టి నింద కల్గె
దైవమా! నన్నుఁ గాపాడఁ దరలి రావె
యంచుఁ గారాగృహంబున యామ మొక్క
యుగముగా కాలమును బుచ్చ నొక్కనాఁడు
మున్ను పాంథునిచే జనిపోయినట్టి
బాల యాతని యెదుటకు వచ్చి యోరి!
ధర్మమార్గంబునను పోవఁ దలఁచినావు
తెలిసికొంటివె యింకనైనఁ దెల్లముగను
కామహారాజరాజ్యంబు కాని యిద్ది
కలిదురా! మూఢ! ధర్మజకాల మీవు
పిలువ నెవ్వరు రాకున్న నెలమితోడ
ఫలముఁ దినిపోక దానికి బదులుగాఁగ
పై కమును గట్టినాడవె పండు! యనుచుఁ
ద్రోసె నాతని గృహమును బాసిపోవ
పాంథుఁ డీవలఁ బడి యింక బ్రతికినాడ
నంచు నానందభయవిస్మయంబు లొడవ
చనియెఁ దనదారి నాతఁడు సత్వరముగ!

ఒకసందేహమునకు నివృత్తి

దీనిచే కాదు.

[వాసా సూర్యసారాయణశాస్త్రిగారు]

రక్తాక్షిసంఖ్య! (కావ్యం ౩౦ శనివారపు సారస్వతానుబంధములో) [టి. వెంకటరావుగారు] "ఒకసందేహము" అనేవ్యాసమును ప్రకటింపగా [యం. నరసింహారావుగారు] ఈ భాద్రపద బ ౧౪ శనివారపు సారస్వతానుబంధములో "ఒకసందేహమునకు నివృత్తి" అనేవ్యాసమును ప్రకటించారు. న్యక్తులు ఎవ్వరయినదేమి? విషయం ప్రధానమయినది. ఈవరసింగరావుగారు [బి. పారవంది రామకృష్ణులుగారి వాదమునే ఆక్షరశః అనుసరించియున్నారు. ఇట్టివ్యాసములు పండితులనన్నిధిని తలము త్రేకున్నను పామరులను మోహపెట్టి సదుద్యమములను భ్రష్టం చేయుటకుమాత్రము ఉపకరించును. ఈవర్యగతఫలంలో పల్లాడిమిశ్రీ కృష్ణునిలాసగ్రంథాలయములో నాకున్న శ్రీ రామకృష్ణులుగారికిన్నీ, విపులముగా జరిగినది. ఆచర్యయందు పలువురు పండిత శిరోమణులు తమ సిద్ధాంతములను పత్రికలలో నిచ్చియున్నారు. వాటిని నిండు సంగ్రహించెదను. నరసింహారావుగారి యాక్షేపములకు సంపూర్ణ సమాధానములు వాటిలో గలవు. దానిచే చదువరులకు సత్యముగా సందేహానివృత్తి కలుగునుగాని నరసింహారావుగారివ్యాసముచే కాదు.

చర్చావతరణము

గ్రంథాలయసభ్యులు శ్రీ ప్రవచనము మున్నగు పరమతములలో ప్రవేశించినవాని ప్రాయశ్చిత్త పూర్వకముగా తిరిగి మనమతములో చేర్చుకొనవచ్చునా? అనేవిషయమును గూర్చినన్న ఉపన్యాసంపును నియోగించగా నేనిట్లు చెప్పితిని.

ఈ మతాంతరప్రవేశము యజ్ఞవల్క్య వ్రతానారముగా బ్రహ్మహత్యాసమమనిన్నీ, బ్రహ్మహత్యకు విధించినద్యౌదశ్యాకవ్రతముతో సమములచే నాల్గవపాలు తగ్గించగా, నవవార్షికవ్రతము ఈ మతాంతరప్రవేశమునకు ప్రాయశ్చిత్త మగుననిన్నీ, ఈకలియుగములో సాక్షాత్తు వ్రతముచే మృడము శక్యముకాదు కాబట్టి వ్రతప్రత్యక్షముయములయిన గోదానాదులచే పాపికి నరకనిష్ఠుత్తిన్నీ, వ్యవహార్యత్వమున్నీ, నిర్వివాదగా సిద్ధించుననిన్నీ, యుపన్యాసించి నావాదమునకు సంవాదముగా శ్రీశితాపుర సదాచారనిబంధినిసభవారిచే ప్రచురింపబడిన "అవైదికమతప్రవిష్టప్రాయశ్చిత్త విశేషము" అనే గ్రంథమును చూపితిని.

రామకృష్ణులుగారి యాక్షేపము.

మతాంతరప్రవేశము కామకృత బ్రహ్మహత్యాసమమనిన్నీ, కామకృత బ్రహ్మహత్యకు శాస్త్రములో మరణము తప్ప వేరేప్రాయశ్చిత్తములేదు కాబట్టి తత్సమయిన యీ మతాంతర ప్రవేశమునకున్నూ, మరణాంతస్కరిక ప్రాయశ్చిత్తములేదు. — అని.

వాసమాధానము.

బుద్ధిపూర్వకమయిన మతాంతరప్రవేశమే బ్రహ్మహత్యాసమమగును. అబుద్ధిపూర్వకమయిన మతాంతరప్రవేశము వేలము ఉపపాతకములలో నే చేరును. దాని కింతప్రాయశ్చిత్తము అనవసరము. కామకృత బ్రహ్మహత్యకుకూడా ద్వైగుణ ప్రాయశ్చిత్తముచే (అనగా ఇరువదిపాలుగు సంవత్సరముల వ్రతముచే) వ్యవహార్యత్వమున్నూ, మరణాంతిక ప్రాయశ్చిత్తముచే నరకనిష్ఠుత్తిన్నీ కలుగునని చెప్పి ప్రమాణములను చూపితిని. రామకృష్ణులుగారు మిగిలిన విషయములను జారవిడిచి కామకృతబ్రహ్మహత్యావిషయములోనే 4.5 వారములు పెద్దచర్చ చేసిరి. గ్రంథాలయసభ్యులు తత్వజ్ఞులచే ఇచ్చుటి పండితులను స్వాధీప్రాయములను లిఖితరూపముగా నిమ్నని వేడిరి.

పల్లాడిమిశ్రీ పండితులు.

- 1. శ్రీయత ఆర్తత్రాణమిశ్రోగారు.
2. శ్రీయత వర్ణరూపన మహాప్రోగారు.
3. బ్ర. బంకపల్లి వల్లభుశాస్త్రిగారు.
4. బ్ర. గుమ్మలూరు నరసింహశాస్త్రిగారు
5. బ్ర. గుమ్మలూరు చండీశాస్త్రిగారు.
6. మి. గాడె నరసింహారావుపంతులుగారు.

ఈ పండితులందరూ స్పృహినిబంధనాదులను పరిశీలించి కామకృతబ్రహ్మహత్యకు ద్వైగుణప్రాయశ్చిత్తముచే న్యవహార్యత్వమున్నూ, మరణాంతిక ప్రాయశ్చిత్తముచే నరకనిష్ఠుత్తిన్నీ, కలుగునని సిద్ధాంతీకరించి చేవ్రాళ్లతో పత్రి

కలనిచ్చిరి. రామకృష్ణులుగారు అంతతో కాంతింపక యిచ్చుటి పండితులెవ్వరికిన్నీ, ధర్మశాస్త్రసమయము తెలియదని యాక్షేపింప మొదలుపెట్టిరి. పిచ్చుట సభ్యులు మాయురుత్పరివాదమును ముద్రింపించి కొన్నిప్రామాణిక పండిత పరివర్తుల కంపించితి. ఇటు అపరివర్తుల సిద్ధాంతసారమును సంగ్రహించుచున్నాను.

1 శ్రీ రామేశ్వర దేవస్థానపాఠశాలా పరిషత్తు, వధుగ.
"అత్ర బ్రహ్మహత్యాప్రాయశ్చిత్తవిషయే సూర్యనారాయణశాస్త్రిజా మాత్రయః ప్రమాణబద్ధః ధర్మజ్ఞసమయానగుణశ్చ. అతోద్వైగుణప్రాయశ్చిత్తేన నరకోత్పాదా శక్త్యవినా శేషి వ్యవహారనిరోధికాశక్తి ర్నశ్యత్యే వేతి స్పష్టం యజ్ఞ్యనిర్ణయస్యతే రవగమ్యత ఇతి"

ఆర్. కృష్ణమాచార్యర్, పిన్ సిపాల్.
28-10-28

తా! ద్వైగుణప్రాయశ్చిత్తముచే నరకనిష్ఠుత్తికాపాయనా, వ్యవహార్యతేసిద్ధించున యజ్ఞవల్క్యసృష్టభిప్రాయము

2 సెంట్రల్ సాంస్క్రిట్ కాలేజి. (పల్లాడిమి. మలబార్)
కామతో బ్రాహ్మణ్యే ప్రాయశ్చిత్తమస్త్యేన ...

న్యవహార్యతా తు ... యజ్ఞ్యనిర్ణయవనానారోచితా కామకృత ప్రాయశ్చిత్తకణములేతాపి సంభవతి నిశ్చయేనోనిష్ఠుత్తిః పునః అగ్నాశక్తి త్యాది విశితప్రాయశ్చిత్తేన పాపస్య వ్యవహారనిరోధకశక్తి స్తావన్యాతేన నశ్యతీతి చక్షుఃతేనచ ప్రామాణ్యాత్ కల్పయితుం శక్యం ఇతి.

(సం) పున్నస్సెరి నాంబి నీలకంఠశర్మ.
7-9-28 పిన్ సిపాల్

తా! వ్యవహార్యతే సిద్ధించుటకు ద్వైగుణప్రాయశ్చిత్తము అనవసర మనిన్నీ ద్వాదశశాస్త్రీకమే చాలననిన్నీ యీవరమత్తు వారు తీర్మానించినారు.

3 శ్రీముక్తిమండపనభ శ్రీ జగన్నాథమందిరం

"శ్రీ సూర్యనారాయణశాస్త్రిజాం. వ్యవస్థేయం దేశకాలాద్యనగతయూ సమీచినాప్రతిభాతి ... కించ శాస్త్రమహాదయై రేతత్ప్రమాణ్యబలేనహి ప్రాయశ్చిత్తద్వైగుణ్యవిధానతి ఏవ వ్యవహారనిరోధికాయా ఇవ నరకోత్పాదికాయా అపి శక్తే రుభయాత్మికాయాః కృతే వివాశ్యత్వ వ్యవస్థాపనే పక్షాంతరవ్యవస్థాపనం నాపాదితం స్యా దితిచదుషాం పరామర్శః - ఇతి

మహామహాపాధ్యాయ (సం) పండిత శ్రీనదాశివమిత్రశర్మ, సంపాదకః.

తా. కలియుగములో మరణాంతిక ప్రాయశ్చిత్తము సిద్ధిద్ధముకాబట్టి యాద్వైగుణప్రాయశ్చిత్తముచేతనే వ్యవహార్యత్వమున్నూ నరకనిష్ఠుత్తిన్నీ సిద్ధించు నని తీర్మానించిరి.

4 శ్రీమద్వైత శిరోమణిపాఠశాల, ఉడిపి.

...యద్యపి సూర్యనారాయణశాస్త్రిభి రుక్తమత్ర సత్యం తేషాపి కామకృత మహాపాతకస్య య న్యరణాంతిక ప్రాయశ్చిత్తం ధర్మశాస్త్రీవ్యభిహితం తత్ (స్మృతిమక్తాఫలే ప్రా) కాలి (సిద్ధి) సంవ్యవహారతా మాత్రం విహితం. అతో మరణాంతిక ప్రాయశ్చిత్తవిషయే ఉభయోక్తి రపి విచారణీయమాలైవ.

(సం) కే. పద్మనాభాగ్య, 6.9-28. పిన్ సిపాల్.

(సం) ఉ. శ్రీనివాసాచార్యః,

(సం) రామకృష్ణాచార్యః,

(సం) వి. శ్రీనివాసభట్టః, సాహిత్యశిరోమణి.

ఆ. నారాయణతంత్రీ, విద్యాన-వేదాంతశిరోమణి.

తా. కలియుగములో మరణాంతికము సిద్ధిద్ధముకాబట్టి ద్వైగుణప్రాయశ్చిత్తముచే వ్యవహార్యత్వము మాత్రమే సిద్ధించును.

శ్రీమహామహాపాధ్యాయ, తాతా. సుబ్బారాయశాస్త్రిలువారు, విజయనగరం.

కామకృత బ్రహ్మహత్యకు అంగిరోపచయనుబట్టి ద్వైగుణప్రాయశ్చిత్తముని కుల్లకభట్టు మాధవాదులు వ్రాసిరి. వారిని నమ్మవచ్చును. వారుకూడ ధర్మశాస్త్రము బాగుగ తెలిసినవారు కారనినచో మరియెవ్వరిని నమ్మవచ్చును? కేవలస్మృతులనుమాత్రమే అనుకొందము. ఆస్మృతులు తాత్పర్యమును నిరూపించువా రెవరు? మనముకదా నిర్ణయించవలసిందే! న్నడి! మనపాటియోగ్యత మాధవాదులకు లేదా! మాధవాదులకే నమ్మనివారు మనలను నమ్మరురా? నవ్వరు. శ్రీరామకృష్ణులువాటికి తమసిద్ధాంతముచే నమ్మకముగాని మరియెవ్వరును చెప్పినను నమ్మకముండదు. గనుక వారితో చెప్పట పిష్టమేమగును. ... యజ్ఞవల్క్యడు అకామకృతపాపనిష్ఠుత్తియేప్రాయశ్చిత్తమచే నానో ఆప్రాయశ్చిత్తమచేత కామకృతములో వ్యవహార్యత ప్రాయశ్చిత్తచరసామ్యమున సిద్ధించునని పరిభాషగాచెప్పి బ్రహ్మహత్యకు ద్వాదశశాస్త్రీకప్రాయశ్చిత్తమును చెప్పినప్పుడు దానిచే వ్యవహార్యతయొందుకు బోధింపబడదు? కావున ద్వాదశశాస్త్రీకమే వ్యవహార్యత నిర్వివాదము. మరియు మరణాంతికము కలిసిసిద్ధమగుటచే కలియుగమున నరకనిష్ఠుత్తి ద్వైగుణప్రాయశ్చిత్తమచే నగునని స్పష్టమగును. ఈరీతిగ విమర్శించిన కుల్లకమాధవాదులకూడ కొంతవరకుతెలిసి వ్రాసినవారుగాని యంగపరంపరచే వ్రాసినవారు కారని మనముగ్రహింపవచ్చును. శ్రీశాస్త్రిలుగారు వ్రాసినది వారియభిప్రాయమైనను పూర్వపుగ్రంథకర్తవ్వరు ఆయభిప్రాయమును స్థిరపరచు. ఏకాభిప్రాయము ధర్మనిర్ణయమునకు సాధనము కావని యెల్లరకును విశేషమే.

(సం) తాతా సుబ్బారాయశాస్త్రి 17-10-1928 అని యున్నది.

ఈ పత్రికలు వచ్చినవిమ్ముట సభ్యులు రావుసాహెబ్ శ్రీ. గిడుగు రామమూర్తి పంతులవారి యధ్యక్షతకేంద్రమ గ్రంథాలయములో సభచేసి పరిషత్పత్రికలను బిడ్డిచేసిరి. నాటిసభకు ఎన్నిసారులు ఆహ్వానించినను శ్రీ రామకృష్ణులుగారు దయచేయలేదు. సభ్యులు సత్యమును తెలిసికొని యంతతో విరిమిచిరి. రామకృష్ణులుగారుమాత్రము అంతతో విక్రమింపక శ్రీ రామమూర్తిపంతులుగారిని అగ్యక్షులుగా కోరి శ్రీ మహారాజావారి సత్రములో సభచేసి తిరిగి యీవిషయమునే యుపన్యసించిరి. అచ్చట జరిగిన చర్చయొక్క వివరను పంతులుగారు తమ తీర్మానమును 24 పుటలలో నిచ్చిరి. దాని సారమును సంగ్రహించుచున్నాను.

రావుసాహెబ్ శ్రీ. గి రామమూర్తిపంతులవారి యధ్యక్షతతీర్మాన సారసంగ్రహము.

సభ్యులారా, గ్రంథాలయములో నేటికి ౩ మాసములనుండి కామకృతబ్రహ్మహత్యగూర్చి జరగతూ ఉన్నచర్చ మిశంబరకీ తెలిసినదే. ఈతగవునకు కారణమును ముందుగా విచారింపవలయును. సోపేలునివాసి యయిన నాగవరపు జగన్నాథరావు అనే బ్రాహ్మణునిన్నవాడు 6.7 సం! క్రిందట క్రీస్తుమతంలో ప్రవేశించినాడు. అతన్ని బంధుమిత్రులు బలవంతంగా తీసుకొనివచ్చి ప్రాయశ్చిత్తంచేయించి తమలో కలుపుకున్నారు. కాని ఆపని వ్యర్థమయినది. తిరిగి జగన్నాథరావు క్రీస్తుమతంలో ప్రవేశించి మరివారుగూడసములు ఉన్నాడు. ఆపివృత్తు నిజమయిన పశ్చాత్తాపం కలిగినట. తనం తెలుతానే బంధువుల సాయముతో శ్రీ కనకచండిస్వామలవారి సన్నిధికివెళ్లి వారు విధించినప్రాయశ్చిత్తమును చేయించుకొని వారివల్ల సుధృవత్రికను పొందినాడు. దానివల్ల విశాఖ పట్నంజిల్లా బంధుమిత్రులు అనేకులు జగన్నాథరావుతో వ్యవహార్యత్వమున కంగీకరించిరి. పిమ్మట జగన్నాథరావు భార్య చనిపోయినది. యధాధిగా శ్రాద్ధం చేసినాడు. పిమ్మట తిరిగి కుటుంబస్థులు పిల్లనిచ్చినందున తిరిగి జగన్నాథరావుకు వివాహం జరిగినది. ఈగూయినప్పటికిన్నీ, గంజాజిల్లా బంధుప్రముఖులు కొందరు వెనచేసినారు. తిరిగి జగన్నాథరావు మాయెదుట ప్రాయశ్చిత్తంచేయించునంటే కాని కలుపుకొనుటకు తీసులేదని వారియభిప్రాయమట. జగన్నాథరావు తిరిగి ప్రాయశ్చిత్తమునకు వ్యవహార్యమిట్టి పా! రామకృష్ణులుగారు మొదలయినవారినిశోధనాంధగావారు అంగీకరించిప్రాయశ్చిత్తవిధానం నిమిత్తం [బి. వాసా సూర్యనారాయణశాస్త్రిలుగారిని విజయనగరం పంపించినారు. ఆయన శ్రీమహామహాపాధ్యాయ తాతా సుబ్బారాయశాస్త్రిలువారిని సంవర్ధింపగా వారు శ్రీశితాపురసదాచారనిబంధిని సభవారిచే ప్రచురింపబడిన "అవైదికమతప్రవిష్ట ప్రాయశ్చిత్త విశేషము" అనే గ్రంథమునిచ్చి దానిప్రకారం ప్రకృతపాపికి నవవార్షికవ్రతము లేక

మద్యమైతము లేక, తత్ప్రత్యక్షముయనునది గోవానాదుల ను చేయించి పునఃసంస్కారమునకు గా వ్యవహరించుచేయవలసివచ్చినట్లు పాపి కోరికపడు శాస్త్రజ్ఞులు ప్రాయశ్చిత్తం చేయించుటకు వానితో సమానపాతకముగదనినట్లు స్వదస్తూరితో వ్రాసి యిచ్చినారు. దానిని రామశాస్త్రిలుగారు చూచి దీని ప్రకారం చేయించడం ఆసాధ్యమనినట్లు, జగన్నాథరావు సకుటుంబంగా కాశీరామేశ్వరములు వెళ్లడం ఎన్నో కష్టములను దేమా అని నూచినచేస్తూ బ్రతికించుట కష్టమూర్తి పంతులుగారి పేరను స్వదస్తూరితో ఉత్తరం వ్రాయునాడు. అప్పుడతడు నేను స్వయంగా చూచి రామశాస్త్రిలుగారికి కూడా చూపించి మట్టాడినాను. అప్పుడతడును బట్టి రామశాస్త్రిలుగారికి కూడా మొదట జగన్నాథరావును ప్రాయశ్చిత్తపురస్కారముగా కలుపుకొనుటయిచ్చమయినట్లు నాకున్న కనపడింది. పిమ్మట రామశాస్త్రిలుగారికిని వారాయణశాస్త్రిలుగారికిని ప్రాయశ్చిత్తవిషయమై గ్రంథాలయంలో 4-5 వారములు చర్చ జరిగినది. సభ్యులు సభ్యులను తెలుసుకొనుటకై ఉభయల వాదములను కొన్ని పరిపత్తులకు అంపించినారు. 5 స్థలములనుండి మాత్రమే జవాబులు వచ్చినవి. అవి అన్నీ ఈమధ్యదముతో వారాయణశాస్త్రిలుగారి వాదమునే సమర్థించినట్లు కనబడుతున్నవి: సభ్యులు సభ్యులను తెలుసుకొని అంతతో విరమించినారు. అపిమ్మట శ్రీరామశాస్త్రిలుగారు నన్ను సభకు ఆద్యక్షునిగా కోరి గ్రంథాలయంలో జరిగిన చర్చ ఒకపక్షంలోనే జరిగినదనినట్లు, తనపక్షం ప్రారంభించి చెప్పవలసియున్నదనినట్లు, చెప్పి శ్రీమహారాజావారి సత్రింలో తాము వ్రాసుకొని వచ్చిన వ్యాసం చదివి వినిపించినారు. ఆ వ్యాసమునా వారాయణ శాస్త్రిలుగారికి ఇప్పించవలసినదనినట్లు దానిని గురించి వారు చెప్పేదానిని విని నాయభిప్రాయమును చెప్పతాననినట్లు నేను చెప్పినాను. వారు తమ వ్యాసమును ఇచ్చినారుకాదు. వారాయణ శాస్త్రిలుగారు విన్న జ్ఞాపకంపట్టి రామశాస్త్రిలుగారి వ్యాస విషయములను ఖండించి యా కాగితములను నాపంగా ఇచ్చినారు. ఆసభకు నేను స్వయంగా పిలిచినా రామశాస్త్రిలుగారు రాలేదు. వారాయణశాస్త్రిలుగారి ఖండిన కాగితములను వారికి అంపించినాను. వాటిని సుమారు ఒక నెల తరువాత గ్రంథాలయములో వాటిపై తిరిగి యేమిన్నీ వ్రాయుకుండానే నాకు అంపించి వేసినారు. అయినప్పటికీ నాయభిప్రాయం నెల్లడించడం నావిధి.

నాయభిప్రాయం

ఈ శాస్త్రీచర్చలో మధ్యస్థుణ్ణి గ ఉండుటకు నా కధికారం చాలదని నే నెరుంగుదును. పెద్దలమున రామశాస్త్రిలుగారే నన్ను కోరినందున అంగీకరించినాను. ఈ చర్చ ప్రారంభమయినదిగిరినందుకే ఇద్దరివాదములను వారముఖములనుండి వినడమే కాకుండా మను, యజ్ఞవిగ్రహ, పర శర, గౌతమ్య, అపస్తంబ, ప్రాయశ్చిత్తేందుశేఖర, నిర్ణయసింధు, హేమాద్రులు మొదలయిన గ్రంథములను నన్ను, పితాపుర పరిమల్ల, త్రికను నన్ను వేపండితులు ఇచ్చిన యభిప్రాయములనున్నా నాశక్తి కొలది చదివి చూచినాను. నైదికమతమును విడిచి క్రీస్తుమతంలో ప్రవేశించడమును క్రీశ్మం గోరి వారున్నా, పితాపురంపరిమల్ల వారున్నా, బ్రహ్మహత్యాసమయిన వేదనిండిలో చేర్చినారు. తిరుపతి మహామహాపాధ్యాయ కపి థిలం దేశికాచార్యుల వారు దీనిని సురాపాన సమయంలో చేర్చినారు. క్రీశ్మ శేషులయిన శ్రీమహామహాపాధ్యాయ పరబ్రహ్మ వెంకటాచార్యులువారు “ఈమతాంతరప్రవేశము మహాపాతకములలో చేరినదికాదు సరేకదా నానిక్యంబను నుపపాతకముపాటిదియంగాదు” అని తమ యార్జమతోపన్యాసంలో వ్రాసియున్నారు. వీరే విశాఖపట్నంలో 40 సం॥ క్రిందట క్రీస్తుమతంలో ప్రవేశించిన కొందరు యువకులను సాధారణ ప్రాయశ్చిత్తపురస్కారంగా సంఘములో చేర్చినట్లు ప్రబలదృఢములు కలవు. ఈసం॥ మే మాసంలో ధర్మ అనే బ్రాహ్మణయజ్ఞముకు శ్రీజగద్గురుశంకరాచార్యులు వారున్నా, భోపల్ గౌర్, కేల్ గౌర్, మొదలగు పండితులతో ముఖమున్నా, పతిత ప్రాయశ్చిత్తము చేయించి సంఘంలో చేర్చుకున్నట్లు వారాపత్రికలలో చదివినాము. ఈసం॥ మే చాలా కాలముక్రిందట క్రీస్తుమతంలో ప్రవేశించిన వ్రైష్ణవ యువకులను నికుంభ కోణం లో పండిత మండలి హస్తాంతరం చేయించి సంఘంలో చేర్చుకున్నట్లు వారాపత్రికలలో చదివినాము. ఈసం॥ తిన్నరమే హిందూ మహాజనసభవారు శతాబ్దములనుండి మతాంతరంలో ప్రవేశించిన మూలనారాజపుత్రులను ప్రాయశ్చిత్తపురస్కారముగా స్వయంకోరి చేర్చుకొనుటకు తీర్మానించినట్లు పత్రికలలో చదివినాము. ఈమతాంతరప్రవేశమునకు అంగీకరించినారు. వీరియందు ఎవ్వరికి ఎంత అగ్రహం ఉన్నా మరలయింతింటింటి ఎక్కువ ప్రాయశ్చిత్తం విధించలేదని నానమ్మకం. ముఖ్యముగా ప్రాప్త పాత్యకం అట్లు పాపంపరిచేదా. అధికవాపమునకు చేసిన ప్రాయశ్చిత్తంపట్ల అల్పవాపములన్నీ సరిపడనినట్లు వాటికి ప్రత్యేక ప్రాయశ్చిత్తములు అనేసరించినట్లు ప్రాయశ్చిత్తేందు శేఖరంలో చెప్పబడ్డది. యిందు ఉత్తమ బ్రాహ్మణులము కాము జాతిమాత్రమే సభ్యులము. కేవలాడంబరముచేసే చేడికాదు. గుండెవిడచేయవేసే నేను బ్రాహ్మణుడను అని చెప్పగలవాడు ఈకాల మందొకడైనా కలదా? ఒక పతితుణ్ణి బహిష్కరింపవలయునంటే బంధులు యధావిధిగా ఘట స్థాపించి న్యుజ్జమనే శ్రాద్ధం చేసి బహిష్కరింప వలయును. లేదా ప్రాయశ్చిత్తం చేయించి కలుపుకొనవలయును. రెండున్నా చేయుకుండా ఊరుకుంటే, జ్ఞాతులకు వానికుటుంబముతో జాతాశాచారులను పాలించడం ఎట్టి? శిష్టులు ఈవిషయముం దుగా ఆలోచింపవలయును. కొందరు జగన్నాథరావుకు సరియయిన తత్వాతాపం కలిగినదా? అని ప్రశ్నిస్తూఉన్నారు. వారిని తిరిగి నేటికే ప్రశ్నిస్తూ ఉన్నాను. మీకు ప్రాయశ్చిత్తం విధించుటకు సరియయిన సభ్యతాయోగ్యత కలదా? కాలానుసారంగా చూచుకోవలయును కాని లేనిపోని ప్రశ్నలతో ఏమి లాభం? కొందరు జగన్నాథరావుకు ఒకసారి ప్రాయశ్చిత్తం చేయిస్తే తిరిగి క్రీస్తుమతంలో కలిసిపోయినాడు కాబట్టి తిరిగి ప్రాయశ్చిత్తం చేయించడం వీలుకాదు అని అంటూ ఉన్నారు. మీరు శాస్త్రం చూడకుండా ఈ ప్రశ్న చేసినారు. మా|| “విధే ప్రాధమికా దస్మాద్విధియే ద్విగుణం భవేత్ తృతియే త్రిగుణం ప్రాక్తం చతుర్థే నాస్తివిప్రక్తిః” చేసిన పాపముతిరిగి మూడుసార్లుచేసిన కేట్టింది ప్రాయశ్చిత్తం చేయించవలసినదని న్ని నాలుగోమాటు చేస్తే ప్రాయశ్చిత్తం లేదని న్ని కొందరు యువకులు చెప్పినారు మరలొందరు యువకులు ప్రాయశ్చిత్తం నైమిత్తికము కాట్టి ఎన్నిసార్లు పాపం చేస్తే అన్నిసార్లు ప్రాయశ్చిత్తం చేయించవలసినదే అని చెప్పటా ఉన్నారు. ప్రాజ్ఞులకు మాదా ఇంద్రియ బలముచే ముప్రమాదములు కలుగుతూ ఉండగా యువకులు ఏదో కారణంచేత మతాంతరంలో ప్రవేశించినాని అగ్రహ పరచకుల మయి యువకు విశాలహృదయమును పరికింపక కుటుంబములను మాత్రదోయట వ్యాయమా? బ్రహ్మహత్యా సురాపానాది మహాపాతక సమయలయిన కుటుంబాశ్చ్యుతులను బారవిడిచి తత్సమానమైన మతాంతరప్రవేశ మొక్కదానిపై దురంతేకంచూపడం నిష్పత్తుపాతిగర్హమగునా? ఇంతకున్నా ఈమతాంతరప్రవేశం పాతకం కాని మహాపాతకం కాదు. మా|| విజ్ఞానేత్వరం: శ్లో|| “మహాపాతకతుల్యాని పాపాన్యక్తాని యానితు; తానిపాతకసంజ్ఞాని తన్న్యున ముపపాతకం. పాతకములకు ప్రాయశ్చిత్తం చేయవలసివచ్చునున్నా సరకనివృత్తిని కాదని యెచ్చటను చెప్పబడలేదు.

కామకృత బ్రహ్మహత్య

కొందరు మునులు కామకృత బ్రహ్మహత్యకు ప్రాయశ్చిత్తం కలదని చెప్పినారు. కొందరు లేదన్నారు. నిబంధనకరలు ఈరెండు పక్షములకు సామరస్యం చేయుటకు పాపమునకు శక్తివ్యయమునన్నా, ప్రాయశ్చిత్తమునకు శక్తివ్యయమునన్నా అంగీకరించి ఉన్నదనేవారి మతంలో ప్రాయశ్చిత్తముచేయవలసివచ్చునున్నా ప్రాప్త పాత్యకం అట్లు పాపంపరిచేదా. అధికవాపమునకు చేసిన ప్రాయశ్చిత్తంపట్ల అల్పవాపములన్నీ సరిపడనినట్లు వాటికి ప్రత్యేక ప్రాయశ్చిత్తములు అనేసరించినట్లు ప్రాయశ్చిత్తేందు శేఖరంలో చెప్పబడ్డది. యిందు ఉత్తమ బ్రాహ్మణులము కాము జాతిమాత్రమే సభ్యులము. కేవలాడంబరముచేసే చేడికాదు. గుండెవిడచేయవేసే నేను బ్రాహ్మణుడను అని చెప్పగలవాడు ఈకాల మందొకడైనా కలదా? ఒక పతితుణ్ణి బహిష్కరింపవలయునంటే బంధులు యధావిధిగా ఘట స్థాపించి న్యుజ్జమనే శ్రాద్ధం చేసి బహిష్కరింప వలయును. లేదా ప్రాయశ్చిత్తం చేయించి కలుపుకొనవలయును. రెండున్నా చేయుకుండా ఊరుకుంటే, జ్ఞాతులకు వానికుటుంబముతో జాతాశాచారులను పాలించడం ఎట్టి? శిష్టులు ఈవిషయముం దుగా ఆలోచింపవలయును. కొందరు జగన్నాథరావుకు సరియయిన తత్వాతాపం కలిగినదా? అని ప్రశ్నిస్తూఉన్నారు. వారిని తిరిగి నేటికే ప్రశ్నిస్తూ ఉన్నాను. మీకు ప్రాయశ్చిత్తం విధించుటకు సరియయిన సభ్యతాయోగ్యత కలదా? కాలానుసారంగా చూచుకోవలయును కాని లేనిపోని ప్రశ్నలతో ఏమి లాభం? కొందరు జగన్నాథరావుకు ఒకసారి ప్రాయశ్చిత్తం చేయిస్తే తిరిగి క్రీస్తుమతంలో కలిసిపోయినాడు కాబట్టి తిరిగి ప్రాయశ్చిత్తం చేయించడం వీలుకాదు అని అంటూ ఉన్నారు. మీరు శాస్త్రం చూడకుండా ఈ ప్రశ్న చేసినారు. మా|| “విధే ప్రాధమికా దస్మాద్విధియే ద్విగుణం భవేత్ తృతియే త్రిగుణం ప్రాక్తం చతుర్థే నాస్తివిప్రక్తిః” చేసిన పాపముతిరిగి మూడుసార్లుచేసిన కేట్టింది ప్రాయశ్చిత్తం చేయించవలసినదని న్ని నాలుగోమాటు చేస్తే ప్రాయశ్చిత్తం లేదని న్ని కొందరు యువకులు చెప్పినారు మరలొందరు యువకులు ప్రాయశ్చిత్తం నైమిత్తికము కాట్టి ఎన్నిసార్లు పాపం చేస్తే అన్నిసార్లు ప్రాయశ్చిత్తం చేయించవలసినదే అని చెప్పటా ఉన్నారు. ప్రాజ్ఞులకు మాదా ఇంద్రియ బలముచే ముప్రమాదములు కలుగుతూ ఉండగా యువకులు ఏదో కారణంచేత మతాంతరంలో ప్రవేశించినాని అగ్రహ పరచకుల మయి యువకు విశాలహృదయమును పరికింపక కుటుంబములను మాత్రదోయట వ్యాయమా? బ్రహ్మహత్యా సురాపానాది మహాపాతక సమయలయిన కుటుంబాశ్చ్యుతులను బారవిడిచి తత్సమానమైన మతాంతరప్రవేశ మొక్కదానిపై దురంతేకంచూపడం నిష్పత్తుపాతిగర్హమగునా? ఇంతకున్నా ఈమతాంతరప్రవేశం పాతకం కాని మహాపాతకం కాదు. మా|| విజ్ఞానేత్వరం: శ్లో|| “మహాపాతకతుల్యాని పాపాన్యక్తాని యానితు; తానిపాతకసంజ్ఞాని తన్న్యున ముపపాతకం. పాతకములకు ప్రాయశ్చిత్తం చేయవలసివచ్చునున్నా సరకనివృత్తిని కాదని యెచ్చటను చెప్పబడలేదు.

పతి మహాపాతక తస్మాత్త మహావ్యం ప్రాయశ్చిత్త ఇత్యాదిశ్రుతులు కామకృత బ్రహ్మహత్యకు మరణాంతర్యతిరక్త ప్రాయశ్చిత్తములను విధిస్తూ ఉన్నవి. కాట్టి స్మృతులకంటె బలవంతరప్రమాణము అయిన శ్రుతులను బట్టి మరణాంతర్యతిరక్త ప్రాయశ్చిత్తం లేదనే రామశాస్త్రిలుగారి వాదము ఆదరణీయము కాదని నాయభిప్రాయము

సమాప్తి

జగన్నాథరావు క్రీస్తుమతంలో కొన్నిమామూలు మాత్రమే ఉన్నాడు. శ్రీస్వామిలువారు ఒకసారి ప్రాయశ్చిత్తం చేయించే ఉన్నారు. నేడు తిరిగి ప్రాయశ్చిత్తం చేయించుకొనుటకు ఒకబడుతునే ఉన్నాడు. అట్టివానిని బంధుమిత్రులు బహిష్కరించడం కేవలం అశాస్త్రీయమున్నా, మహాభోరమున్నా అని చెప్పి యంతిటితో మగిస్తూ ఉన్నాను. ఇది నా ఉపన్యాసమునకు సంప్రదానము.

గి. వెం. రామమూర్తి.

ఈ మీద శ్రీ వాసా స్వామివారాయణ శాస్త్రులుగారు సంగ్రహించిన యావద్విషయమును సత్య మని మేము ధృవపరిచియున్నాము.

1. ఇంటూరి కనకాచలము వారిలు:—అగ్ర్యక్షుడు శ్రీ కృష్ణవిలాసగ్రంథాలయము పర్రాకిమిడి.
2. చేపూరు సింహాచలమువారిలు:—శ్రీ కృష్ణవిలాసగ్రంథాలయకార్యదర్శి.
3. ఒంతుపల్లె మల్లయ్యశాస్త్రి వారిలు — కాశీజి సంస్కృతాంధ్ర ప్రధానోపాధ్యాయులు.
4. గాజినరసింగరావువారిలు:—కాశీజి గణితశాస్త్రోపన్యాసక.
5. గిడుగు వెంకటసీతాపతివారిలు:—కాశీజిలో వారి తిరిగోపన్యాసకులు.

ఈవిధముగా నానాదేశవాస్థ్యులయిన శ్రీజగద్గురు పీఠములన్నా, మహామహాపాధ్యాయ బిరుదాంకితులన్నా, సుప్రసిద్ధులయిన పలువురు పండితకోవిదులన్నా, ధర్మపరిమత్తులన్నా, మతాంతర ప్రవేశమునకున్నా కామకృత బ్రహ్మహత్యకున్నా ప్రాయశ్చిత్తములనున్నా, వాటిచే వ్యవహార్యత్వ దులనున్నా, ఏకగ్రీవముగా తీర్మానించుచుండగ రామశాస్త్రిలుగారు అంతలో నయినను శాంతింపక యీసం॥ ఉగాదిసంచికలో “ధర్మశాస్త్రం మహామహేంద్రబాలం” అనే వ్యాసమును వ్రాసి యందులో యీపండితపక్షము లిచ్చిన తీర్మానపత్రికతో వేకట్టిలని వెక్కిరించియున్నారు. ఇది యెంతటియు దారస్యభావమో చదువరులే యూహింతురుగాక. నేడు సారస్వతానుబంధములో “ఒకసందేశమునకు నివృత్తి” అనే వ్యాసము “సరిసింగరావుగారి” పేరితో బయట వెడలినది. దీనిలో విశేష మేమనగా “ఇంద్రాయతీన్ నాలాస్మకేభ్యః ప్రాయశ్చిత్తం అనే పత్రిలో “సప్రజాపతి మహాధావత్ తస్మాత్త మహావ్యం ప్రాయశ్చిత్తం” అనే రెండుకావ్యములున్నా తమకు బుక్ యజుర్వేదములలో కానరానందున కల్పితముల! ఏరు మిగిలిననామాధర్మణవేదములను బ్రాహ్మణములను ఆరణ్యకములను వెదకనారా? లేనిది కల్పిత మని యెట్లు చెప్పగలరు? వేరువేరు దేశములయందు ముద్రితమయిన క్షుల్లాకుభటియవ్యాఖ్యాప్రతులయందు వివరణతో కూడ కానవచ్చుచున్న యీశ్రుతివాక్యములు కల్పితము లన్న శ్రోత్రియులు సహించరా? తమ కల్పితపక్షమునకు ఉపహాస్య మనే ప్రాయశ్చిత్తము స్మృతులలో కానరాక పాపులను ఒక కారణముగా జూపిరి. శ్రాత్రిక ప్రాయశ్చిత్తములు స్మృతులలో నుండవలసివేయంగదా? కాశీచేష్టిమున్నగు ప్రాయశ్చిత్తములు కేవలశ్రుతులలోనే కాననచ్చుచున్నవి. వాటినికూడ కల్పితము లనవలయునా? ఏమి పిరి సాహసము! అపరార్థవ్యాప్తిలో “ఏకచ్ఛమహాపాతకేష్వేవ” అను పంక్తికూడా ప్రక్షిప్తముల! కల్పితము ప్రక్షిప్తములకు స్వపక్షబాధకత్వమే కారణము కాబోలు! ఇట్టి యసత్కల్పనలచే స్వపక్షము సాధింపబడునా? ప్రామాణికమతా నేన్నుకొనిన యగ్గృతుని తీర్మానమునకు కట్టుబడవలయును లేదా, ఎదుటివారైనను అట్టివాలో వాదమునకు విరమించవలయును. పత్రికలలో వేయి వాచోపవాదములలో మధ్యస్థుడు లేక పాపులచే సర్వజనగ్రాహ్యమయిన సత్యము బయలుపడదు. రామశాస్త్రిలుగారి, లేక యీ సరిసింగరావుగారి తమ కల్పితమయిన మరయొకపక్షమునకు ఈవ్యాసములలో వయచేయుచున్న సర్దుచుట్టించుట నేను సర్వధాసంసిదుడను. లేనిచో విరమించుటయే మర్యాద.

హేమ సుందరీ పాఖ్యానము

[శ్రీరంగం సోమేశ్వరశాస్త్రిగారు]

(గత సారస్వతానుబంధము తరువాయి)

విశ్రామసీమా - విశ్రమసానమైనవాడా విశ్రామముని ఘోషాత్మకముగా జెప్పినందుకు- తమిషిం మనుష్యలోకప్రదేశవిశ్రామశాఖని"మని మరొకయు-విశ్రామం లభితామిదంచ శిథిలకావ్యంబు మన్ననము" అని కాశిదాసును జెప్పిననుగాని- మితాంప్రాప్త్య అనుమాత్రమున ప్రాప్త్యము రాగా విశ్రమయని యుండవలె ననియు విశ్రామా పత్య ఇతికాశియా మన్నందువలన విశ్రమశబ్దమే యుండవలె గనుక- కథం కథం విశ్రామ అని న్యాసకారులు చెప్పినం గాని వ్యాకరణాంతరము వలన సుపధాన్వర్ధిరావలెగనుక విశ్రాంతిభవతా" మని శాకుంతలవాగ్ధ్యానములోను వ్రాసివాడు గనుకను, విశ్రాంతిసీమాయనెడునదియు మంచిపాఠము.

“విశ్రామం లభతా మిదంచ శిథిలకావ్యంబు మన్ననము” అనుచో విశ్రామ మిత్యపాఠానియింపాః విశ్రాంతి మితి పతనీయం అని వ్యాఖ్యానమునందు రాసువధట్టు.

ఆంధ్రదేశియుండు ముద్రింపబడిన రెండు కాకుంతులనాటకములను నేను జదివిని. ఒక్కటి వృత్త్యంజయనిశ్చంకభూపాలవిరచితవాగ్ధ్యానసంయతము. రెండవది వైఖానసకులతిలక శ్రీనివాసాచార్య రచితవాగ్ధ్యాన సంవళితము. ఈరెండు గ్రంథములయందఁగూడ విశ్రాంతిం లభతాం అనిపాఠమున్నది.

పరిశీలనగాఁ జరకాలమునుండియు నీపాఠ మున్నట్లు తెలియుచున్నది. మనదేశమునందుఁ గూడ నీపాఠమే యుపయోగమునందుండెను. క్షేమేంద్రకవి తాను రచించిన సునృతతిలకమునందు “విశ్రాంతి లభతా” మనియే యుదాహరించుచున్నాఁడు.

అట్లయిన నీశబ్దము సాధువా అసాధువా అనినచో సాధువుగానే కొందరు వ్యాఖ్యాతలు పలికియున్నారు. ఉదాహరించుచున్నాఁడను:-

పూర్వమేఘములోని, “నీచై రాశ్యంగిరి మధివనేస్తత విశ్రామ హేతోస్త్యుత్సాహతులకిమివ ప్రాధుప్యైః కదంబైః” అను శ్లోకమునకు వ్యాఖ్యానము వ్రాయుచు మల్లివాధ నూరి యిట్లు వ్రాసియున్నాఁడు:

“విశ్రామా - భద్రాపనయః భావాత్ విశ్రమః-ఘృష్ణి త్యయః సమీపాత్పుస్త్య విశ్రామ హేతోః విశ్రామకారణాత్- విశ్రమార్థమత్కర్థః వ్యాకరణవిశేషాః-“వక్ష్యే హేతు ప్రయోగ” ఇతివక్ష్యే విశ్రామేత్కర్త “నోదాత్ప్రదేశకస్యమాంతస్యానానమే” రితి పాఠానియేషుద్ధిప్రతిషేధేషి, వోశ్రమావే”తి చాండ్ర వ్యాకరణే వికల్పేనన్వర్ధిధానా ద్రూపసిద్ధిః.

ప్రేమల్లిశాఙ్గనూరి చెప్పిన సమాధానము ననుసరించియే యు తరరామచంద్రత్ర నాటకమునందలి

“అద్వైతం సుఖదుఃఖయో రనుగుణం సర్వా స్వసాక్షయ ద్విశ్రామా హృదయస్య యత్ర జరసా యస్మి న్నహోర్యోగః” అను శ్లోకమునకు వ్యాఖ్యానమునందు:-

“విశ్రామః వైర్భక్త్యా శ్రమాపనోదః విపూర్వాచ్చా మ్యతే ర్భ భారంసోదాత్ప్రదేశకస్య మాంతస్యానావమేరితి పాఠానియేషుద్ధిప్రతిషేధేషి వోశ్రమావేతి చాండ్రవ్యాకరణాద్వి ధి మల్లిప్రయః కవయ ఏవం బహులంప్రయుంజతే యథా “నీచై రాశ్యంగిరిమధివనేస్తతవిశ్రామ హేతో” రితి కాలిదాసః విశ్రామాంతవజరి చరణం వైలమాఖ్యాన లక్ష్య రిత్యన్వశ్చ” అని కుమారతాతాచార్యులవారు వ్రాసియున్నారు.

ఇంకను నవశకవుల ప్రయోగముల నుదాహరించుచు న్నాను.

“జయతి విశ్రామావసో దేవస్య” అనియును యత్సు నర్దనో విశ్రామమండపమలంకృతవాంస్తన్నాన మేతద్దర్శః జన్యామన్యథావేగ ఏవ వివిక్తస్థానస్థితిముపదితేతి అనియు బిల్హణః వికర్ణనుండకీశాటికాయందు శుద్ధవిమృంభకమునందు రెండు సారు లుపయోగించియున్నాఁడు.

ఉ||కోమలతామ్రమాళికల-క్రావ్యైఃసంజఙ్గత్రోదివైప్రసిన్నమ కళోరతారయతి- శ్చైవలహర్యమ నట్టలైత్రి వి, శ్రామమ పోడెగూసె విల-సచ్చరమాచల కూటపక్కజగ్రామటికా కుటీరశిఖ-రంబులఁ నుక్కురచ్చకవాళిమల్||

అని వైకృతమునందు శ్రీవాణిండు (ఆత్మమాఖ్యాసము-158)

“విద్యకు నిమగ్నయై, విశ్రామంబునకు ధామంబున నై యొప్పునవృక్కులంబునకధీశ్వరుండు” అని దక్షారామవర్ణనంబు నందు శ్రీనాథుండు. (భీమేశ్వరపురాణము-ప్రథమాశ్వాసము)

శ|| శ్రీవిశ్వేశ్వరదేవదేవుని కృపా-శ్రీచే దివోదాసువా, హావిశ్రాంతలంబుచేత భవత - న్యామప్రజాన్వర్ధి వోవై, విశ్రామముగల్గి సుఖీరతరం బైయుండి భాసిల్లఁగా నీవారాణసి లోన భిక్ష కఱవ - య్యెంజూడుమీ కుంభజా!

(భీమేశ్వరపురాణము- ఆశ్వా- 2.98)

ఇట్లు మహాకవుల ప్రయోగములచేత నేమి, వ్యాఖ్యాతలు చూపిన వ్యాకరణాంతరప్రక్రియచేతనేమి విశ్రామశబ్దము సాధువయినను భట్టజిద్దీతులు దీని నపాఠానియముగఁ దృణీకరించియున్నాఁడు. కాని కాశికాకారుఁడుకూడ వైరితినేచెప్పెను. అందుచేత నీశబ్దమునకుఁ బాఠానియమునందే ప్రక్రియ యవసరము. ఇట్టిప్రక్రియ వీరికున్నది. పూర్వతే దీనిని సాధించి యున్నారు. రఘువంశము నందలి ప్రథమస్తంభమునందు “అథ యంతార మాదేశ్య భుర్యా న్విశ్రామయేతిసః; తా మహోహ హయ తృప్తిం రథా దవతారచ” (1 స్తం-58 శ్లోకము) అను శ్లోకమునకు వ్యాఖ్యానము వ్రాయుచు మల్లివాధ నూరి యిట్లు వ్రాసియున్నాఁడు:-

భుర్యానభావ్యాన్విశ్రామయ - వినీతశ్రమా సుస్త్వి త్యాదిశ్య- ఆహ్లాప్య తాం పత్నీం-రథా దవతారహయ దవతారి తవా న్యయంచావతార “విశ్రమయ” ఇతిప్రాప్తపాతే జనీ జ్ఞాత్ ఇత్యాదినామిత్యై “మితాంప్రాప్త్యః” ఇతిప్రాప్త్యః. దీర్ఘపాతే “మితాంప్రాప్త్యః” ఇతి నూత్రే, “వాచి త్వవిరాఙ్” ఇత్యతో “వా” ఇత్యన్యవర్త్య వ్యవస్థిత విభాషాశ్రయణత్వాద్ధీన్వాభావ ఇతి వృత్తికారః” ఇందువలన “శ్రమయతి, శ్రామయతి ఇత్యాదిరూపములు సిద్ధించును. శ్రమతపసిభేదేన” అని భాతుపాఠము. అందులకే మహాకవులు “విశ్రామ్యతి”, “విశ్రామయతి” ఇత్యాది రూపములను వాడుక యొనర్చుచున్నారు. “విగతశ్రమా, విశ్రమః, విగతశ్రమా విశ్రామః” అనిరెండురూపములును సిద్ధించును. అట్లు కాక పోయినచో మఱి యొక ప్రక్రియ చూపు చున్నాను. విరామశబ్దమువలననే యీప్రక్రియ:- “శ్రమ తపసిభేదేన” ఇతివాఙ్: “ఆకర్తరి చకారకే సంజ్ఞాయా” మిత్యధికరణే ఘణ్ తస్మాత్, శ్రామ ఇతిరూపసిద్ధిః విగతశ్రమా విశ్రామః. విరామశబ్దమునకుఁగూడ యీరీతి నే. “రమ క్రిణాయాం” ఇతిధాఙ్: “ఆకర్తరిచకారకే సంజ్ఞాయా” మిత్యధికరణే ఘణ్ తేనరా మఇతిశబ్దే: “విగతశ్రమా విరామః” విరామ, విశ్రామశబ్దములు సమానవాచకములు. లఘుపాఠానియమునందు రాజ ర జవర్ణగారు వ్యవస్థితవిభాషాశ్రయణముచేతనే విశ్రామాది శబ్దములు సాధువులగునని వాడుచ్చిరి. ఇట్లు పాఠానియవాగ్ధ్యకరణముచేతను విశ్రామశబ్దము సాధువయి యుండుటచేత భట్టజి ప్రభృతు లెందులకిది సాధువుకాదనిగో తెలియదు. ఎట్లయినను మహాకవులప్రయోగములు బహుశముగ నున్నప్పుడు సాధింపక విలులేదు. “నిరంశుశాః ఇలు కవయః సార్వపథినా ఇత్యలయతి ప్రసంగేన” అనువాగ్ధ్యాతల వాక్యముల నాలకించి యింక విశ్రామశబ్దమును గూర్చిన చర్చ విడిచి కొంచెమువిశ్రామము నేను గూడఁపిరిగొందును. ఈ శబ్దసాధుత్వమునకు మహాకవులప్రయోగములు చాలును. అయినను వ్యాకరణముచేతఁగూడ సాధించు విధియగుటచేత నింత వ్రాయవలసివచ్చెను.

ఇంక నీ హేమసుందరీపాఖ్యానమునందలి నీతినిగూర్చి ప్రసంగింతము. ఈ గ్రంథమును వీరిబోధశాఙ్గే కవి రచించెను. సమయము వచ్చినప్పుడెల్ల నీతిపద్యములతో గ్రంథము నలంకరించెను. గ్రంథముయొక్క మొదటనే కవి తనయుడై తమ నిట్లు నూత్రించియున్నాఁడు:-

మ.పడపుంగుమృగయైవైలస్వతీయు, ప్రైతేవన్మలంజూదిగోఁ, బడియగోగ్యముభోగ్యమున్వయముగా-వ్రేంచువా రాత్మ లో, నడల నృజ్జనులెల్ల మేలన సుపా ఖ్యానప్రబంధంబుకాఁ, బడుగ్రంథ. బురచించువాఁడచి తా-ప్రాగల్భ్యమేపారగన్. కావున గ్రంథమునంతయుఁ జదువఁపూర్వమే దాని యొక్క మాఖ్యోద్యేమ మెల్లడియగుచున్నది. మ.మసాక్షింతయు లేకయున్నఁ గపటవాగ్ధాపారపారీశితక, మలపున్నట్లునడించి, పల్లవులయొక్కర్యంబుఁ గొల్పాడు గో, పాలతుల్య దేవతలందు సంతతియు వ్యామోహాబున వ్యాది యా, తృల వైకల్యంబును హేమసుందరీయు సా మా న్యుండు గాకన్యఁడే.

అని వారకాంతలస్వభావంబు వర్ణింపబడియె.

మ. అహహ! యాత్మసతీపవిత్రముఖ చంద్రాలోకజాత్యంధులై కుమారాగణినాంగ నామఖుపహ-ఘశంబులై మోహచి గ్రహులై |దుర్బలభోగజాతి మఖుకో గ్రగ్రస్త వారాంగనా గృహముం జేరుదు, దిట్టికామములు సంగీతావ దేశంబున||

గ్రంథపరిచయము

శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణము:- (శతప

దాంధ్ర వివరణ భావనాసాగ్రప్రతీనమేతము. శ్రీయత భమిడి పాటి కామేశ్వరశాస్త్రిగారిచే ప్రకటితము. ఇత్యది నాల్గవ సంపుటము. సంపూర్ణ ఆంధ్రవాగ్ధ్యాన సహితము. రెండు మాసముల కొకసంపుటము వెలువడును. జనసామాన్యమునను, ఆంగ్లవిద్యయుండు ప్రవక్తులై రామాయణకథ పూర్తి తెలియనివారికిని, పద్యకావ్యమును సుఖభముగ అర్థము జేసికొన జాలనివారికిని సుబోధకముగ తెల్లని తేటపదములతో రచింప బడినదగుటచే ఇ దంతయు ఉపకారిగ నుండును. సంస్కృత వాల్మీకిరామాయణమునండి ప్రతిశ్లోకమును వానికి (పరిపదార్థమును నాసార్థభావములు ఆంధ్రమున ఇందు ప్రకటింపబడి నవి. సంస్కృతభాషజ్ఞానము లేనివారుగూడ ఈ రామాయణమును మొదటి సంపుటమునుండి చదివిన సంస్కృత భాషాజ్ఞానమును బొందగలడు. శైలి ద్రాక్షాపాకము. శాస్త్రిగారు పూనుకొన్న యీకార్యము మహత్తర మైనది. భాషాభిమానులు శ్రీమంతులును వారికి తోడ్పడినచో ఇహపరములు దక్కును. భాషామతల్లికి మహాత్మేన నొనర్చినవా రగుదురు. ఈ రామాయణసంపుటములు శ్రతియింట నుండవలసివి. ఎల్లరకును అందు బాటుగ నుండుటకై ఒక్కొక్క సంపుటము 120 చొ||న ఖరీదు నిర్ణయింపబడెను. రామాయణ పురాకథను జనసామాన్యమున కందరకును కులభసాధ్యముగజేయు సమకట్టిశాస్త్రిగా రెంతయు వంద్యులు. శాస్త్రిగారు తలపెట్టిన మహోద్యమము త్వరలో పూర్తియగుటకు అలోకకల్పానుకు తోడ్పడుగాక! ప్రతులు వలయువారు భమిడిపాటి కామేశ్వరశాస్త్రిగారు, శ్రీమద్రామాయణగ్రంథమాలా కార్యస్థానము, ఆర్యాపురం రాజమహేంద్రవర మని వ్రాయవలెను.

అనుపద్యమునఁ గాయకులకును, వారకాంతలకును ప్రథమ సమావేశకారణంబు సంగీతావదేశ మేయినదని చెప్పబడినది. మూడవయాశ్వాసమున హేమసుందరీనకు న్నేహితుడగు నొక విప్రుండు, చిరకాలము వేశ్యలసహవాసముచేసి ధ్రుష్టుడయి తనయొక్క యనుభవమునంతయు వాని కుపదేశించి, వారకాంతలనెన్నఁడును గలలోనైనఁ దలఁపవల దని యుపదేశించిన పట్టునందలికొన్ని పద్యముల నిటు నుదాహరించెదను.

గీ. వారవనితాపరివ్యంగ్యవైభవంబు
స్వర్గచుని యెంచి కామివై సరచరించి
చిత్రమిగులొత్త నకట వెచ్చించినాడ
నూర్చి తిండైన యమితవీరత్వతీతంబు.

చ. తలచినయంతనే యమితతాపముఁ గూర్చును చూచినంతనే, యెలమిని మోసల్చి మతిహీనునిఁజేయును, తాఁకంతనే, వలపులఁ గుర్చి మోహమునాడిలోఁ బడవైచు నక్కటా కులకు తపించుచో కులముకోమలిఁ బోను నే హేమసుందరా! ఈపద్యము:-

శ్లో. స్వృతా శవతి తాపాయ దృష్టువాన్వ్యావకాలిణీ,
స్వృప్తావతి మోహాయ సానామ దయితా కథమే.

అనుశ్లోకమునకు సరియైనది:-

గీ. వారికామినిమన్యభవహ్నికీల
కపటకూపేధనంబులఁ గ్రాలుతుండు
విలులుయొననధనమును వేల్చి వేల్చి
తుదకు జీవచ్ఛంబులై బ్రదుకుమగ్దడు.

అనుపద్యము:-

శ్లో. వేశ్యాసౌ మదనజ్వలా రూపేధనవిధితా
కామిభి ర్యత్ర హూతుం తే యోవనాని ధనానిచ.
అనుభర్తృహరిశ్లోకమునకుఁ బ్రతిబింబము.

గీ|| విలులు సంతతి మమి నెడు పీడితాను,
హీనకాముకన్యగముల కినుపబోదు,
వలపుకాండను వంచించు శలపువేష,
హనిఁ గలిగించువైతాను సావమేను.

ఉ|| హేమముగాదె చూచియు సహింపఁగవచ్చునై విత్తకామిని
కాయము, సంతతినిసారకాయలకు న్వలచాన లూనచ
న్మోయికి భేదమేమిగల-చో? కపటానశీలలై నక
న్మోయి హారంగురంగులఁ గ-నుంగొని వెంగలివై కలంగుడే
ఉ||దిక్కినఁబాలు గారుమనుఁడెమ్మలగా వనిన తగ్గల తే
పెక్కినగడ్డిగుబ్బు లవియే సారకాయలుగాక, సొంపుమేం
పెక్కినకాచిమోవియగునే యది యెంగలిబావి గాక, ఛీ
పొక్కిలిక్రిందనుండునొక...మిక్కిలి పొక్కినేటికి||

(సతేషము)

లి క వి ా మ ను రి పో ర్టు

సార్వభౌమనిర్వహణమున వారామోదింది

1924 ఏప్రిల్ 1-న తేది నుండియు సెవిల్ సర్వీసు ఉద్యోగులకు హెచ్చుతీసులు ముట్టును

డి.టి. డిశంబరు 5:—ఇండియా ప్రభుత్వపు ప్రకటనము:—సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగుల జీతములు, ఫీచరులు, వారి బల్కెములను విషయమున రాయల్ కమిషనువారిచే నీయబడిన సిఫార్సులను 6,7,8 ఆధ్యాయములయొడ యిండియా ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము లతో సార్వభౌమనిర్వహణము అంగీకరించెను. లీ కమిషనువారు నూచించిన ప్రకారము 1924 ఏప్రిల్ 1 వ తేదీ మొదలు సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగులకు హెచ్చుతీసులు ముట్టును. లీరిపోర్టు ఆధారములలో నూచించబడిన రెండు ముఖ్యవిషయములందు ప్రభుత్వమువారు తరలటకు నిశ్చయించిరి. కొంతమంది బెద్ద ఉద్యోగులకు హెచ్చుతీసులను నీయవలసినదని లీరిపోర్టువారు నూచించిరి. ఈ విషయమున యిండియా ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయముతో నేకీభవించి అనుబంధములకు సార్వభౌమనిర్వహణమున వారియొక్క సలహాను రూపాయకు రెండు పిల్లింగుల ప్రకారము విడతమునందున్న ఉద్యోగులకు (Overseas pay) నీయవలయునను విషయముపై లీ కమిషను సభ్యులందే భేదాభిప్రాయములు జెనించెను. యిండియా ప్రభుత్వమువారి అనుమతిపై నెలకు మూడువేలరూపాయల కెచ్చుగ జీతము దీసికొనని ఉద్యోగులకు నెలకు పా 18.6.8 యిచ్చటకు అంగీకరింపబడెను. సార్వభౌమనిర్వహణ, యిండియా మంత్రిచేగాని ని

యమింపబడిన ఉద్యోగులకియబడిన హెచ్చుతీసులు ఉద్యోగులకు కాళ్ళతేపు జీతము మాదిరిగానే నెండువలయును. అనగా హెచ్చుతీసుబడిన జీతములుగాని ఉద్యోగులుగాని యేకేట హెండు కానకభేదము నీయబడు వోటుపై వాధారపడియుండును. ప్రస్తుతము సమాజేతమైయున్న పార్లమెంటునందు యిండియా పరిపాలనచట్టమునం దిందులకు నొక సవరణ సాధ్యమైనంత స్వల్పకాలములో చేయబడును.

ఇండియా పరిపాలనచట్టము క్రింద దయారుకాబడిన స్టాట్యూటరీ నిబంధనలు సార్వభౌమనిర్వహణమున ప్రభుత్వతీర్మానముల ననుసరించి జేయును. లీపోర్టునం దయదవఆధ్యాయమున నూచింపబడిన సిఫార్సులను సామాన్యముగ అనుసరించి జేయుటకు బ్రిటిషుదొరతనమువారింగీకరించిరి. రెండవ ఆధ్యాయములో జేల్లుబడిన రీతిని కేంద్ర ప్రభుత్వమునందలి కొన్ని కాలను పరిపాలించుటకు యిండియా ప్రభుత్వమువారి అట్టి ఉద్యోగులను నియమించుటకు, ప్రజాయిత్తకాలను పరిపాలనకొరకు ఉద్యోగులను నియమించుటకు స్థానిక ప్రభుత్వమునకు అధికారము నీయవలయుననియు, హైద్రాబాదు బెద్ద ఉద్యోగులను నీయు విషయమున సార్వభౌమనిర్వహణమున వారి యిండియా ప్రభుత్వమువారికి అధికారము యిచ్చుచున్నార. ఆలస్యముగాకుండ లీ కమిషనునందలి యితర సూచనలు సహితము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిచే ఆలోచింపబడును. (ఆ. ప్రె.)

సాధారణవాడిరాజు, బరీయారాజు, మధోలురాజు, సాంగ్లీరాజు, అంధురాజు భోయరాజు, ఫాల్ తాన్ రా, మిరాజ్ సినియర్ రాజు. మిరాజ్ జూనియర్ రాజు, రామదర్శమురాజు గార్లు రాజప్రతినిధిని బొంబాయి దొరతనమువారి భవనమునందు నందర్పించిరి. రావుబహదూరు బి. బి. పరావీన్ గారిచే ప్రాస చేయబడుచున్న చిత్రపటములను రాజప్రతినిధి చూచెను.

ఎల్లోరాగుహలను సందర్శించుట

నైడంగిరి, డిశంబరు 5:—దౌలతాబాదుమీదుకబోయి రీడింగుదండపతులు ఎల్లోరాగుహలను సందర్శించిరి. రోజులోని నైజాముగారి బంగాళాలో ఫలహారముగావించి రీడింగుదండపతులు దౌలతాబాదుకొలుసు వీక్షించిరి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయిగవర్నరుగారి వర్తమానము

బొంబాయి, డిశంబరు 5:—బొంబాయిగవర్నరుగారు వారిభార్యయు నేడుబయలుదేరి కరాచీనగరమునకు స్త్రీమణులతో బోయిరి. సింధుదేశముందు దీర్ఘకాలము వీరు పర్యటనము సల్పెదరు. నేడు ఉదయము 11 గంటలకు ఆల్మోరాండ్రాచేపుబోయిన్. యస్. యస్. పరోసాస్త్రీమణులతో ప్రయాణమైరి. శనివారము నాటిరాత్రికి కరాచీనగరము చేరెదరు. అదివారమున ఓడదిగి మంగళవార ముదయమువరకు కరాచీలో నుండెదరు. కేరుపురము, జోబాదు, సుక్కూరు, లాల్ కానా, హైదరాబాదు నగరములు సందర్శించి 16 వ తేదీ సాయంత్రమునకు కరాచీ వచ్చి, 18 వ తారీఖు ఉదయమునకు బొంబాయి చేరెదరు (ఆ. ప్రె.)

కీర్తి శేషులగునర్ యెడ్వర్డు సెనూన్

బొంబాయి, డిశంబరు 5:—బొంబాయియందలి ఇ.డి. సెనూన్ కంపెనీ ముఖ్యభాగస్వామి యగు సర్ ఎడ్వర్డు సెనూన్ గారు డిశంబరు 2 వ తేదీన సీమయందు చనిపోయిరి. చనిపోవునప్పటికి నీయనకు 71 సంవత్సరములు గలవు. 1916 సంవత్సరముందు తండ్రియగు సర్ జేకాబ్ సెనూన్ గారి మరణానంతరము ఎడ్వర్డు సెనూనుగారు భేరనెట్టికొనెద్రు. ఈ పదవిపహించుటకు వీరివంశమునందు వీరు రెండవవారు. భారతసామ్రాజ్య కాసనసభ్యులగు కపైను యి. పి. సనూనుగారు చనిపోయిన యెడ్వర్డు సెనూనుగారి సెద్దకుమారుడు. వీరిప్పుడు సర్ విక్టర్ సెనూనుబిరుదాంకితు లయ్యెదరు. (ఆ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధి ప్రసంగము

బొంబాయి, డిశంబరు 5:—నిన్న భారతదేశముయొక్క సింహద్వారమును దెరచునప్పుడు యాదిగన ప్రసంగము రాజప్రతినిధి గావించెను.

నేను యీ సింహద్వారమును దెరచుటకు మిగుల సంతసింపుచున్నాను. ఈ ప్రకటన సింహద్వారమును నిర్మించినందునకు బొంబాయి ప్రభుత్వమును, కార్పొరేషనును, అన్నితరగతుల బొంబాయి ప్రజలను కొనియాడుచున్నాను. సార్వభౌమనిర్వహణ సార్వభౌమని సతీయు ఆగమనభావకార్థము నిర్మింపబడిన యీ సింహద్వారమునకు బొంబాయి పౌరులు మిగులగర్విం చెదరు. అన్ని నగరములకంటె బొంబాయినగరమునకు చాలకాలమునుండి బ్రిటిషురాజులతో కలయికగలదు. సుమారు రెండువందలయేబది సంవత్సరముల క్రితము నొక బ్రిటిషురాజీ కట్టముగా బొంబాయి యంగ్లీషు రాజునకు యాయబడితి. అప్పుడదియుక పల్లె. ఇప్పుడది మహాపట్టణరాజమై విలసిల్లుచున్నది.

రాజుల సందర్శనములు

సార్వభౌమమును సతీయు రెండుపర్యాయములు యిచ్చటకువచ్చిరి. 1875 సంవత్సరములో యువరాజుగానున్న యెడ్వర్డుగారి రిచ్చటకువచ్చిరి. 1921 సంవత్సరములో యువరాజు మీచేతమును జూడవచ్చెను. అనేక పర్యాయములు బొంబాయివాస్తవ్యులు కన్నాట ప్రభువును ఆహ్వానించిరి. ఆయనకొంతకాలము మీనగరమున నివసించుట తలపించెను. రాజులసందర్శనములనెల్ల నీ సింహద్వారమెల్లప్పుడును జ్ఞప్తికి దెచ్చుచుండును.

బొంబాయిపౌరులనుమాత్రమేగాక యిండియానందలి ఎల్ల ప్రజలకును ఈ సింహద్వారము నొకవిధమగు ఆనందమును గలుగజేయును. సార్వభౌమము సార్వభౌమని సతీయు యీ దేశమునకు వచ్చిరి. వారిరాకయొక్క ప్రాముఖ్యతదెల్పజాలను. తానీదేశమునకువచ్చి పట్టాభిషిక్తుడయ్యెదనని సార్వభౌమముదెల్పుటకు కారణము తిరిగి యీ దేశమునొకసారి సందర్శించుచుయెగాక మరియొక ప్రబలకారణముగలదు. తనపూర్వీకులు భారతీయులకుచేసిన వాగ్దానములను తాను మన్నించెదనని అభయమిచ్చుటకు ఈ దేశమునకు సార్వభౌమము సతీయు క్షుడైవచ్చి పట్టాభిషిక్తుడయ్యెను. అనర్థశముగ బ్రిటిషురాజులు భారతీయులయొడ దీసికొనుక్రద్ధయే హైద్రాబాదుయొక్క నిధి భారతీయుల ఆశ్రయములయెడను, వారి సౌఖ్యముయెడను సార్వభౌమముదీసికొనుక్రద్ధ ప్రసంగార్థము. యువరాజుచే నంపిన సందేశము మీరెల్లరును జ్ఞప్తికి దెచ్చుకొనుడు.

పాక్షిశ్చిమసంయోగ చిహ్నము

ఈసింహద్వారము జూచినవారికెల్ల పెక్కుటూహలు ముట్టుచుండును. ప్రాచ్యదేశములకును తూర్పుదేశములమైత్రికి నిది నిదర్శనమిచ్చును బ్రిటిషువారికిని భారతీయులకునుగల సంబంధవ్యమునుజూపును. బ్రిటిషువారియొక్క సామభూతియు, ప్రేమయు, న్యాయదీక్షయు, మత స్వాతంత్ర్యమును, భారతీయుల ఆశ్రయములను నిది చాటుచుండును. కాన నన్నయిప్పుడు యీ సింహద్వారమును దెరచినందు. బొంబాయినగర సౌకర్యముల కిందుమూలమున వృద్ధిఅగుగాక. బొంబాయి పౌరులకును, అఖిలభారతీయులకును బ్రిటిషువారితో గూడిన రాజకీయసంబంధమును యెల్లప్పు డిది నిదర్శనమిచ్చుగాక.

బొంబాయి వర్నరుగారికి రాజప్రతినిధి పంపినతంతరి

బొంబాయి, డిశంబరు 5:—రాజప్రతినిధి బొంబాయిగవర్నరుగారి కీక్రిందితంతరినంపిరి:— “అధికవిచారముతో బొంబాయినిడచితి ని. స్థితి గతులు నన్నయింకను మరికొంతకాలము మీతోనుండనీయమికి చింతించుచున్నాను. (వెసిడెంసీలో ప్రజాహితేతననందు పాల్గొనుచున్న అధికారులను అనధికారులనుమాడ గరిగినందునకు కాకధికసంతోషముగనున్నది. ప్రజలసౌకర్యములను అభివృద్ధిచేయుటకు మీరలోచనయందున్న రెండుస్కీముల విషయమున గొంతతెలిసికొనగలిగితిని. మీరభివృద్ధియును బొంబాయి భావిభాగ్యోదయమునకు భంగమురాదని నానిశ్చితాభిప్రాయము. రాత్రింబకల్లు వారాకొరకు అధికప్రయత్నములు సత్విచక్కుని యేర్పాట్లుగావించిన యెల్ల అధికార అనధికార ఉద్యోగులకును నానభుగ్గుతులర్పింపజేడెద”

గవర్నరుగారి సమాధానము

“దీర్ఘకాలమిచ్చట నుండజాలనందులకు మీరొందుచున్న విచారము నాకును గలదు. ప్రజాహితేతననందు పాల్గొనుచున్న వారియెడ మీరుజూపిన సదాభిప్రాయములకు వారందరి తరపున మీకు నమస్కారము లర్పించుచున్నాను. మీరిచ్చు ప్రోత్సాహమే మేము చేయబోవు కార్యసాఫల్యమునకు తోడ్పడును. ఏర్పాట్లను గురించి మీరాడినపలుకులు ఏర్పాట్లుచేయుటయందు నియమింపబడిన వారికెల్లరికిని దెల్పెద”

బ్రాహ్మజేతరుల డిప్యూటీమన్

బొంబాయి, డిశంబరు 4:—దొరతనమువారి భవనముందు రాజప్రతినిధి బ్రాహ్మజేతరుల డిప్యూటీమన్ దీసికొనెను.

రాజప్రతినిధిని సందర్శించుట

బొంబాయి, డిశంబరు 4:—కొల్హాపురం మహారాజు,

తారకేశ్వర సత్సంగహము

సచ్చిదానందస్వామి తుమాపణ

హుగ్లీ డి.టి. మేజిస్ట్రేటు సచ్చిదానందస్వామికి నెప్టెంబరు 11 తేదీని 6 నెలలు శ్రేయ శిక్షవేసెను. స్వామి నిన్న 5 వ తేదీని హుగ్లీజిల్లాజడ్జికోర్టులో తుమాపణగొరచు పిటిషనుపెట్టెను. “నాకు 72 ఏండ్ల వయసుకలదు. ముసలివాడను. 28 రోజులనుండి చెరసాలలో నున్నాను. నేనిక తారకేశ్వరము విషయమున కల్పించుకొనను” అని పిటిషనుపెట్టగా పూచీత్తు పుచ్చుకొని వదలరలనని జడ్జి ఉత్తరువు జేసెను. (ఆ. ప్రె.)

సాలెగూడులో విచిత్రము

మహాత్మాగాంధీజియి

మానవుడువ్రాయనివార

“చెన్నపురమునకు కొంతదూరముననున్న విల్లిపురమునకు చేరువనున్న ఎడ్డపాలెమునకు 50 మైళ్ల దూరముననున్న యొక పల్లెటూరిలో ఒక పెద్దసాలెపురుగు గూడుకట్టినది. గూటిలో “మహాత్మాగాంధీజియి” అను యంగ్లీషు అక్షరములు అల్లబడియున్నవి. ఇది మిక్కిలి అద్భుతముగా నుండుటచే ఆగూడును సాలెపురుగును పాడుగాకుండ గ్రామవాసులు భద్రపరచిరి. చుట్టుపట్ల గ్రామములవారు చేరువయని దూరముని చూడక కొన్నిమైళ్ల దూరమునుండిగూడ ఆచటికివెళ్లి చూచుచున్నారు. వెనుక రెండేండ్లక్రితము కలకత్తాలో చాందపాలుఘట్టునవద్ద నొక చెట్టుఆకులమీద మహాత్ముడవారీ, గాంధీ అనుపేరులు వ్రాయబడినను వార్తవిని కలకత్తానగరమువారి రందరును అటలేగి చూచిరి. మరలనేటి కీనింత చెన్నరాజధానిలో బయలుదేరినది. సాలెపురుగుకుగూడ రాజకీయాధ్యక్షము కలిగినటులున్నది అని డెయిలీ ఏక్స్ప్రెసుపత్రిక వ్రాసెను.

బెంగాల గ్రెసు మహాసభ

వర్సాటులు చురుకుగా జరుగుచున్నవి. ఈనెల 1 వ తేదీ వరకు 7600 మందికి బసలు పూర్తియైనవి. ప్రతినెల బసలు, పాకకాల, భోజనకాల, ప్రదర్శన కాల, దుకాణముల గదులు మున్నగునవి పూర్తియైనవి. అప్పుడే ప్రజలు చాలమందివచ్చి చూచిపోవుచున్నారు. 1 వ తేదీని పంపాసరోవరమువద్ద విందులు జరిగినది. 1 వ తేదీని సన్యాససంఘ కార్యనిర్వాహకుల సభజరిగినది. 125 మంది పంచములను 255 మంది కర్నాటక ప్రభులను టిక్కెటుల తేకుండ సభలకు రానిచ్చుటకు తీర్మానించిరి. సింహద్వారము తయారగుచున్నది. స్నానముల ఘట్టములు చాలవరకు పూర్తియైనవి. ఇంతవరకు 55 వేల రూపాయలు వసూలై నవి. ఇంకను చురుకుగా వసూలు చేయుచున్నారు. డాక్టరు హర్షి కరుగారి హరిజను దళములు అప్పుడే విజయనగరమున సంచారము చేయుచున్నవి. కర్నాటక దేశ రాధకులును వలసీరులును కలిసి 14 వ తేదీని బెంగాల్ సమావేశమయ్యెదరు. (బొంబే క్రాంతికలు)

భారత సంఘసంస్కరణ మహాసభ

బెంగాల్ 27, 28, 29 తేదీలలో జరుగును. సర్ శంకరనాయకరుగా రధ్యక్షతవహించెదరు. ఈనెల 27, 28, 29 తేదీలలో బెంగాల్ సంఘసంస్కరణసభగూడ జరుగును. ఆసభకు సర్ శంకరనాయకరు రధ్యక్షత వహించెదరు. నాయకుగారు నిన్ననే ఆంగ్లదేశము నుండి 'చీనా' అను స్త్రీయందు బొంబాయి చేరిరి. నిన్న రాత్రి మెయిలులో చెన్నపురికి బయలుదేరిరి. (ఆ. ప్రె.)

బ్రాహ్మణేతర మహాసభ

బెంగాల్ జరుగు సభకు చెన్నరాష్ట్రమువారిందరును వెళ్లవలెను. బెంగాల్ జరుగును సంయుక్త బ్రాహ్మణేతరసభకు చెన్నరాష్ట్రమునందలి బ్రాహ్మణేతరులందరును వెళ్లవలెను. ఇది భరత అసంపూర్తిగా నిలువబడిన బ్రాహ్మణేతరసభను చెన్నపురిలో కాననసభజరుగు రోజులలో జనవరినెలలో జరుపవలెను. అను తీర్మానములు నిన్న సాయంకాలము సర్. పి. త్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన ఎస్. వి. ఎల్. ఫెడరేషనుసభలో ఆమోదింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి సభలు

వికమత్య ఉపసంఘము. ఉపసంఘమునకు ఎన్నుకొనబడినవారిలో కొందరు సభ్యులచేర్లను సూచించినవారు వారివిలాసము నపుడు తెలుపలేదు గాన నిపుడు వారి పూర్తివిలాసమును వారేపక్షమునకు చేరినదియును ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులుగానివారి చేర్లను ఉపపాదించినవారుగాని అనువదించినవారుగాని నాకిపుడు వ్రాయగోరెదను. కాంగ్రెసులో అన్ని పక్షములవారును చేరుటకు ఏవిషయములు ముఖ్యములని వారు తలంతురో వానిని 1924 డిశంబరు 20 వ తేదీలోగా నాకు చేరునట్లు ఆయా రాజకీయసంఘముల కార్యదర్శులు పంపగోరెదను. భారత కాంగ్రెసుసంఘసభలో సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిన స్వరాజ్యపక్షమువారిందరును తమపూర్తివిలాసమును వెంటనే నాకు తెలుపగోరెదను. "భారతకాననసభలోని జాతీయకక్షసభ్యుల సభను గూడ బెంగాల్ జరుపదలచితిమి గాన బెంగాల రాదలచినవారు యీనెల 15 వ తేదీలోగా నాకు తెలుపగోరెదను" అని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు ప్రకటించిరి. పై నికోద్యోగుల సమావేశము. బెల్లింగ్డం, డిశంబరు 5; డిల్లీలో నీమధ్యజరిగిన సమావేశమునందు బాల్కానిన మేజరు హార్డెగా రిచ్చుటకు నిర్ణయమయి. మేజరు మరారుగారు వారు అభీనుల చేతులకు నిన్న బయలుదేరి యింగ్లాండు వెడలిరి. (ఆ. ప్రె.)

స్థానిక వార్తలు

మ.రా.రా.శ్రీ, బళ్లారి రాఘవాచార్యులు, బి. ఎ., బి. యల్., గారిచే స్థాపింపబడిన "ప్రేమా యతనము" సహాయము.

చెన్నపురి ఆంధ్ర సభ వారు

బ్రాహ్మణ ముత్యాలపేట పోలీసుస్టేషన్ కెదుట ప్యాలేసుతియేటరున డిశంబరు నెల 6-వ తేది శనివారం 5-30 ఘంటలకు "రామ దాసు" అను నాటకమును, డిశంబరు 7-వ తేది ఆదివారం 5-30 ఘంటలకు "సావిత్రి" అను నాటకమును తెనుగున ప్రదర్శింతురు. శ్రీయుత బళ్లారి టి. రాఘవాచార్యులుగారు, బి. ఎ., బి. యల్., (రామదాసు, యముడు.) అల్లూరి పి. రామచంద్రారెడ్డిగారు (కబీరుదాసు.) యడవల్లి సూర్యనారాయణరావుగారు (సత్యవంతుడు) ఉప్పలూరు సంజీవరావుగారు (కమలాంబ, సావిత్రి.)

చెన్నపురి ఆంధ్ర సభ

శ్రీరామునిశీలమునుగూర్చిన వ్యాసపరీక్ష. గత ఆక్టోబరుమాసమున బైచెన్నపురి ఆంధ్రసభాపక్షమును, గావింపబడిన దసరామహోత్సవసందర్భమున శ్రీరాముని శీలమునుగూర్చిన వ్యాసబహుమాన పరీక్షకు బోటిచేయుచు ఆంధ్రదేశమునుండి 16 మంది సుప్రసిద్ధపండితులు వ్యాసములు వ్రాసి పంపియుండిరి. ఆ వ్యాసములు ఆక్టోబరు 4 వ తేదీ నాటికే మా కార్యస్థానము నలంకరించినను మా నిర్ణయానుసారము విజయదశమి నాటికి బహుమాన వ్యాసములగు వ్యాసముల నిర్ణయించి బహుమాతుల నర్పింప సాధ్యము కాదాయెను. ఇందుకు కారణము వ్యాసపరీక్షసోపసంఘపండితులు 6 గురుకు బ్రతివ్యాసమును శ్రద్ధతో బ్రత్యేకప్రత్యేకముగ జరుపగోరుటయే. పండితులందరు ప్రతివ్యాసమును సమగ్రముగఁ జదివి పరీక్షించిన పిమ్మట ఈ డిశంబరు 4 వ తేదీని వీరందరు నొక్కొక్కఁ గూడి 16 వ్యాసములలో నీదిగువ మదాహరింపబడిన పండితుల వ్యాసములు పరు స గ బహుమానా ర్హములని నిర్ణయించిరి. బహుమానార్హతబోధించిన ఈవ్యాసకర్తలు మాయాంధ్రసభాపక్షముం దర్పింప నిర్ణయింపబడిన బహుమానములు ఈనెల 15 వ తేదీలోపుగ నొక బహిరంగసభ యందు ప్రకటింపబడియర్పింపబడును. సభగావింపబడనున్న తేదీ వార్తాపత్రికలయందుఁ జెలుపఁబడును. బహుమానముల బొందదగినపండితులకుఁ ప్రత్యేకముగ లేఖలును వ్రాయఁబడును. ఆలస్యమునందుకుఁ బండితులు మమ్ము తమింతురుగాక. తక్కిన 13 వ్యాసములలో నొక్కొక్కటియు బ్రత్యేకప్రత్యేకముగ బహుమానముల బొందదగినంతయు త్రుములే యైనను మే మివాసపరీక్షకు నిర్ణయించుకొనిన బహుమానములు మూడేయకుటచే ఇందు ఉత్తమవ్యాసకర్తల నసత్కృతుల జేయవలసివచ్చెనే యని చింతించుచున్నారము.

బహుమానార్హ వ్యాస కర్తలు

- మొదటిబహుమానము (1) దువూరి జగన్నాధశర్మగారు-కాకినాడ. రెండవబహుమానము (2) సంగం జానకిరాంగారు- బి. ఎ. తరగతి విద్యార్థి చెన్నపురి. మూడవబహుమానము (3) పొక్కులూరి లక్ష్మీనారాయణగారు-కరప, కాకినాడతాలూకా. వీరిలో మొదటివారికి దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి స్వర్ణపతకమును, రెండవవారికి మాదిరెడ్డికాంతారావు నాయుడుగారి స్వర్ణపతకమును, మూడవవారికి పింజల సుబ్రహ్మణ్యము శ్రేష్ఠిగారి సువర్ణపతకమును బహుమాతులగ నిర్ణయింపబడినవి.

గద్దే రంగయ్యనాయుడు, విద్యాభాగ్యకారి.

తమిళనాడురాష్ట్ర సంఘసభ జరుగలేదు:-

నిర్ణీతసభ్యులు రాకపోవుటచే తమిళనాడు రాష్ట్రసంఘసభ జరుగలేదు. 28 సభ్యులు మాత్రము వచ్చిరి. తెల్లూరు ప్రతినిధులగూర్చిన తీర్మానమును వచ్చిన సభ్యులందరును ఒప్పుకొనిరి. ఆ తీర్మానమును రానివారందరికి అధ్యక్షుడు పంపటంకంగీకరించెను.

జనరంజని:-

సంపాదకునకు దేహమవ్వసత్తగ నుండుటచే ద్వితీయసంచిక సకాలమున వెలువడలేదు. సంచిక ముద్రణ అయియున్నది. 4, 5 రోజులలో వెలువడును. ముందు సంచి పత్రిక సకాలమున వెలువడు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. అని ప్రైవేట్రిక సంపాదకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

శ్రీ పుండలీకవరదనభ:-

చెన్నపురి గోవిందప్ప నాయునిపిధి 62 నెంబరు. ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి వారి కార్యాలయమునందు 7.12.24 ఆదివారం రాత్రి 9 ఘంటలకు తిరువల్లిశ్రేణి బ్రహ్మశ్రీ పండిత వి. క్రిష్ణచార్యులవలన శ్రీమద్భాగవత కథావళియందలి శ్రీకృష్ణతీతాయన పారికథా కాలక్షేపము జరుపబడును. భక్తవరు లందరును విచ్చేయ పొధితులు.

మహమ్మదీయ బాలికలకు నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్య:-

పై విధానమున దలిలోపములను నూచించుచు మాలానా ఆబ్దులు లతీఫు ఘరూకిగారు (ఆజాదుహిందు సంపాదకులు) రేపు రాత్రి బహిరంగసభలో నుపన్యసించును. (భక్తి సామే బుపిధి రాత్రి 9 గ)

విచారకరమగు మరణము:-

అపిప్రైటు ఎక్స్లెంజుకమినరుగా పనిచేసే ఫించను పుచ్చుకొన్న పి. కోమన్ విానన్ గారు 2 తేదీన ప్యూస్సామున మరణించిరి. వీరు సత్కుటుంబీకులు. మంచివాడు. వీరిమరణమున కెంతయు విచారించుచున్నాము. ఆబ్బానీపద్ధతులందు కొన్నిమార్పులకు వీరేశారకులు. వీరి కుటుంబమునను సానుభూతి మాపుచు వీరియాత్మకు కాంతి కలుగుగాక యని వేడుచున్నాము.

శ్రీ భారతీభాండగార వప్తమవరంతి:-

ప్రైవేంథి స్థాంవర్యవహులులో ఆదివారం సాయంకాలము 5.30 గంటలకు జరుగును. ఎ. రామస్వామి మొదలియారు గారు పాశ్చాత్యదేశములపై యభిప్రాయము లనువిషయమును గూర్చి యుపన్యసించును. వ్యాధ్యాధిపతి వి. వి. శ్రీనివాసయ్యంగారధ్యక్షత వహించురు. రవీంద్రనాథుని "త్యాగము" అనునాటకమును తెలుగు ప్రహసనమును ప్రదర్శింతురు:-

రాకపోకలు:-

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు నేలం నంచినచ్చిరి. ఆబ్బాన్ ఆరీ, సీతారామరెడ్డి (ఎం. ఎల్. నీలు), ప్రాథాం, (డిప్యూటీ డైరెక్టర్ (పి.వి.) నూజాబ్దీక్ (పర్షియన్ కాన్సల్ జనరల్) గార్లు నిన్న వెళ్లిరి. కె. ఎం. ధర్మకరు హిందూస్థానీ పత్రికాధిపతి తిరువేదము వెళ్లెను.

గుంటూరుఆర్యవైశ్య కాన్ఫరెన్సు

నిన్నటిదినము రాత్రి ప్రైకాన్ఫరెన్సుకు వెల్లినవారు:- భగవంతుం గుప్తగారు బి.ఎ.బి.ఎల్., ఉమ్మడిగురుస్వామిశెట్టిగారు, నుంకు సుబ్రహ్మణ్యముశెట్టిగారు బి. ఎ., తాటికొండ రామచంద్రరావుగారు బి.ఎ.బి.ఎల్., దివాన్ బహదూరు స్లా గురుస్వామి శెట్టిగారు, పొత్తూరి అయ్యన్న శెట్టిగారు, నాశం రామచంద్రరావుగారు బి.ఎ. బి.ఎల్.

తిరువల్లిశ్రేణి హిందూ ప్రాస్థానాలు ప్రారంభి

ద్యార్థుల వారి కసభ:- ప్రైవేట్ ఆదివారంసాయంకాలము 2.30 గంటలకు జరుగును. టి. ఎస్. రంగస్వామయ్యగారు అధ్యక్షత వహించురు.

శ్రీయుత సి. రాజగోపాలాచారిగారు మహా త్యాగాంధిగారిదిలైమును బహిరంగపరతురు.

కార్యక్రమము:- సంగీతము 2-30 గంటలకు, సభ, చిత్రపటమును బహిరంగపరచుట 3 నుంచి 5 వరకు, మార్కుండేసు నాటకము (అరవములో) 5.45 గంటలకు.

గుంటూరు ఆర్యవైశ్యసభ

నేడు మధ్యాహ్నము ప్రారంభమైనది

ఈ సభ పిల్ల కాంగ్రెసువారి జరిగినది. మంచి ఏర్పాటులు చేయబడినది. నేడు మధ్యాహ్నము 1 గంటకు సభ ప్రారంభమై సభి. శ్రీయుతులు డి॥ బి॥ చల్లా గురుస్వామిశ్రేష్ఠి, బారిష్టరు ఆదివారాయశ్రేష్ఠి, భగవంతుంగుప్ర, సుంకు ముబ్బాస్వామి శ్రేష్ఠి, బతుల కామాక్షమ్మగార్లు మున్నగువారు వచ్చిరి. ఆర్య ముని ఏనుగులతో నూరేగించిరి. వాలంటీయర్ కట్టుబాటు క్లాసు నీయముగానున్నది. భోజనముల ఏర్పాటు నిరుపమానము. కళా కాల ప్రజలతో కీటకిటలాడిపోయినది. ఆర్యకుడు సంపూర్ణ సంస్కారమును కోరుచు ఉపన్యసించెను. [విలేఖరితంతివార్త]

ముసలివారిని పడుచువారినిగా చేయుట

డాక్టర్ స్ట్రాండ్ గార్డ్ గారి యభిప్రాయములు

డాక్టర్. జే. ఎఫ్. స్ట్రాండ్ గార్డ్ గారు ప్రస్తుతము మదరాసు స్పెషల్ హోటలులో నున్నారు. వీరు ముసలివారిని పడుచువారినిగా చేయుటలో మతములు, ఆస్తివిధమైన వైద్యమున వీరికి జాగా ఆనభవముగలదు. ఈమధ్య ఏ నాలుగో వీరిని పడుచు వారినిగా చేసివచ్చిరి. వీరిని సందర్శించి డ్రెయిలీ ఎక్స్ ప్రిసు పత్రికావిలేఖరి మాటలాడగా వీరిట్లు చెప్పిరి.

పునర్జన్మన మన నేమి?

పునర్జన్మనమనగా ముసలివారుగాని, ముసలితనమువచ్చుచున్నవారుగాని పడుచువారుగా మారుట. దేహము, బుద్ధి, రాగము యికన్నియుగూడ పడుచువారి కెట్లుండునో అట్లుచేయుట. బడుగులైపోయిన మగవారు గాని ఆపువారుగాని నూతన వికాసము నందుట.

యశావనము కలుగ చేయుపద్ధతి

యావనముకలుగచేయు పద్ధతులు చాలాకలవు. కాని అన్నిటిలోను (వైటల్ గాండ్ స్పీరం) మాంసపిండములుకే నెత్తురుతిత్తులు విటిలోనిరసమును టీకాలుమాదిరిగా లోనికిపోని చుట్టచేయునట్టి ముఖ్యమగుపద్ధతి. (ఏవోబలిసినజంతువు యొక్క కోతిమొదలగునానియొక్క నెత్తురు తిత్తులు మాంసపిండుములనుంచి రసముతీసి ముసలివారిదేహములోని కెక్కించి వారిని బలముగానుండునట్లుచేయుట యీపద్ధతి.) కాని కొందరువైద్యులు శస్త్రచికిత్సచేసి (ఆపరేషన్ చేసి) యీ రసమును పైకెక్కింతురు. కాని యీ నాక్రొత్తపద్ధతితో ఆపరేషన్ ఆపరములేదు. టీకాలువేసినట్లు రసమును లోనికి ఎక్కించుటయే యీ పద్ధతి. ఇందువలన మనిషిపనిపాటలకిష్టించికలుగును. నెప్పికలుగదు. ఆపరేషన్ పద్ధతి ప్రకారము మనిషి కొన్నిరోజులు పడక వేయవలెను. నొప్పికలుగును అందుచే టీకాలపద్ధతియే మంచిది. కాని యిది చాలాఖరీదు అగును. బీదవారు ఖర్చుభరించలేదు. భాగ్యవంతులమాత్రము సాధ్యమగును. ఎందుకన్న దీనిపరిశోధన కంటియో ఖర్చయినది.

ఇందుచే కలుగు లాభములు

ఈపద్ధతిచే ముసలివారు పడుచువారు రగుదురు. అని ఆయన చెప్పుచుండగా విలేఖరి

దీనిలన నాయోవ్రమాణము వృద్ధియగునా? తగ్గునా? యనిప్రశ్నించెను.

అందులకు డాక్టరుగా రిట్లుచెప్పిరి. కామాద్రేకము, సంభోగశక్తి యివి వృద్ధియగుటయేగాక, మేధావతుత్వము పెరుగును. దేహదార్ద్రము హెచ్చును. దేహవయము లన్నిటికిని మొత్తముమీద ఎంతోవికాసము కలుగును. అందరికి యీపద్ధతి ప్రకారము సాయము చేయలేము. మనిషిని ముందుగా పరీక్షించి యీతనికి యీపద్ధతి ప్రకారము ముందువేయ వచ్చునా మాడదానని ముందాలో చింపవలయును. ఈ ఆలోచనకు డబ్బు సమూలు చేయము. ఈపరీక్షచేయుట ఎందుకనగా వంట్లో యింకా ఏమైవా సత్వము మిగిలి వున్నదా లేనిదో మేము టీకావేయవలెనని పనిచేయజాలదుగా యని పరీక్షింతు మని చెప్పిరి.

ఈ డాక్టరుగారు (జర్మనీదేశము) బెర్లిన్ లో వైద్యశాస్త్రమును చదివిరి. తరువాత వియన్నా (ఇటలీదేశము) లోను, వాసింగటన్ (అమెరికాదేశము) లోనుగూడ వైద్య మభ్యసించిరి. ముఖ్యముగా పునర్జన్మనకరణమును పరిశీలించి పరిశోధించి పరిశ్రమ సలిపిరి. పాశ్చాత్య ఖండము లండెల్ల వీరు గట్టివారని ప్రతీతి గలదని డ్రెయిలీ ఎక్స్ ప్రిసు పత్రిక ప్రాయమున్నది.

భారత గ్రంథాలయమహాసభ

బెల్గాం లో దానుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద

జరుగును

బెల్గాం లో జరుగనున్న భారతగ్రంథాలయ సభకు ఆధ్యక్షత వహించుటకు దేశబంధుదాసుగా రంగీకరించిరి.

(ఆ. ప్రె.)

సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి

మరణము

వారి జీవితవిషయములు

డాక్టరు సర్ ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు గత రాత్రి 8 45 గంటలకు గిండిలో స్వప్నహమన మరణించిరి.

మధురజిల్లాలో వీరు 1842 అక్టోబరులో జన్మించిరి. వీరు 1866 లో ఎఫ్. ఎల్. పరీక్షలో కృతార్థులై న్యాయవాది పరీక్షలో 1868 లో నెగ్గిరి. 1888 దాకా మధురలో న్యాయవాదిగా పనిచేసిరి. అప్పుడు వీరికి తాత్కాలిక ప్రభుత్వ న్యాయవాదిపని లభించెను. ఈ రాష్ట్రములో మనవారికి పదవి లభించుటలో వీరే మొదలు. 1895 లో హైకోర్టు జడ్జిపని వీరికి వచ్చెను. 1899, 1908, 1906 లలో వీరు హైకోర్టు చీఫ్ జడ్జిగా (ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా) పనిచేసిరి. 1900 లో వీరికి సర్ బిరుదుము వచ్చెను. వీరు 1907 లో పనిమానుకొనెను. అనంతర సభ్యుడుగా కాసనసభలో టుకట్టక లాడించిరి. వీరు కాంగ్రెసు నాయకులందుగూడ ప్రఖ్యాతిబడసిరి. 1914 లో మదరాసులో జరిగిన భారత జాతీయమహాసభ కావ్యసంఘాధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకొనబడెను. వీరు ఫించను పుచ్చుకొన్నప్పటి నుండియు ధ్యానము, దివ్యజ్ఞానమునకు జీవితమును మరల్చిరి. డాక్టరు బిసెంటమ్మగారిని నిర్వంధించినా ప్రభుత్వవారు వీరికిచ్చిన బిరుదుల నన్నిటిని త్యజించిరి. (ఆ. ప్రె.)

మహమ్మదీయమంత్రి

శాసనసభలో సందడి

సర్ మహమ్మదు హబీబుల్లా సాహెబుగారు వైస్రాయిగారి కార్యనిర్వాహకవర్గమునందు సభ్యుడుగా బోయెదరను వదలి స్థిరపడుచున్నది. ఆయన స్థానమునందు ఎవరు వత్తురను విషయము శాసనసభలో ముఖ్యముగా మహమ్మదీయ సంఘమునందు ఎక్కువగా చర్చింపబడుచున్నది. గత ఎన్నికలసమయమున శాసనసభ పునర్నిర్వాహకసభమున శాసనసభలో మహమ్మదీయులు ముఖ్యము తమసంఘమునకు మంత్రివర్గమునందు ప్రాతినిధ్యముండవలెనని గట్టిగ పట్టుబట్టిరి. తమిళజిల్లాల ప్రతినిధులుగూడ తమలో నొకరిని మంత్రిగా నియమింపకపోయినచో ప్రతికూలముగ ప్రవర్తించెదమని ఆధిక సంఖ్యాకులు బెదరించిరి. మొదటి సభలో ముగ్గురు మంత్రులు గూడ తెలుగువారగుటయే యందుకు కారణము. కాని అప్పటిపరిస్థితులనుబట్టి మహమ్మదీయులకు శాంతిపరచుటకు మంత్రివర్గమున వికృతముగా నుంచుటయే మంచిదిగా నెంచబడెను. ఇప్పుడు కార్యనిర్వాహకవర్గమునందు సర్ హబీబుల్లాగారు ఉన్నతోద్వేగమునకు మారుటవలన, మహమ్మదీయసభ్యులు తమసంఘమునారి నొకరిని కార్యనిర్వాహకసంఘమునందు చేర్చు యత్నించుచున్నారు.

ఈ ఖాళీని పూరితేయనపుడు మహమ్మదీయసభ్యులొకరిని మంత్రిగా నియమించుటకు వీలగునట్లు చేయబడునని తెలియుచున్నది. ఈరీతిగనే జరుగునని మానవ్యము. ఇట్లే జరిగినచో తమలోనుండి ఒకరిని మంత్రిగా నూచించు అవకాశము మహమ్మదీయులకే విడిచిపెట్టుబడును. వారిలో ప్రస్తుతము జరుగుచున్న సందడినిబట్టి మాడ వారందుకు సిద్ధపడియే యున్నారని తెలియుచున్నది. ప్రచారము జరుగుచున్నది. ఇప్పటికిరువురమేర్లు ముఖ్యముగా ననుకొనుచున్నారు. వైపద్ధతి ననుసరించినచో సర్ హబీబుల్లాగారి స్థానములో ఆసభవజ్ఞుడగు భారతీయుని నియమించుటకు వెదకుకొనబనిలేదు. మరియొ ప్రభుత్వమునందు మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్యముండవలెననుకొన్నమాడ నెరవేర్చుట యగును. కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు సరాసరి తగినమహమ్మదీయుని నియమించ వీలులేనపుడు మహమ్మదీయుని మంత్రిగా నియమించుటతప్ప వేరుమార్గము లేదు. (మదరాసు మెయిలు)

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ స్థానిక

స్వపరిపాలనోపసంఘము

ఈనెల 9 వ తేదీ సాయంకాలము 5 15 గంటలకు జిల్లా కాంగ్రెస్ కార్యాలయమునందు పై సంఘమువారు సమావేశమై కాంగ్రెస్ తరపున తాలూకా బోర్డులకు అభ్యర్థనలను ఎన్నుకొని నిర్ణయించుట. కాంగ్రెసుతరపున అభ్యర్థులుగా నిలువగోరువారు తమఅర్హతలను యీక్రిందచేవాలు చేసిన కార్యదర్శిగారిపేర 8 వ తేదీ సాయంకాలములోచల చేయవలెను. అభ్యర్థులుగా నుండువారు ఖుద్దున మాడ సభకు హాజరుకావచ్చును. కాంగ్రెస్ తరపున పోవు సభ్యుల ప్రమాణపత్రము వైరాలు నిర్ణయింపబడును. పైసంఘ సభ్యులును ఆభిమానులను హాజరుకావలయునని కోరుచున్నాను.

కె. వి. రాఘవాచార్యులు (బి. ఏ. బి. ఎల్) కార్యదర్శి.

నెల్లూరుమండల ప్రాథమికోపాధ్యాయమహాసభ

ఈసభకావలి ఉన్నతపాఠశాలాధిపతయన 1924 సం॥ రం డిసెంబరు నెల 26, 27, 28 తేదీలందు మహారాజరాజేశ్వరీ రావుసాహెబ్ వి. కృష్ణస్వామిరావుపంతులుగారి (కావలితాలూకా బోర్డు ప్రజ్ఞాంబు) యాజమాన్యమున జరుపబడును.

కావలితాలూకాబోర్డు ఎయిడెడ్ పాఠశాలల ఎలిమెంటరీ యుపాధ్యాయల సంఘము మహారాజరాజేశ్వరీ కె. వెంకటసుబ్రహ్మణ్యముపంతులు బి.ఎ. యల్.టి. గారి (పాడేమాడ్లరు బోర్డు హైస్కూలు) ఆధిపత్యముక్రింద జరుగును.

మండల ఉపసంఘముల ప్రతినిధులు తాలూకాబోర్డు ఎయిడెడ్ పాఠశాలల యుపాధ్యాయ యుపాధ్యాయులు తప్పక విచ్చేయప్రార్థితులు.

వి. సుబ్బరామయ్య, కార్యదర్శి.

మూత్ర వ్యాధులవలన కలిగిన తీవ్రమగు బలహీనతను త్వరలో కుమర్చుట కొషధము.

మూత్రవ్యాధులు మున్నగు ద్వందవ్యాధులవలన కలిగిన తీవ్రమగు బలహీనతచేత దీర్ఘకాలమునుండి నేను బాధపడుచుంటిని. నేనీ వ్యాధిని అలక్ష్యముచేసి ఉపేక్షచేయుటచేత నాశరీరసితి మరింత పాడై పోయినది. తిరునల్వేలిజిల్లా కృష్ణాపురం కాపురమును, ప్రస్తుతము చెన్నపురి జార్జ్టౌను అర్మినియన్ వీధిలో 72 వ గృహమునందు కాపురమున్నవారు నగు వండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యగారి ప్రఖ్యాతి విని వారియొద్ద మందుపుచ్చుకొన సాగితిని. ఒక్కనెల అగుసరికి పూర్తిగా గుణము కలిగినది ఇవి కుదరనివ్యాధులని పాశ్చాత్య వైద్యులు వదలిపెట్టివేసిన కుప్ప, అతిమూత్రము, చిరకాలమునుండియున్న ఆశ్మిరము, మున్నగు ప్రబల వ్యాధులనుగూడ స్వామిగారు అతిస్వల్పకాలములో పూర్తిగ కుదర్చగా నేను మూచితిని. ఆయన మందులు చాలా ఖరీదయినవన్నమాట నిజమే. రోగులపట్ల ఆయన చాలదయగాను మనఃపూర్వకముగాను చికిత్సచేయుదురు. అందువలన రోగులకు చాల ఉత్సాహకరముగా నుండును. వీరు యీ రీతిగా ప్రజలకు మహిమకారము చేయుటకు భగవంతుడు వారికి దీర్ఘాయువు నెనుంగుగాక.

ఆర్. జ్ఞానదేశికం పిల్ల, బి. ఏ.

(ప్రకటన నెం 22 రు) నలొంపుత్తూరు, తిరునల్వేలిజిల్లా.

హాయికాం 280 లింగశైలి వీధి, చెన్నపురి 8.12.28.

వారి సలహాకట్టము రు 15-0-0

బొంబాయి కార్పొరేషను

వి. జే. పటేలుగారి రాజీనామా

నిన్న మధ్యాహ్నము 3 గం 40 ని॥ కు ఆధ్యక్షుడు లేతుండ కార్పొరేషనుసభ ప్రారంభమైనది. వి. జే. పటేలుగారు ఆధ్యక్షతకు రాజీనామానిచ్చిరి కార్పొరేషన్ ఏ. ఏ. మాల్వీగారు సభపాలక కార్యదర్శి. అంతట ప్రతిపక్ష లేతుండ నలుగురైనారు రోక్కిసారి లేచి మాట్లాడసాగిరి. సందడి మొదలైనది. ఎవరిమాటలను వివరమునకు విన్నవించెను. ఆధ్యక్షుడు రాజీనామానిచ్చెను గాన నేటికభ్యంతరము మిగిలినవి కార్పొరేషన్ తెలిపెను. పటేలుగారు వ్రాసినయుక్తిరమును చదువుచు సభ్యులు కోరగా కార్పొరేషన్ చదివెను. "నేనిదివరకే కారణములను తెలిపియున్నాను. ఆకారణములను నేను రాజీనామానిచ్చినందుకు వల్లభులగునని మిగిలిన తీర్మానమును నేను అనుసరింపజాలనపుడు రాజీనామా నిచ్చుటయే నాకర్హమగుచున్నది రాజీనామా నిచ్చితిని. నగరవాసులు హెచ్చుమంది మాపక్షమున నున్నారనిగాన కార్పొరేషను సభ్యులలో హెచ్చుమంది తీర్మానము నామోదించినను మిగిలిన రాజీనామానీయ నక్కరలేదు. ఎన్నుకొనబడినసభ్యులలో హెచ్చుమంది తీర్మానమునకు ప్రతిపక్షముగానే ఓటుయిచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడినసభ్యుల ఓట్లనుచేర్చక పోయినచో తీర్మానము నెర్పియుండదు గాన మిగిలిన రాజీనామా నీయనక్కరలేదు. అని చాలమంది మిగిలినను ప్రోత్సహింపరచిరి. వారి వాదము సహేతుకమని నేనుగూడ గ్రహించితినిగాని నేను రాజీనామా నిచ్చుటకే నిశ్చయించితిని. నన్ను ఆధ్యక్షత పదవికి ఎన్నుకొనిన వారు కార్పొరేషను సంఘసభ్యులే యగుటచే వారిలో హెచ్చుమంది ఆతీర్మానము నామోదించిన కారణమున రాజీనామా నిచ్చుటయే నావిధియని నేను నిశ్చయించితిని. నన్ను ఆధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనినపుడు నా కట్టినయముములు కలసి వారెరిగి యుండియు ఎన్నుకొనియు మరల నిపు డిట్టి తీర్మానము నామోదించుట ఉచితమా అనుచితమా అను విషయముతో నా కట్టినయమును లేదు. ఈదేశమున ప్రజాసత్తాక సంస్థలను నడుపవలసిన బాధ్యత కలవారు ఇట్టిపద్ధతుల నవలంబించ వలసిన అదను కలిగినపుడు నెనుదీయగూడదను కారణముననే నేను యీరాజీనామా నిచ్చితిని." అని పటేలుగారు ప్రాసెసి.

కార్పొరేషన్ ఆఉత్తరమును చదువగానే వి. ఏ. దభోల్కారు గారధ్యక్షత విహింపవలెనని హాల్ ఫోజు సెలనాగా రు పాదించిరి. వి. ఎన్. హాజీగారు వదిలిరి. పటేలుగారు రధ్యక్షత విహింపవలెనని యమునాదామ మెహతాగారు పాదించిరి. దానిని త్రేస్తేగా రనువదిలిరి. ఇట్టిసభ్యులలో 4వ విని వదలెడు ఆధ్యక్షులే ఆధ్యక్షత విహించుట ఆచారమునై త్రేస్తేగారు మదిలిరి. పటేలుగారిని గూర్చి మందలింపుతీర్మాన మేదియును ఆమోదించబడలేదు గాన యింకొకరిని ఆధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనుట అనుచితము. దాక్షిణ్య సుకియాగారి మందలింపుతీర్మానమున కొకరుమాత్రమే అనుమతులుగా నుండిరి. అని నారీమనుగారు మదిలిరి. నారీమనుగారు చెప్పినది అసత్యము, అని సుకియాగారు రనగానే అమాటకు రద్దుపరుచుకొనుటచే చాలమంది కేలు వేసిరి. సుకియాగారు మాటలాడజోగా చాలగోల జరిగినది. అపుడు కార్పొరేషన్ నిబంధనలను చదివి వినిపించెను. ఒకసభ్యునిగూర్చి మాటలాడుటలో అతడు అసత్యమాడెనని మరొకసభ్యుడు తెలుపగూడదు. అని కార్పొరేషన్ చదివి ఇది ఆట్టిది కాదనెను. ఇది ఆట్టిదే అని పలువురు కేలు వేసిరి. సుకియాగారిని మాటలాడరిండు అని బైరం జిజి భాయిగారు సభ్యులను కోరగా సభ్యులు మిన్నకుండిరి.

దాక్షిణ్య సుకియాగారు తన నిదావాక్యమును రద్దు పరుచుకొనెను. (హర్షధ్వనులు చెలరెను) ఒకసారి ఎన్నుకొనబడినచో వెనుకటిచర్యలన్నియు దానితో రద్దగును గాన పటేలుగారిని ఎన్నుకొనగూడదని సుకియాగారు మదిలిరి. మనకును పటేలుగారిని భిన్నాభిప్రాయము లుండినను సాంప్రదాయను సారము మనము పటేలుగారిని గౌరవించుట మనముఖ్యవిధి. పటేలుగారు ఆధ్యక్షులలో అసమానుడుగాన పటేలుగారిచే ఆధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనవలెనని బైరం జిజి భాయిగారు మదిలిరి. మూర్ఖాబాసుగారుగూడ మెహతాగారి సవరణనే బలపరచిరి. సామరశ్యము కలుగుటకు దభోల్కారుగారు వదలుకొనవలెనని జానెపు బాప్టిస్టాగారుమదిలిరి. పటేలుగారు ఆధ్యక్షులుగా నుండి నిష్పాక్షికముగా వ్యవహరించిరి. కాన సభ్యులందరును ఏకగ్రీవముగా అయిననే ఎన్నుకొనవలెనని

పంజాబు వాణిజ్య కార్యనిర్వహణ సంఘము వేళము

లాహోరు, నవంబరు 29:—పంజాబు వాణిజ్యసంఘముయొక్క కార్యనిర్వహణ సంఘము వేళము లాహోరుకాపు యొక్క కచేరీలో నవంబరు 25 వ తేదీన జరుపబడినది. కాసనసభ్యులగు వి. యస్. గ్రేగో రధ్యక్షతవహించిరి. అమృతసరము, ఢిల్లీ, ధారివాలు ఫెరిజీపురం మొదలగు ప్రాంతముల ప్రతినిధులతో జరిగిరి. రాయబహదూర్ రామకరన్ దాస్, వాయవ్య రైలుమార్గపు యేజెంటుగు బోల్టు, బర్డు అండు కో యొక్క ప్రతినిధి డి. టి. టి. నెడేల్, లాహోరుకాపు గౌరవకార్యదర్శి యగు డి. టి. సిమ్సన్, హోర్ అండ్ కో యొక్క టర్నరు గాల్లా లాహోరు ప్రతినిధులుగ నుండిరి.

కడచిన భారత సామ్రాజ్యకానన సమావేశమందు ప్రవేశ పట్టబడిన బిల్లులు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారిచే అభిప్రాయములను తెలిపింపబడుటకు వాణిజ్యసంఘముల కంపబడినది. ఈబిల్లులవిషయమై సమావేశమం దాలో చింపబడినది.

పంజాబు ప్రభుత్వమువారిచే నంపబడిన బిల్లుల నకలులు రాష్ట్రీయమందన్ని పరిశ్రమల నాయకులకును అభిప్రాయములను బంపుటకు పంజాబు వాణిజ్య సంఘమువారిచే నంపబడినది. నాడుకును బెక్కుండు అభిప్రాయముల నిచ్చినవిమృశ్య సంఘమువారు అభిప్రాయమును ప్రభుత్వమునకు బంపెదరు.

వీక్లీ షేమెంటు బిల్లు

నెలకు రూ॥ 100 ల కంటె జీతము తక్కువగు కార్మికులు, గృహమునందలి నేపకులు మొదలైనవారు వారము వారమును జీతమును దీసికొనుటకు వీక్లీ షేమెంటు బిల్లు సదుపాయముల కలిగింపవచ్చును. ఎవరికి యీబిల్లులను లాభము గలుగవలయునని నుద్దేశముగ లాహోరు నాయక రంగుల వారి కీబిల్లులను అధికముగ నప్తుము వచ్చుననియు అట్టి బిల్లు పాసుచేయు నవసరము లేదనియు ప్రోసిజేయబడినది.

మెటర్స్ టీ నహాయనిధి

మెటర్స్ టీ టెనిఫీట్ బిల్లు ప్రభుత్వమువారు ప్యాసుచేయుటకు సమావేశమందు బెక్కుండ కష్టములేదు. పరిశ్రమల యజమానుల లాభముపై పన్ను విధించి రైల్వలకు సహాయముచేయుటకు వినియోగింపబడును. ఈనిధికి ప్రభుత్వమువారుగాని స్ట్రీల్ పెరి మిట్టుగాని యేమియు సామ్యునీయరు. మూడు మాసములు జీతము నిచ్చుచు పూర్తియగు నెలపు స్ట్రీల్కు బెక్కు కర్మాగారము లీయజాలవు. కాన పంజాబులో అనుబంధమున్న రీతిని ప్రసవమునకు పూర్వమును వెనుకను తగినంత నెలవిచ్చుట బాగుగనుండును. విషయముపై ముందు బాగుగ చాలించిపబడును.

కాటన్ జిన్నింగు అండ్ వెస్సింగ్ పాక్ రీలబిల్లు

ఈ బిల్లుపంజాబు రాష్ట్రీయమునకు ముఖ్యముగ నవసరమైనది. ఈ బిల్లులోని చాల క్లెయిమ్లు నోకటికరువాత నోకటి పరిశీలించుటకు ఒకసంఖ్య మిటియేర్పాటు కావలసినను తుదిఅభిప్రాయముల నీయుటకు యీ సమావేశమునకు అర్హతలేదు. ఏల యన ప్రతియంత్రజమానుల అభిప్రాయమును ప్రతినిధిని బడిన ప్రతినిధువారియభిప్రాయము యింకను తెలిపినవలసియున్నది.

ఈ నెల 15, 16 తేదీలందు అసోసియేటెడ్ వాణిజ్య సంఘముల సమావేశము కలకత్తాలో జరుగును. సమావేశమందు ప్రతిపాదించుటకు 22 తీర్మానములపై ఆలోచింపబడినది. రాజప్రతినిధిచే దెరువబడు నీసమావేశమునందు పాల్గొనబోవు పంజాబు రాష్ట్రీయసభ్యులకొరకొక మెమోరాండము యాతీర్మానములపై రయారుచేయబడినది.

17-వ తారీఖున జరుగబోవు సమావేశమందు యూనియనుములపై తీర్మానములు గావించబడునని ఆగ్రాసనాధిపతి దర్శి సభ్యుల సమాచారమునకు అభినందించెను. (ఆ.ప్రె.)

మ్యూనిసిపలు కమిషనరు పటేలుగారిని ప్రకటించుచు నుడివెను. నాకు విరోధమేమియునులేదు. గత సోమవారమునా డిసభలో ఆమోదించబడిన తీర్మానమునకు విరుద్ధము లేకుండ మెలంకుటకు నేనట్లుపాదించితిని సెలవాగారు తెలిపిరి. మెహతాగారి సవరణపై ఓటుపుచ్చుకొనగా 49 మంది అనుమతులు 17 గురు త్రికులురు తెలిపిరి. దానిని మరల తీర్మానముగా నుపపాదించగా హర్షధ్వనులతో ఆమోదించ బడినది. పిమ్మట పటేలుగారు హర్షధ్వనులు చెలరెనుండ ఆగ్రాసనము సభ్యులచే సభ్యులకు వందనములు తెలిపిరి. పిమ్మట కార్యక్రమము జరిగినది. రాజీనామావిషయము ముందుసభలో చర్చింపబడును. (ఆ.ప్రె.)

వాతావరణ నిధి

1924 సం॥ డిసెంబరు నెల 6-వ తేదీ శనివారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	అత్యధిక 1-వ తేదీనుండి వర్షము	సాధారణముగా సం॥ వర్షము
గోపాలపురం	79.8	58.6	...	24.88	44.96
విశాఖపట్టణము	80.4	65.8	...	15.44	87.09
కాకినాడ	78.4	62.9	...	21.87	89.09
మచిలీపట్టణము	82.8	61.8	...	12.04	41.59
కర్నూలు	85.0	58.8	...	8.56	26.61
బళ్లారి	88.1	56.3	...	2.45	20.51
కడప	85.8	65.8	...	7.20	81.28
నెల్లూరు	80.5	67.4	...	21.29	87.98
మద్రాసు	79.1	72.1	0.02	20.97	50.74
కడపూరు	79.1	71.4	0.68	23.34	52.94
నెలము	90.9	70.6	...	5.76	89.80
కోయంబటూరు	86.9	67.7	...	11.21	22.29
తిరుచనాపల్లి	89.1	73.8	...	9.24	88.18
నాగపట్టణము	82.1	72.2	0.01	20.39	54.98
మధుర	89.2	73.7	...	5.01	88.58
పాంబన్	87.1	76.7	...	12.88	87.00
తిరునల్వేలి	17.86	28.34
తిరువేండ్రము	81.6	72.6	0.22	12.90	64.51
కొచ్చిన్	88.6	75.0	...	18.32	114.51
కాలికట్టు	89.3	72.7	...	19.20	117.16
మంగళూరు	87.0	71.1	...	4.18	125.68
తెంగళూరు	88.3	62.8	...	2.92	85.87
మోకార	78.8	56.8	...	5.59	125.46
కొడైకనాల్	68.4	47.7	...	11.85	62.18

సర్కారులలో మేమును లక్ష్యలేవు. బందరులో రాత్రి వేడిమి 5 1/2 డి, కాకినాడలో 4 డి, విశాఖపట్టణమునందు 3 డి, గోపాలపురంలో 2 1/2 తక్కువగానున్నది. కర్నూలులో రాత్రి వేడిమి 6 డి, బళ్లారిలో 4 1/2 డి తక్కువగానున్నది. మదరాసులో చిన్న జల్లుపడినది. పగటివేడిమి 4 1/2 డి తక్కువగా నున్నది. దక్షిణమునందు తూర్పునందు చిన్నవర్షము లింకను పడవచ్చును.

ఆర్. ఎస్. సామూరు,

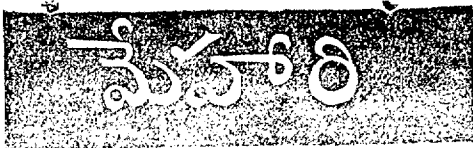
వాతావరణ కార్యదర్శి.

రాజీప్రతి జాతీయోపసంఘము

1924 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 4 వ తేదీ గురువారమునా యంత్రం 4 గంటలకు కార్యనిర్వహణకర్తమువారు జాతీయ పాఠశాలయందు సమావేశమై గావించిన తీర్మానములు.

1. ఈ దినం కార్యక్రమము జరుపుటకు శ్రీయంత్ర వి. బాకోజీరావుగారిని ఆధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనడమయినది.
2. జిల్లాకాంగ్రెసువారు తీర్మానముచేసిన 30 రూపాయలు శక్రటిగారు పుచ్చుకొని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతినిధి వచ్చులాగున మూడుమాసములకు వైకము పంపులాగున తీర్మానించడమయినది.
3. లోకల్ కాంగ్రెస్ మొదలలో నూలువడుకుటకు రాటములు లేక ఇబ్బందిపడుచున్నది, కొత్తగాచేయ మెంబర్లకు పౌరకర్మము కలిగించుటకు రాటములు అందుకు కావలసిన సామానులు ఖద్దరు బోర్డువారిని కోరి తీసికొని పైవిధముగా నుపయోగించుటకు శక్రటిగారికి అధికారము యివ్వడమయినది.
4. 1924 వ సం॥ నవంబరు నెల 15 వ తేదీని సంతకల్లులో జరిగిన అనంతపురమండల జాతీయోపసంఘమువిషయమై వారి ఆక్రమమునుగురించి రాబోవు మీటింగునందు చట్టముటకు తీర్మానించడమయినది.

వై. పార్థసారథి
కార్యదర్శి

నవీనముగ వచ్చినటువంటి, చిరకాలముగ బాధించుచున్నటువంటి నవా మేహవ్యాధులకు నిర్మూలించుటలో ఆమోఘమైనది. వెల బుడ్డి 1-కి రు 2-8-0.

మధుమేహము మున్నగు మూత్రవ్యాధులు, తీయం, చిరకాలము నుంచి శ్రీలక్ష్మణబాధించు శ్వేతప్రదరవ్యాధులు, మొదలగువాటిని ఖండించి నరములకే క్రిని వృద్ధిచేయునట్టి ముప్రసిద్ధమైన ఔషధరాజము. 20 మోసాదులగుల బుడ్డి 1-కి ధర రు 5-0-0

(3347) ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి ఆయుర్వేదసిలయము, బెజవాడ.

పరిశీలించుటకు తుపాకి ముద్రసిద్ధము
కంపెనీహారిచే చేయబడ్డది. (8068)

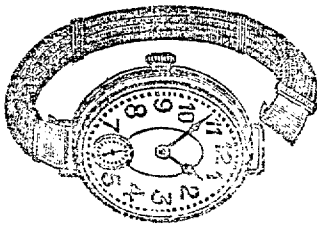
కాశావిధములగు రివాలవర్లు జరులేక
బుట్టతోటా లు ముక్కునది [స్టాంప్ నం ౧౮౬౩ నం]

ధరలు
చరచము.
కృష్ణానాగు
తీ-పితము

నాగము కి. ౨, కి. ౩, కి. ౬ అంగుళములలో దొరకును తిన్నవి. కేబుల్ లో పెట్టుకోగలిగినవి బుడ దొరకును.
యం. బి. రామారాజుగారి శిల్పి చేయబడినది. కం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

WE WANT 1000 OLD WATCHES.

No matter if your old watch needs "fixing" very badly, we want it. We must have 1000 old watches by January 15. Bring us your old watch to-morrow and we will make you a very liberal allowance on it towards one of our new 1924 models. Ask to see our exquisite new models in wrist watches. Dig up your old watch, even if it hasn't been "running" for years, bring, it to us and get a liberal allowance towards one of our brand new watches. Silver wrist watch with radium dial. GUARANTEED FOR 2 YEARS. Price Rs. 10-0-0.

Messrs. V. A. S. PANI & Co.,
Post Box, No. 17, Madras.

ఇ స నా థే లి ని నేనించి మలేరియను కుదుర్చుకొనుయా

ప్రస్తుత కాలములందు ఇది మిక్కిలి నమ్మకమైన సిద్ధాంతము.
దీర్ఘ కాలమునుండి జ్వరగడ్డ సహా గలవారికి పూర్తిగా నశించి మిచ్చును.
మలేరియా రాకుండుటకై ఈదము, సాహంకాలములందు ఒకమాత్రము పుచ్చుకొనిన చాలును.
మలేరియాకుదురుటకు 15 దినములు నేనించినచాలును.
మలేరియా తిరిగి ఎప్పుడును రాదు. భయములేనిది. వైద్యనిపుణులచే సిపార్సు చేయబడినది.
పసిబిడ్డలకు ద్రవరూపము నున్న "ఇసనాథేలి"ను వాడుదు.

(1521)

ఇండియా, బ్యాంబి, సిలోనుకు సాల్ ఏజెంట్లు

(5)

GORIO Ltd., Post Box 159, Fort, BOMBAY.

వైద్యమండలిచే స్వర్ణరజిత పతకములు యోగ్యతాపత్రములగు బొందిన

కామామృతం

ఒక ఔషధాత్ర! 1 గంటకే గుణము !!

బలహీనమైన భుక్తిమైనను వెంటనే సంపాదములు నీయగలరు. 5 దినములు పుచ్చుకొనిన మాత్రములోగలిసి గాని మాత్రము నకు ముందు వెనుకలగాని నిద్రలోగాని పొయ్యి కుండవల్లము వృధముగా నివారణయగును. మధ్య నపుంసములు, నరముల బలము తగ్గినవాని ఈ మాత్రలనే పైకి పూతగా గూడ నుపయోగించిన మిక్కిలి కే కేవలము కాగలదు. ఆసేమలకు నాడి దృష్టాంతము చూచిన యావధము, మియు తైరములు రహస్యముగా నుపయోగము.

అమృతాశ్రమము, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

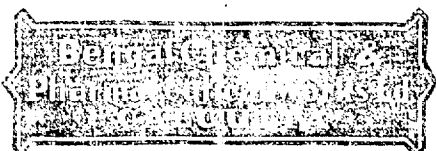
1591

వైరెక్సు

ఒక్కటే అమోఘమైన గుణమునిచ్చును. దీనిని ఉపయోగించి మంచిగుణమును, ఆరోగ్యమునుబొందిన లెక్కలేనివారితో ఈ యోగ్యతాపత్రక నిచ్చియున్నారు. అందువల్లనే వైరెక్సు అమితముగా

క్రయమగుచున్నది

రహస్యమైన ఔషధములుకాదు. పౌరములకూ గాని పంపబడును. బుడ్డి 1-కి ధర రు 0-15-0 వి. పి. చార్జీతోగూర్చి 1-2-0.

చెన్నపురి బజారుధరము

డిసెంబరు 6-వ తేది శనివారము

(1) ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80-0-0 మొదలు 48-0-0 నాణ్య	
బియ్యము బస్తాలు మొదలు వరక	
రుసుమ తెనాలిబి ,, ప 48 గలవి రు 14-0-0 14-8-0	
పెల్లాదిబి ,, డిటా ,, 15-8-0 16-0-0	
డిల్లీబి ,, డిటా ,, 16-8-0 17-0-0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12-0 9-0-0	
నవ్వులు ,, ,, 20-0-0 24-0-0	

(2) పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 రు 11-0-0 రు 12-0-0	
పెనగలు ,, డిటా ,, 11-8-0 12-4-0	
పెసలు ,, డిటా ,, 11-8-0 12-4-0	
మినుములు ,, డిటా ,, 18-0-0 16-0-0	
ఉలలు రు 184 ,, ,, 9-4-0 11-4-0	

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి రు 170-0-0 175-0-0	
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14-0-0 26-0-0	
కొండాపురం నేరునెనగపప్పుబా 1-కి ,, 60-0-0 65-0-0	
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 55-0-0 58-0-0	
కేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 185 మి.కే. ఈ. నె 125	
అముదము బా 1-కి రు 165-0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి రు 190-0-0 195-0-0	
కూరపసుపు ,, రు 125-0-0 180-0-0	
మిరపకాయలు(గుంటూరిబి) బా 1-కి రు 120-0-0 180-0-0	
గుంటూరుపొయ్యకట్టు నీలిమండ మణుగు 1-కి రు 50, 55	
కాశవా పిపాడుకట్టు ,, రు 70, 75	
బెల్లము బా 1-కి రు 85-0-0 60-0-0	
చింతపండు బా 1-కి రు 80-0-0 49-0-0	

(5) ఇనుము

పట్టా రకం బా 1-కి రు 81-0-0 82-0-0	
చవరం ,, 81-0-0 82-0-0	
రవుండు ,, 81-0-0 84-0-0	

(6) లోహములు

వెండి 100 రులం కు రు 75-0-0 76-8-0	
బంగారము, తులము 1 కి రు 22-8-0 23-0-0	
పనరన 1-కి 14-9-8	
ఇత్తడి బా 1-కి రు 249-0-0 255-0-0	
రాగి డిటా రు 290-0-0 295-0-0	
అస్కాచక్కర బా 1-కి రు 86-0-0 86-12-0	

(7) రంగులు అలిజరై ను

అవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు రు 78-0-0	
లొట్టికృష్ణము డిటా 72-0-0	
సింహం డిటా ,,	
గుర్రం డిటా ,,	

(8) దూది

బోండా నెట్టుబాగుల 1-కి రు 320-0-0	
-----------------------------------	--

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి రు 9-0-0	
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి రు 8-0-0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి రు 8-12-0	
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి రు 9-0-0	
డిటా నెం 14 డిటా రు 9-12-0	
నూగయేనుగ నెం 20 రు 11-4-0	
జపాన్ నెం 20 రు 11-12-0	
,, ,, 40 ఏ లేబిలు అయినన రు 14-7-0	
గోకాకు నెం 12 1/2 రు 9-4-0	
వద్యాక్ నెం 24 1/2 రు 11-12-0	
14 1/2 క్విలక్ పక్షి రు 9-4-0	

విద్యార్థులు కావలెను

మోటారు బండిని నడుపుటకును, మెకానిజం నేర్చుకొనగోరు విద్యార్థులు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాసిన తెలుగు ప్రాస్పెక్టును యినాముగా పంపబడును.

The Principal, Sri Ram Motar School
(Govt. Recognized)
1/28 Muker Nallamuthu Street,
G. T. Madras.

అన్నతాంజనము

హానుమాన్ జము

లోక ప్రసిద్ధ
మైనది.

(1727)

దీని సమానమైనది లేదు.

ఎన్. శ్రీరంగనాథం శెట్టి లండు బ్రదర్స్, 12-బందరువీధి, మదరాసు.

(ధేండ్లు కంపెనీ, బెజవాడ)

క్రొత్త స్థలమునకు మార్చబడినది.

అన్ని రకముల వస్తువులు సరసమైన ధరలకు విక్రయించబడును.

వాణిజ్యరక్షణ, బె

అప్పు డెందువలయు, రబ్బరుపాపపులు, సిల్క్, రాగి, బంగారము, వెండిసామా
నులపై బియ్యము, తైలములు, ధాన్యములు, సామానులు. (30%)

ఎంగ్లీషింగు

బెజవాడ

ప్రెంచి వారి చేకని పెట్టబడిన గొప్ప ఎలిక్ట్రీక్ గాడినవ్

ప్రపంచమునందుండు ట్యాంక్ లన్నిటిలో గొప్పది

తేక ప్రాణాధారమైనది. ప్రాణెనరు బ్రాహ్మసేక్య
ర్లువారిచే కనిపెట్టబడినది. తేతస్సు, గ్రుడ్డు సంబంధమైన,
సెల్సు మిక్సిలి ముఖ్యమైన, ఉదారమైన, అతిపుష్టికర
మైన జంతువులయొక్క భాగములనుండి తీయబడినది. ఇది
వరలో ఉపయోగించిన వాటికంటెను మిక్సిలి బలము
కలది, ఆరోగ్యకరమైనది. లోనికి పుచ్చుకొనుటకు మిక్సిలి

ఈదిగువలెలుపబడిన వ్యాధులకు ఎలిక్ట్రీక్ గాడినవ్ మిక్సిలి అమోఘమైనది

గండమాల, హైడ్రోగములు, మెదడు నరముల
సంబంధమైన వ్యాధులు, శ్వాససంబంధమైన వ్యాధులు,
శ్వేతభాతువు సంబంధమైన వ్యాధులు, అమెనోరియా,
బ్లెనోరియా, డిస్మెనోరియా, ఇంద్రియ సంబంధమైన
వ్యాధులు, గర్భసంబంధమైన వ్యాధులు, హేమరేజ్
(మూత్రనాళము, మెదడు, దంతములు, ఊపిరిపీల్చులు
మొదలగు భాగములకు సంబంధించినది) పాండురోగము,
బలహీనము, అన్ని విధముల కఠినవ్యాధులు, క్లోరోసిస్,
పీచి, జ్ఞాపకశక్తి తగ్గుట, కనినతరువాత నుండు శ్రమ
బుడ్డి 1-కి ధర రూ 14, 3 బుడ్ల ధర రూ 40, వి. పి. వ్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు ఫోల్ ఏజెంట్లు,

మదన్ సన్ను & కో., కెమిస్టులు

కాఫోర్డు మార్కెట్టు

బొంబాయి

మద్రాసు డిపో:- వి. ఎస్. ఆర్. మూర్తి & సన్ను, 9, హోప్ హామ్ము, బ్రాడ్వే.

లిటెరేచరు:- "ఎలిక్ట్రీక్
గాడినవ్ గురించియే
ప్రతివారూ పత్రికలోను
ఎడతెగక వ్యాసములు
ముద్రించ బడుచున్నవి.
అందులో తెలుపబడు
వార్తలలో ఈ విషయ
మైకూడ సదా ముద్రించ
బడుచున్నది. ప్రతిపట్ట
ణమునందును, జేశమునం
దును దీనిని గుఱించియే
మాట్లాడుచున్నారు.
అద్భుతమైన పుష్టిని,
మంచి శక్తిని కలిగించు
టానికులలో ఇది మిక్సిలి
శ్రేష్ఠతమమైనది.

లెజిస్లేషన్:-
"ఎలిక్ట్రీక్ గాడినవ్ దీనే
దీనే గొప్ప జయమును
పొందుచున్నది. అట్లు
జయముగాంచుట
మిక్సిలి వ్యాధులుగా
నున్నది. వ్యాధి తుమర
దని నడలి జేయబడిన
తెక్కలేని రోగులకు ఇది
మంచి ఆరోగ్యమును,
పుష్టిని గలుగజేయు
చున్నది.

డాక్టరు లాబర్న్
(జర్నల్ డిలీటెంట్)
"నపుంసకత్వము,
వంధ్యత్వము, క్లోరో
సిస్, స్త్రీలకు గలుగు
ముతుసంబంధమైన
వ్యాధులు మొదలగు
వ్యాధులకు అద్భుత
మైన గుణ మిచ్చు
చున్నది. ఈ య
వ్యాధికి రాజ
వంటిది. టూబుర్
కులోసిస్ ను నిర్మూ
లము చేయకపోయి
నప్పటికిని వ్యాధి
చెచ్చుకాకుండ
ఆటంకపరచును.
సదగు వ్యాధిచే
గలుగు నష్టముల
నన్నిటిని ఇది పూర్తి
జేయును. నష్టపడిన
భాగములను పూర్తి
చేయుటయం దిది
మిక్సిలి శ్వాతి
చేంగినది. సదగు
వ్యాధిచే తనతెట్టె
వలె బోలుగా చేయ
బడినట్టి రక్తవాళ
ముల నూటిని ఇది
పునరుద్ధరమునకు